

7
73

FLACĂRA

ANUL XXII
NR. 923
10 FEBRUARIE 1973

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Minele de la Rovinari au azi cele mai moderne instalații de minerit la suprafață.

ROVINARI—ORELE PREZENTULUI ȘI VIITORULUI

Mai mult decât altă localitate din țară, Rovinari a devenit astăzi un nume care sugerează comparații. Odinioară, un sat — și nimic altceva — înșirat de-a lungul șoselei ce leagă orașele Tg. Jiu și Filiași. Astăzi, unul dintre cele mai mari centre industriale ale României socialiste, care furnizează 30 la sută din producția de cărbune a țării (de 15 ori mai mare decât în 1965), și totodată locul unde va funcționa în curând, la întreaga sa capacitate, marea termocentrală de la Rovinari, uriașa cetate de lumină ce va produce în viitor 25 la sută

din întreaga energie electrică a patriei...

Anul de naștere: 1963-1964. Aproape un deceniu, în răstimpul căruia bazinul carbonifer Rovinari a căpătat o cu totul altă înfățișare; deosebită nu numai de peisajul cu care erau obișnuți localnicii în deceniile trecute, ci chiar de geografia întipărită cu numai 10 ani în urmă în amintirea minerilor. Trei râuri — «celebre» aici prin inundațiile catastrofale ce le produceau — și-au strămutat albia. Regularizarea lor, începută cu nouă ani în urmă, a fost încheiată. În prima

etapă, Jiul s-a mutat într-o nouă albie pe o distanță de 5 kilometri, și ulterior, pentru a proteja cariera Roșia, în aval de prima deviere, apele sale au fost strămutate pe încă 7 km, lucrare încheiată în 1972. În carierele Gîrla, Cicani, Beterega ori Tismana, scoarța pământului — scormonită astăzi de excavatoare care dislocă între 800 și 1 800 mc cărbune pe oră — a fost pînă de curînd albia unui rîu sau teren inundabil.

Lucrările hidrotehnice efectuate în bazinul Rovinari nu se rezumă însă numai la strămutarea albiilor celor 3 râuri. Pe Jiu,

înainte ca acesta să ajungă în zona carierelor, a fost construit un baraj de atenuare care, în perioada viiturilor, oprește furia apei și, pe o distanță de cîteva kilometri, un dig înalt de circa 15 metri. Tot peste Jiu a fost construit un viaduct atît pentru calea ferată și transportul rutier, cît și pentru benzile care transportă direct cărbunele din unele cariere în marea și tînăra termocentrală Rogojelu-Rovinari. Un păienjenis de drumuri asfaltate și căi ferate (Tîrgu Jiu-Cîrbești-Rogojelu; Cîrbești-Rogojelu-Roșia) — unele terminate, altele în

construcție sau abia în fază de proiect — au menirea să racordeze cît mai solid tînărul bazin carbonifer la pulsul economic al țării.

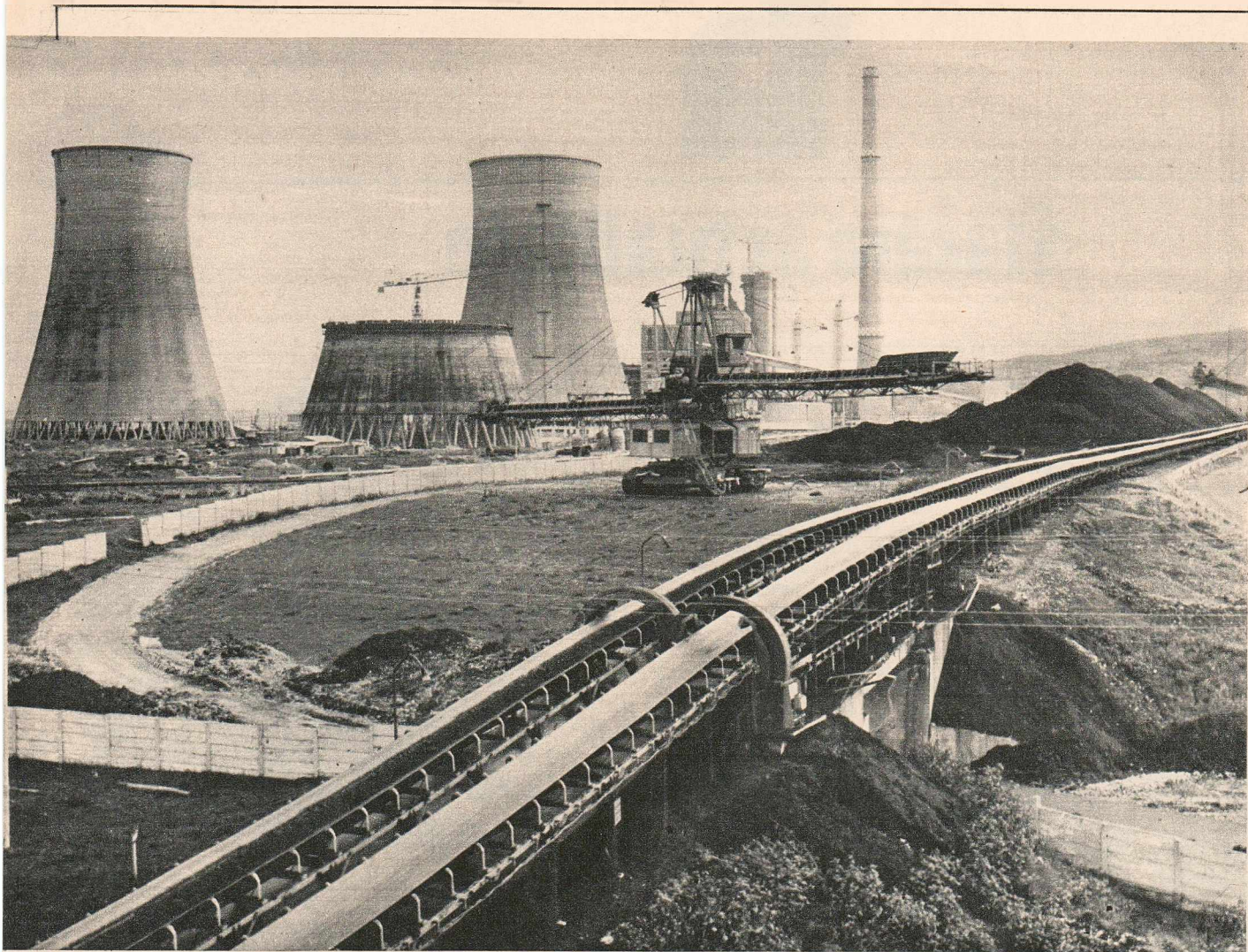
Și, desigur, o prezentare a Rovinarilor la aceste ore ale prezentului ar fi incompletă dacă n-am aminti, fie și în trecut, de Uzina de reparații utilaj minier. Cărbunele și mineritul au impus aici și prezența acestei unități deservite deocamdată de circa 700 oameni, dar care în final — adică în perioada 1974-1975 — va avea peste 2 200 salariați.

Dincolo, peste albia Jiului și creionează conturul coșurilor și turnurile de răcire ale termocentralei. Rațiunea amplasării sale aici este lesne de intuit: ea va fi — cel puțin pentru o perioadă de cîteva ani — cel mai mare consumator al cărbunelui de Rovinari. Și chiar dacă locul încăi la mărime îi va fi luat de o nouă termocentrală, ce va fi construită la circa 40 km de Tg. Jiu, ea va deține, întotdeauna, primul loc în ce privește apropierea de sursa de materie primă. După cum se știe, primul grup de 200 MW a intrat în funcțiune în primăvara anului trecut, cînd termocentrala Rovinari s-a racordat la circuitul energetic al țării. Un al doilea grup, de aceeași mărime, își așteaptă intrarea în funcțiune anul acesta, iar în 1977, în etapa finală, li se vor alătura acestora încă patru grupuri de cîte 330 MW fiecare.

Viitorul poate fi și el prefigurată cu limpezime. Pe o hartă, înfățișînd dezvoltarea bazinelor miniere Motru-Jilț-Rovinari, zona Rovinari apare prefigurată pînă în cele mai mici amănunte. Astfel, cînd s-a construit digul de 15 m, s-a avut în vedere posibilitatea transformării lui în baraj și înălțarea lui cu încă 10 metri, ceea ce se va întîmpla cu certitudine după 1983. Atunci, circa 500 milioane mc apă, adunată în spatele actualului baraj de atenuare, inundînd o mare suprafață agricolă, va ajunge pînă aproape de Tg. Jiu. Prin crearea acestui lac artificial se are în vedere nu numai realizarea unui debit constant al rîului, pe baza căruia să se facă irigații, ci și construirea unei microhidrocentrale și, mai cu seamă, asigurarea apei industriale pentru întreaga zonă Rovinari.

În 1985, producția de cărbune obținută numai din carierele de la Rovinari va fi de aproape două ori mai mare decât toată producția de cărbune a țării în 1970. Noua termocentrală ce se va construi în apropiere de Tg. Jiu își va potoli «foamea» tot cu cărbunele de la Rovinari. Un nou păienjenis de drumuri de căi fe-

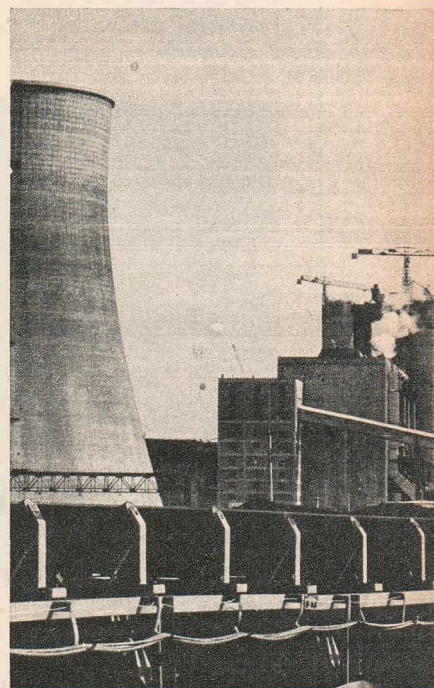

Cărbunele este transportat direct de la locul de extracție la noua termocentrală de la Rogojelu, aflată chiar în inima bazinului carbonifer Rovinari.

Procesele tehnologice se conduc de aici, de la pupitrul de comandă.

Un aspect de la marea termocentrală de la Rogojelu.

rate, alți kilometri de benzi transportoare și un veritabil oraș aflat actualmente pe planșetele proiectanților, vor prinde viață sub ochii noștri.

Un viitor luminos la propriu și la figurat, anticipat în aceste săptămâni ale unui nou început de an prin mari și importante

succese. Realizarea producției industriale prevăzută, atingerea chiar de la începutul anului a nivelurilor maxime stabilite au implicat și aici dimensionarea planului în limita rezervelor potențiale, dozarea eforturilor pe trimestre, luni și decade în așa fel încât să se asigure desfășurarea ritmică a în-

tregii producției. Aceste măsuri eficiente și raționale confirmă și justifică rezultatele meritorii înregistrate pînă la 29 ianuarie, cînd carierele de la Rovinari, împreună cu bazinul carbonifer Motru, aflat în aceeași zonă, au livrat, peste plan, termocentralei de la Ișalnița o cantitate de

21 000 tone cărbune. Trebuie subliniat în încheiere că în cursul anului 1973 bazinul carbonifer Oltenia va livra aproape jumătate din producția națională de cărbuni, principalul furnizor fiind bazinul carbonifer Rovinari.

Livia BOB

Foto: Alexandrina RADU

DE SĂPTĂMÎNA VIITOARE PUTEȚI CITI ÎN

Flacăra
 în noua ei formulă, următoarele rubrici:

- «Flacăra» la dispoziția dumneavoastră
- Lupta cu timpul
- Prezentul social
- Pagini de film, teatru, muzică ușoară și televiziune
- Realitatea

- Ultima oră științifică
- Reportaj senzational
- Sub semnul urgenței
- Sport
- Universul
- Umor
- Varietăți

- În următoarele săptămîni:
- Războiul sănătății
  - Confidențial
  - Condiția femeii
  - Procese rejudecate
  - Dosarul revistei «Flacăra»

flacăra actualitate

pentru cinstirea eroilor din '33

Se implinesc patruzeci de ani de la glorioasele lupte din 1933 ale muncitorilor ceferiști și petroliști. O serie de manifestări din București și din țară vor avea menirea să evoce în diverse forme importanța istorică a acestei mari bătălii de clasă.

În numeroase orașe ale țării

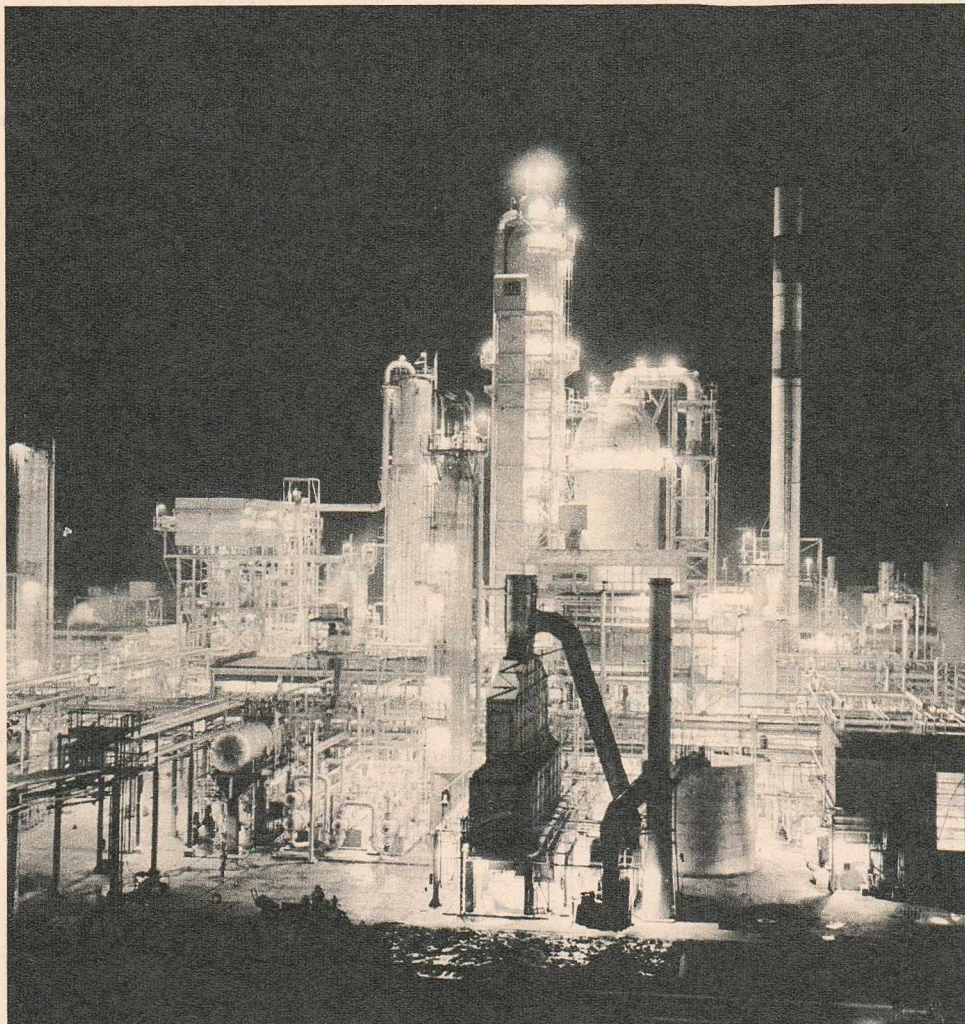
se organizează adunări comemorative în cadrul cărora vor lua cuvântul participanți la luptele din anul 1933.

În cluburile și casele de cultură aparținând sindicatelor din instituțiile și întreprinderile căilor ferate și industriei petroliere din întreaga țară au loc manifestări cultural-artistice cu această temă.

Parcul din fața Palatului Ministerului Transporturilor va fi îmbogățit prin ridicarea monumentului «Grivița 1933», opera sculptorului

I. Irimescu.

Cititorilor le este pregătit un volum selectiv cu ecurile apărute în presa vremii. Totodată va fi publicat un volum de povestiri, evocări, reportaje despre eroismul în muncă și luptă al muncitorilor ceferiști și petroliști din întreaga țară, începând din anul 1933 și pînă în zilele noastre. (Fotografia alăturată vă înfățișează o imagine a cetății petroliștilor de la Ploiești) Ar-tiștii plastici vor omagia evenimentul în cadrul unei expoziții republicane de grafică.

invenții, inovații, raționalizări...

— Acțiunea de masă pentru stimularea autorilor de invenții, inovații și raționalizări a câștigat în amploare în special după Conferința Națională a partidului, când oamenii muncii și-au propus înfăptuirea cincinalului înainte de termen.

— Ce s-a întreprins în această direcție în municipiul dv.?

— În primul rînd — ne-a declarat în continuare Gheorghe Pop, președintele Consiliului municipal al sindicatelor Tîrgu Jiu — noi ne-am ocupat de intensificarea propagandei tehnico-economice pentru atragerea unui număr sporit de muncitori, tehnicieni, maiștri, ingineri, economiști, la dezvoltarea mișcării de invenții, inovații și raționalizări, la promovarea progresului tehnic. În acest scop, spre sfîrșitul anului trecut am editat o foaie volantă pe care am difuzat-o în toate întreprinderile. Am organizat un album-stafetă cu caracter de permanență care să treacă prin fiecare unitate prin rotație și în care autorii de invenții să-și înscrie rezultatele proprii obținute. Faptul că albumul-stafetă nu se va opri,

ci își va relua itinerarul stabilit, va da posibilitatea unui bilanț anual de realizări. S-au format comisii de ingineri și tehnicieni pe întreprinderi, care cu ajutorul comitetelor sindicale analizează o dată la trei luni invențiile, inovațiile și raționalizările propuse, precum și eficiența acestora, mai ales în economisirea de valută. La unitățile mai mari se organizează colocvii, unde participă și delegați ai altor întreprinderi, ocazii binevenite pentru ca inovatorii să-și prezinte invențiile direct la locul de aplicare prin expunerea caracteristicilor tehnico-economice și a întregului proces de elaborare.

— Ați putea să ne prezentați câteva rezultate concrete în direcția mișcării de invenții, inovații și raționalizări în municipiul dv.?

— Pe scurt, invențiile, inovațiile și raționalizările au ajuns la peste 100, iar al celor aplicate, la 78, ceea ce a determinat realizarea unor economii postcalculate în valoare de peste 10 milioane lei. Considerăm însă că economiile ce vor trebui să le obținem anul acesta de pe urma invențiilor, inovațiilor și raționalizărilor vor trebui să depășească cu mult pe cele de anul trecut, volumul acestora urmînd să-l stabilim în consfătuirea ce va avea loc în această lună.

INVENȚII, INOVAȚII, RAȚIONALIZĂRI = AUTOUTILARE, AUTODOTARE, ASIMILARE...

FOAIE VOLANTA

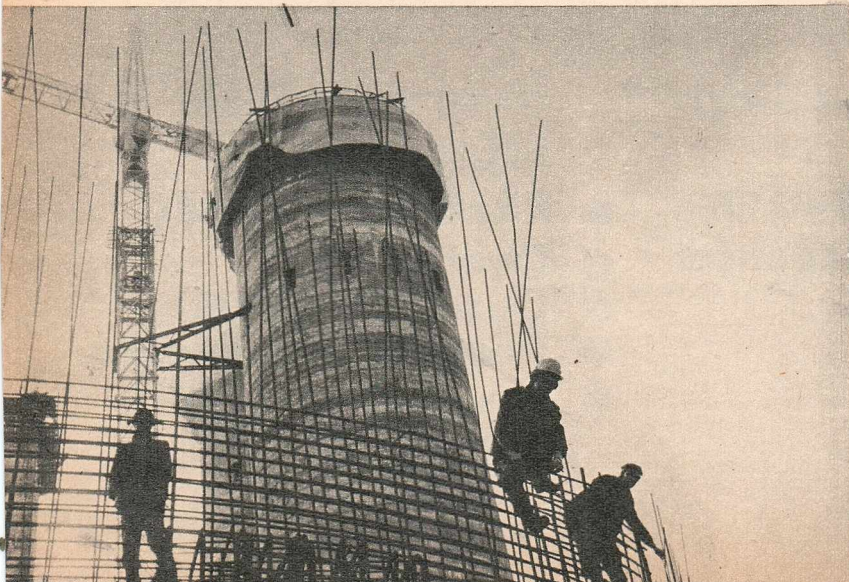
REVISTA DE COMUNICĂRI MUNICIPALE AL SINDICATELOR T. J.

Invențiile, inovațiile, raționalizările - elemente de prim ordin în progresul tehnic

O VALOROASĂ CHEMARE LA ÎNTRIRECERE

„Invențiile, inovațiile, raționalizările” sunt elemente de prim ordin în progresul tehnic și economic al întreprinderii. Ele reprezintă sursa principală de îmbunătățire a producției și a eficienței muncii. Prin urmare, este deosebit de important să se promoveze activitatea în acest domeniu, să se creeze condiții favorabile pentru apariția și aplicarea acestor realizări. În acest scop, se organizează concursuri, expoziții și alte activități care să stimuleze interesul muncitorilor și să le ofere ocazia de a-și pune cunoștințele și experiența în serviciul progresului tehnico-economic al întreprinderii și al țării.

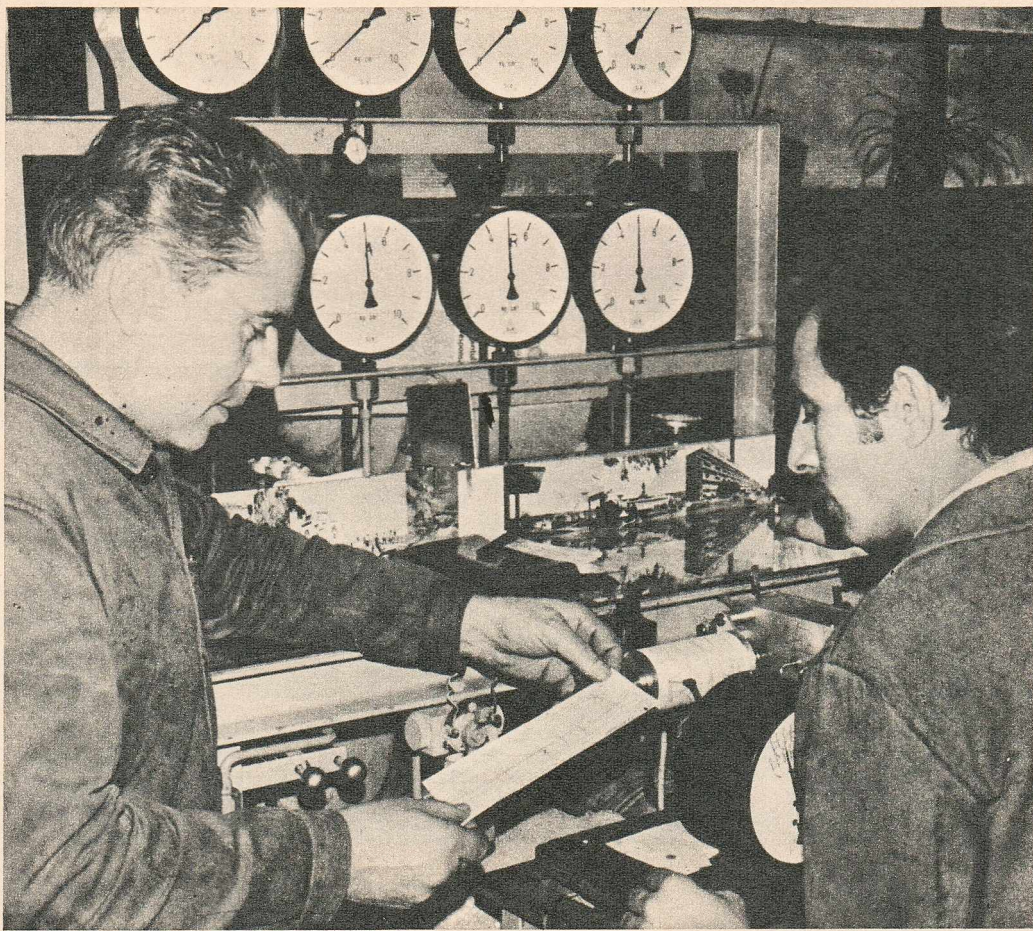
Reprezentanții sindicatelor din municipiul Tîrgu Jiu au luat în discuție la o întrirecere recentă, în cadrul Comitetului de Invenții, Inovații și Raționalizări, problemele care apar în aplicarea acestor realizări. S-a constatat că, deși numărul acestor realizări este în creștere, aplicarea lor este încă insuficientă. Pentru a îmbunătăți situația, s-a hotărât să se organizeze o activitate de promovare a acestor realizări, care să includă: - organizarea de concursuri și expoziții; - publicarea în presă a rezultatelor; - acordarea de premii și recunoștințe; - asigurarea condițiilor necesare pentru aplicarea acestor realizări.

producția se va dubla

În prezent, la Fabrica de ciment-Fieni are loc o amplă acțiune de modernizare și dezvoltare, prin instalarea unei noi linii tehnologice de ciment și prin lărgirea spațiului de depozitare. Noua linie tehnologică va fi complet automatizată. Prin aceste acțiuni producția fabricii de ciment se va dubla față de nivelul anului 1972.

ofensiva pentru creșterea eficienței economice

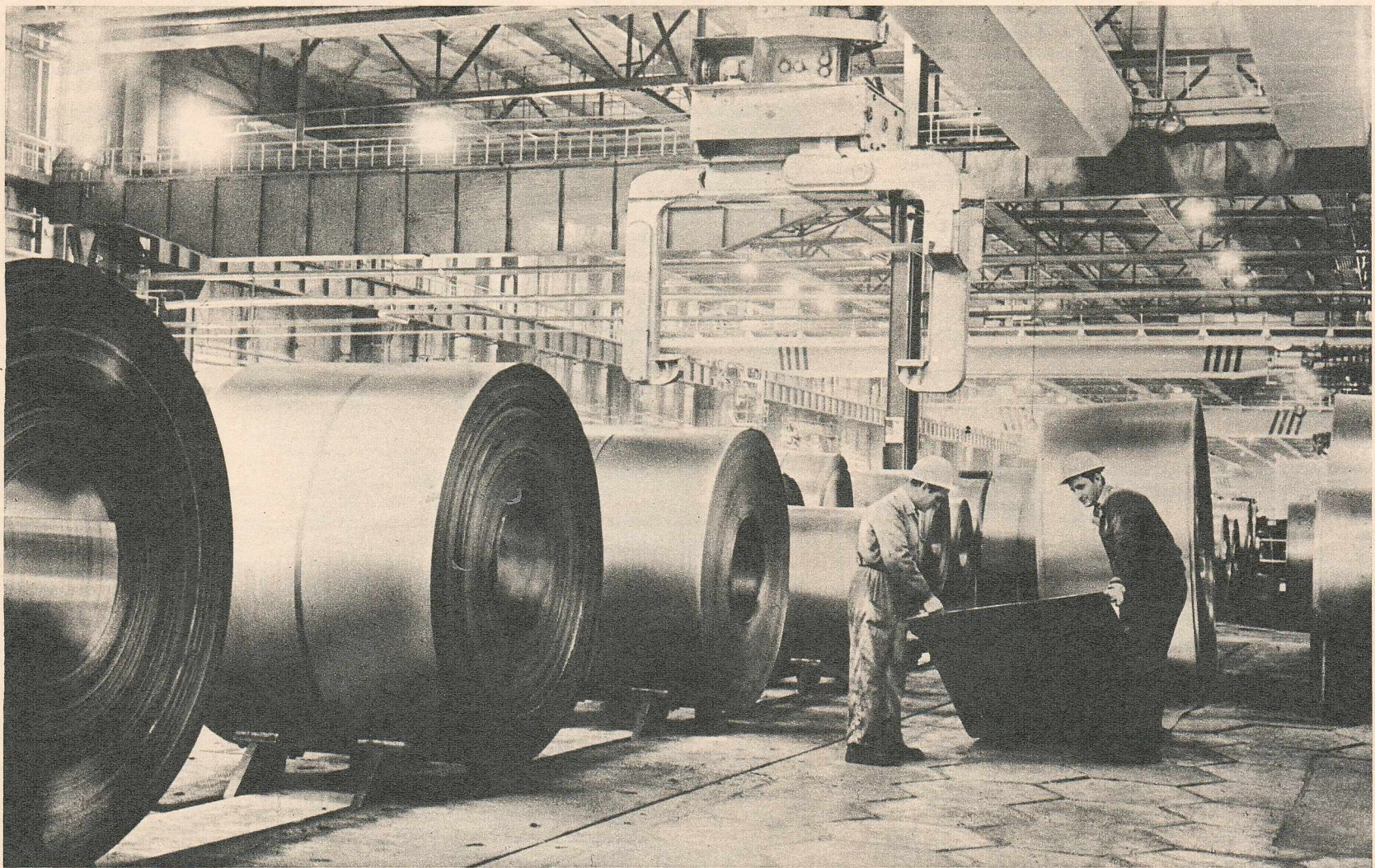
Anul 1973, an hotărîtor pentru înfăptuirea planului cincinal înainte de termen, cere eforturi deosebite — cantitative și calitative — din partea tuturor celor angrenați în producție.

Pentru a ilustra amploarea acestei ascensiuni spre progres și prosperitate, prin ridicarea calitativă a activității curente apelăm la exemplul unei uzine care, cu ani în urmă, era deficitară la capitalul beneficii. Azi, Uzinele «23 August» realizează beneficii substanțiale și nici un produs nu este nerentabil. În primii doi ani ai cincinalului s-au redus cu 4,5 % cheltuielile la mia de lei marfă fabricată. Pentru a reflecta efortul pentru mărirea rentabilității, notăm că în timp ce producția de marfă fabricată crește cu 12,1%, beneficiile cresc cu 35,8%, ceea ce înseamnă un spor de circa 76 milioane lei.

Principalele pîrghii care determină realizarea unor asemenea beneficii le-am găsit în planul de măsuri tehnico-organizatorice al uzinei. Cităm câteva: reducerea nor-

melor de consum pe fiecare produs și pe fiecare material în parte; reducerea cheltuielilor legate de aprovizionarea tehnico-materială și desfacerea produselor; folosirea deplină a capacităților și suprafețelor de producție și reducerea pe această cale a amortizării și a altor cheltuieli constante pe unitatea de produs; reducerea cheltuielilor cu retribuirea muncii vii pe seama creșterii productivității muncii și a folosirii judicioase a forței de muncă; raționalizarea și reducerea cheltuielilor administrative gospodărești.

Există însă în fiecare uzină, în fiecare întreprindere rezerve care nu se pot planifica sau include în vreun plan de măsuri. Ne referim la mișcarea de invenții și inovații, la introducerea unor tehnici noi, prin care se fac însemnate economii de materii prime, se înlocuiesc bunuri importate sau se mărește indicele de utilizare sau randamentul unor mașini. În fotografia noastră îl prezentăm pe șeful unei brigăzi frunțase din secția aparată de frînă, Ion Borșa. L-am surprins în fața standului de ridicat diagrame și de probă funcțională a distribuitorului de aer, o inovație a sa cu o eficiență economică de 250 000 lei anual.

în cetățile oțelului

Siderurgiștii au livrat peste sarcinile de plan ale primei luni a anului 16 000 tone oțel, aproape 14 000 tone fontă, 1 000 tone țevi din oțel, 900

tone cocs metalurgic, sute de tone de tablă și bandă la rece etc. Succesele lor au fost obținute îndeosebi pe seama ridicării indicelui de utilizare a agregatelor și scurtarea duratei de elaborare a șarjelor.

Realizările furnaliștilor, oțelariilor și laminatorilor au

asigurat îndeplinirea și depășirea planului producției globale și marfă pe luna ianuarie pe ansamblul Ministerului Industriei Metalurgice. De remarcat este faptul că ei au realizat o producție globală cu 16 la sută mai mare decât în aceeași perioadă a anului

trecut.

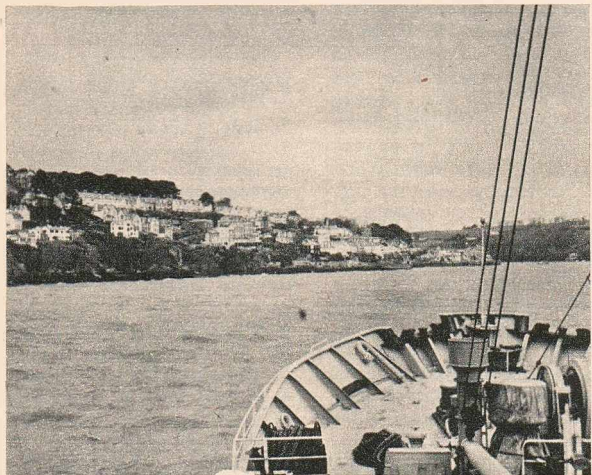
Bilanțul încheiat consemnează încadrarea siderurgiei încă din primele zile ale anului în parametrii maximi de plan, hotărîrea acestui detașament de frunte al industriei țării de a înfăptui înainte de termen prevederile cincina-

lului, de a satisface cerințele în continuă creștere ale economiei naționale cu produse de calitate superioară.

În fotografie: de curînd, la Combinatul siderurgic din Galați a început să se producă tablă pentru caroseria autoturismului «Dacia».

flacăra actualitate

pe mările și oceanele lumii

În prezent, pe mările și oceanele lumii se află în cursă aproape 60 de nave sub pavilion românesc. Astfel, minierile «Anina», «Vulcan» și «Rovinari» efectuează curse pe traseele intercontinentale care leagă Constanța de porturile algeriene Annaba, Beni-Saf și Bedjaia, pentru aprovizionarea cu minereu de fier a combinatelor siderurgice de la Galați, Hunedoara și Reșița. Alte vase, între care «Predeal», «București», «Sălaj» și «Dolj» sînt așteptate să sosească în țară cu importante încărcături de materii prime și produse finite din R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, Malaezia, Singapore și Ceylon. Numeroase alte echipaje

onorează contractele de export ale mai multor întreprinderi românești de comerț exterior. Astfel, spre porturile Rotterdam, Hamburg, Anvers, Fowley, Beirut, Latakia, Alexandria, Rijeka, Durres, peste 20 de nave, de diferite capacități, transportă produse ale industriei constructoare de mașini, industriei chimice și ușoare, economiei forestiere și materialelor de construcții și din alte ramuri ale economiei noastre naționale. La rîndul lor, navele «Iași» și «Bradul», după ce au descărcat în porturile nord-americane Houston și Philadelphia produse ale industriei sticlei din țara noastră, urmează să se întoarcă la Constanța cu materii prime pentru fabricile de pielărie și încălțăminte.

Fotografia vă prezintă intrarea unui vas românesc în rada portului Fowley din sud-vestul Marii Britanii.

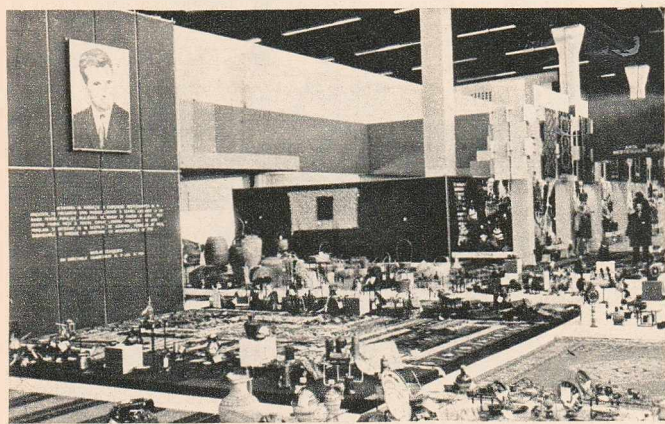

comoara din zidul cetății

În zidul vechii cetăți a Albei Iulii, în galerii ce se întind pe sute de metri, a fost

amenajată una dintre cele mai spațioase pivnițe din țară. Aici, la o temperatură ideală, vinul din cunoscutele podgorii de la Alba, Aiud, Crăciunel se preschimbă în șampanie, a cărei calitate este confirmată de numeroasele

premier și medalii obținute la diferite târguri din țară și de peste hotare. Prin amenajări succesive ce atestă spiritul gospodăresc mereu treaz, capacitatea pivniței va ajunge de la 150 000 sticle, cît este în prezent, la un milion.

faimă meșteșugarilor români

12 000 produse realizate în 240 unități ale cooperăției meșteșugărești sînt prezentate în cea de-a treia ediție a Expoziției realizărilor UCCECOM, deschisă de curînd în Complexul expozițional din Piața Științei. Marea varietate de exponate, lucrate

manual, de la confecții la mobilă și de la bunuri de uz casnic pînă la articole de artizanat, dovedește măiestria neîntrecută a meșteșugarilor din diferitele regiuni și bazine folclorice ale țării.

Mai notăm faptul că expoziția dispune de tot ce este necesar pentru încheierea contractelor în mod operativ. Dealtfel, în scurtul interval de cînd s-a deschis, ea a fost vizitată de reprezentanți a aproape 200 de firme de peste hotare, realizîndu-se vânzări care depășesc două milioane și jumătate lei valută.

viitorii gastronomi ai restaurantelor noastre

Dezvoltarea formelor noi de servire în restau-

rante și bufete cu auto-servire, restaurante-pensiune, bucătării de bloc, cantine-restaurant, unități «Gospodina» etc. reclamă un personal cu o înaltă pregătire profesională.

Acesta este și motivul pentru care rețeaua de școli de specialitate a M.C.I. este în plină dezvoltare. Vom folosi drept exemplu Grupul școlar comercial de alimentație publică din București, care și-a mărit în ultimii ani numărul de elevi de la 350 la 1 400. Pentru meseriile de bucătar, cofetar, ospătar, funcționează diverse forme de învățămînt: școală profesională, curs de zi și seară, liceu industrial și școală postliceală de alimentație publică, în afară de diferite cursuri fără frecvență pentru cei în producție. Pretutindeni, învățămîntul teoretic se îmbină cu practica zilnică din atelierele-școală. Aceste ateliere funcționează pe bază de gospodărire proprie, fără a fi finanțate din afară. Astfel, laboratorul de cofetărie produce mărfuri în valoare de 1 milion lei pe an, iar restaurantul-școală din Șos. Viilor desface produse în valoare de circa 4 milioane lei pe an. Se preconizează ca într-un viitor apropiat întreaga școală să funcționeze din venituri proprii. În ultimii doi ani, în sezonul turistic școala a preluat o unitate pe litoral și toate funcțiile, de la șef de unitate pînă la piccolo, au fost îndeplinite de elevi și maiștri ai școlii.

Speologi români, cu prilejul primei expediții în Cuba, făcând cercetări la Boca de Caballo, lângă Sierra Maestra, asupra faunei.

speologi români în cuba

În aceste zile, o echipă de speologi români condusă de dr. docent Traian Orghidan, directorul Institutului de speologie «Emil Racoviță», pleacă în Cuba pentru a efectua, împreună cu specialiști din acea țară, studii asupra faunei subterane din insulă, în mod special, a faunei din peșteri. Din echipă fac parte biospeologii Lazăr Botășăneanu, Ștefan Negrea, Dan Coman și Vasile Decu. Este pentru a treia oară când specialiști de la Institutul de speologie din București fac cercetări în Cuba. Prima dată au fost în această țară în 1969, când, după cinci luni de studii și investigații, au descoperit în peșteri și în apele subterane peste o sută de noi viețuitoare.

Cu prima colaborare știin-

țifică româno-cubană în acest domeniu s-au pus acum aproape 4 ani bazele cercetării temeinice a faunei subterane a Cubei.

În felul acesta — ne declară dr. docent Traian Orghidan — cercetătorii de la Institutul «Emil Racoviță» demonstrează capacitatea școlii românești de speologie de a-și spune cuvântul și în problema evoluției paleogeografice a insulei. Prin cercetarea integrală a faunei subterane și prin stabilirea înrudirii acesteia cu alte faune din zonă, se vor putea stabili originile insulei. Cu alte cuvinte, se va putea stabili cu care parte a coastei americane a fost legată Cuba în trecut.

Rezultatele cercetărilor biospeologice din Cuba vor fi publicate într-o serie de volume editate de Academia R.S.R. împreună cu Centrul național al cercetării științifice din Franța (tipărite la noi). Primul volum va apărea chiar în acest an.

iarna, la grădina zoologică

Deși sîntem în plină iarnă, porțile Grădinii zoologice din București sînt deschise pentru public. Zăpada sau temperatura sub zero grade nu deranjează de loc o serie de pensionari ai zoo-ului. Tigrii siberieni, urșii polari sau chiar cămilele originare din stepa asiatică sînt la ele acasă în acest sezon.

Alte noutăți la grădina zoologică? În curînd va fi prezentată vizitatorilor o pereche de antilope saiga, originare din Asia Centrală. Interesant de remarcat că asemenea animale au existat în număr mare, cu sute de ani în urmă, aici, la poalele Carpaților, și se numeau oi sălbatică. Despre ele pomenește și Dimitrie Cantemir. Perechea de antilope saiga are deja un moștenitor, și biologii speră că vor izbui să înmulțească în continuare această specie iar apoi să o reintroducă în stepile și pădurile patriei.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mulțumit în general cu ceea ce găsește în «Flacăra», cititorul Gabriel Pascu din București se plînge totuși că «uneori, anumite articole (ca, de pildă, unele rubrici fixe) nu sînt scrise suficient de simplu și de clar... Aluzii, referiri la cunoștințe de cultură generală sau specială, idei mai mult sugerate decît expuse direct, toate te obligă să-ți muncești bine capul pentru ca să înțelegi în întregime ceea ce a vrut să spună sau să sugereze autorul». Desigur, claritatea este o condiție obligatorie pentru un text de presă. Dacă în materie de literatură mai încap discuții, în ce privește publicistica toată lumea e de acord: accesibilitatea înainte de toate. Fiecare cititor trebuie să fie pus în condiția de a înțelege fără dificultăți ce vrem să-i comunicăm, ce punct de vedere susținem, la ce concluzie vrem să ajungem. Dacă nu reușim acest lucru, înseamnă că am greșit. Și totuși, claritatea și accesibilitatea nu înseamnă defel cultivarea leniei în gândire. Prezentarea unor idei gata mestecate, fără nici un apel la inteligență, la experiență și la imaginația cititorilor poate avea chiar efecte contrare celor scontate, poate să încurajeze lectura superficială, evitarea aprofundării. Faptul că cititorul este pus uneori în situația «să-și mun-

cească bine capul» nu ni se pare o nenorocire. În condițiile existenței unui public tot mai evoluat și mai cultivat, textele trebuie să cultive mai degrabă dialogul, să incite la reflecție și nu să aibă aerul unei lecții servite de-a gata.

E.N., cititor din Arad (care ne-a rugat să nu-i publicăm decît inițialele), ne relatează că la o ședință cu caracter tehnic-economic la care a fost invitat să participe, «în loc să ni se prezinte un proiect de hotărîre clar și precis ne-au fost înfățișate două variante, foarte deosebite între ele, și am fost chemați noi să decidem între ele». După cum se vede din acest scurt citat și cum reiese și din restul scrisorii, cititorul arădean nu e deloc de acord cu felul în care s-a procedat la ședința respectivă. Chiar fără a avea informații mai detaliate asupra conținutului problemei puse în discuție, trebuie să mărturisim că nu împărtășim nemulțumirea corespondentului nostru. Metoda folosită — și care se bucură astăzi de o largă răspîndire — prezintă avantajul de a crea premisele unei veritabile discuții, de a impulsiona examinarea atentă a tuturor laturilor pozitive și negative ale eventualelor soluții. În cazul prezentării unui singur proiect, care apare, evident, ca bucurîndu-se de favoroarea factorilor de răspundere și pentru care au fost deja inventariate toate avantajele, participarea la discuție sînt înclinați să-l accepte ca singura bază posibilă, mulțumindu-se, cel mult, să propună unele îmbunătățiri. Dimpotrivă, discutarea mai multor variante stimulează imaginația și responsabilitatea participanților. Încă o dată, ca și în

cazul scrisorii de care ne-am ocupat la începutul acestei rubrici, trebuie să ne asumăm curajul de a prefera soluțiilor «leneșe», gata preparate, cele care fac apel la inițiativa și gîndirea oamenilor.

La întrebarea cititorului A. Mihail din Cluj cu privire la existența razelor omenesti, ne rezervăm dreptul de a răspunde mai pe larg într-un documentar care va fi publicat în revistă. În orice caz trebuie să notăm că vechea concepție despre rasele umane, concepție care, exagerată și absolutizată, a stat la baza feluritelor aberații rasiste, nu se mai bucură de aproape nici un credit în rîndul oamenilor de știință. A împărți oamenii după culoarea pielii nu mai apare astăzi nimănu drept un criteriu serios. Unii savanți contemporani încearcă, pentru a defini marile familii antropologice, să folosească alte criterii cum ar fi, de pildă, grupurile sanguine sau existența anumitor factori în sînge. Fapt este că în lumea contemporană, caracterizată printr-o tot mai strînsă interdependență între diferitele grupuri umane, prin extinderea civilizației și culturii, deosebirile dintre oameni în ce privește capacitățile, comportamentul, felul de a trăi sînt tot mai puțin determinate de factori anatomici.

Mai mulți cititori ni s-au adresat cu propunerea de a se introduce abonamente lunare. Din discuțiile avute cu cei care răspund de difuzarea presei, credem că se va putea ajunge, foarte curînd, la o rezolvare favorabilă a acestei sugestii. Bineînțeles, îi vom informa pe cititorii noștri asupra condițiilor care vor fi stabilite pentru acest tip de abonamente.

tv

de Liviu TIMBUS

la cea mai înaltă tensiune

O săptămîină a reporterului frenetic pornit să descopere și să facă publice evenimente de ultima oră, să participe nemijlocit la marea încleștare dintre om și natură, să intervină cu promptitudine în lupta dintre bine și rău, dintre vechi și nou, în disputa ireconciliabilă dintre dreptate și injustiție.

Mai mult decît altădată și mai devreme decît alții, colegii noștri de la televiziune au sosit la timp pentru a deconspira minciuna și impostura, făcînd loc adevărului.

La Tangîru, în județul Ilfov, țărani cooperatori și-au eternizat năduful și setea de dreptate pe zeci de metri de peliculă («Viața satului», duminică 4 februarie). În mijlocul cîmpiei troienite, de o parte și de alta a microfonului, oameni în țoată firea, grupați în două tabere adverse, scăpărînd scînteie pe sub căciuliile mițoase, și-au spus verde în față gînduri mocnite de luni de zile, cu patimă, cu curaj și, în sfîrșit, fără teamă și subterfugii tactice. De o parte, pur-

tătorii muștei pe căciulă, mai marii dregători ai gospodăriei, prinși cu ocaua mică. De cealaltă, lucrătorii ogoarelor, neîndreptățiți și trași pe sfoară în ședințele fantomă cu situații măsluite și voturi cumpărate pe răchie. Și adevărul a ieșit la iveală, i-au spus pe nume chiar împrișnații, recunoscîndu-și în cele din urmă faptele reprobabile. Cu mîna înghețată pe microfon, reporterul a adus cazul în fața țării întregi, în fața milioanei de martori direcți ai unui complet de judecată aflat în plin cîmp, în inima Bărăganului.

Consemnăm la capitolul reușite și noua emisiune intitulată «Municipalitatea răspunde bucureșteanului». Un dialog activ — ne propun realizatorii — între factorii de răspundere ai municipalității și cetățeni merit să faciliteze rezolvarea unor cerințe de interes general. O salutăm din toată inima în numele milioanei de concetățeni, dacă, într-adevăr, noua confruntare desfășurată în numele legii se va bucura de girul marelui public, singura busolă exactă pentru toate punctele cardinale ale adevărului. Ne exprimăm această urmă de îndoială, deoarece deocamdată am asistat, în principal, doar la o dispută între trimișii televiziunii și hîrtiile primăriei sau o temă care a mai făcut obiectul și altor emisiuni specializate ale micului ecran. Or, cum doleanțele cetățenilor noștri sînt mult mai numeroase și mai diverse, considerăm și sperăm că aria de investigație a viitoarelor emisiuni se va extinde sensibil în următoarele săptămîni. Anticipăm reușita bizuindu-ne și pe calitățile principalului realizator, a cărui dezinvoltură, spontaneitate și pricepere în arta anchetei reportericești ne-a stîrnit cea

mai optimistă invidie colegială.

Și un nou reportaj, consacrat hidrocentralei de pe Lotru (duminică, 4 februarie), o încercare temerară din moment ce despre acest colț de țară s-a vorbit pînă acum pe mii de metri de peliculă cinematografică. Cu toate acestea, scenaristul și operatorul Horia Vasiloni ne-a adus imagini proaspete și inedite, realizate într-un pios respect al adevărului. Oamenii Lotrului ni s-au înfățișat așa cum sînt, supuși unei munci eroice dar dificile, biciuiți de ploile de gheață din galeriile de piatră ale muntelui sau prinși în frîngii deasupra genurilor. Imagini fermecătoare prin cruzimea veridicității, exemple de eroism autentic lipsite de orice suliman regizoral, adevărate și proaspete ca natura însăși.

Cronicarii au salutat cu mare entuziasm primele trei numere ale «Revistei literare TV», relevînd în unanimitate caracterul robust al emisiunii, explozia de tinerețe, dezbaterile scăpărătoare, ideile clare, totul ordonat metodic, cu un pronunțat simț publicistic și spre folosul marelui public. Vom adăuga la toate acestea «inovatiile» de ordin regizoral, în fapt o reînnoire — prin mijlocirea camerelor de luat vederi — la bunele tradiții ale salonului literar. Meritul revine în principal tot omului de litere care, imprimînd emisiunii o pronunțată atmosferă de lucru, fluiditate, acuratețe și o permanentă geneză ideatică a făcut inutilă apariția «scriturului-vedetă», a omului de cultură obligat, pînă mai deunăzi, să «joc» după preceptele regizorului de platou. În locul unghiulațiilor și a recursurilor savante, un cadru liniștit, cu imagini limpezi, o veritabilă fereastră deschisă larg spre fenomenul literar contemporan.

cu cine

C

u acest februarie trecem — dacă socotim după datele calendaristice ale stagiunii — dincolo de jumătatea anului teatral, moment în care, de obicei, cronicarul bucu-reștean abia răzbește să consemneze toate premierele iar publicul să-si aleagă, într-o seară, spectacolul preferat printre atâtea chemări cite emană rubricile de memento ale publicațiilor. Dar se pare că iarna aceasta nu-i pîndește pe critici pericolul asteniilor, iar pe spectatori nu-i chinuie prea tare dificultatea de a alege; din simplul motiv că ne lipsește materia primă: premierele. Mai ales în ce privește spectacolul de divertisment — căruia îi sînt rezervate 3 (trei) scene în București și care face, se știe, mai totdeauna săli pline, datorită tocmai forței tonifiante, accesibilității și lipsei de pretenții a genului — seceta e mare. Aș zice chiar totală, dacă nu aș nedreptăți astfel răzlețele eforturi existente totuși. Cum ar fi «Crizantemele muzicale» ale Teatrului «Ion Vasilescu». Sau «Varietățile '73», prezentate un șir de seri la Sala Palatului sub egida A.T.M. În timp ce prima — și consacrată! — noastră scenă de revistă, cea a Teatrului «Tănase», își continuă senină și imperturbabilă seria (aproape consumată) a «Trăsnitului meu drag», în timp ce premiera (prima!) a stagiunii ne este anunțată odată cu venirea primăverii, în timp ce nu știu ce soi de greutate insurmontabile barează calea spre rampă a noilor texte de revistă cu evident rost educativ, nu numai deconectant, dar și cu virtuți estetice (ca și cum e mai complicat, mai dificultuos, mai angajant să urci pe scenă niște cuplete satirice decît, să zicem, «Un fluture pe lampă»), Teatrul «Vasilescu» vine — în sfîrșit! — cu o premieră revuistică. Bravo lui, am spune, dacă nu ne-ar încolți imediat întrebarea: ce fel de premieră? Pentru că acest teatru ne-a învățat cu reviste laborios și inspirat realizate, cu concerte de muzică ușoară de reală ținută (ca să citez doar «De la Bach la Tom Jones»), pentru că ne-a deprins să avem pretenții de la producția sa artistică. Or, aceste «Crizanteme muzicale» sînt, fără doar și poate, rodul minime rezistențe, alcătuite după rețeta cea mai confortabilă, mai fără bătaie de cap, dar și cel mai sigur condamnată la mediocritate. O orchestră, — e drept, bună și bine condusă de Valențiu Grigorescu —, citeva șlagăre intrate de mult în circulație și două-trei nume cu priză la public (Cornel Constantiniu, Doina Spătaru-Olinescu, Lucky Marinescu): puțin, mult prea puțin ca să te rețină aproape 3 ore într-o sală de spectacol. În rest, o plictiseală prelungă, presărată cu momente de adîncă nemulțumire ori chiar de indignare: de ce o prezentare atît de searbădă, servită de două persoane sălcii (actori să fie?), atît de inadecvate — ca înfățișare și stil — comperajului unui spectacol? De ce atîția cîntăreți oarecare, lipsiți de personalitate și de modernitate, cu voci banale și insuficient lucrate? (precum Aureliu Comănescu, Rodica Paliu, Cheyke Basil, Norina Alexiu). De ce atîta lipsă de preocupare regizorală (Paul Mihail Ionescu) pentru felul în care se mișcă pe scenă unii din acești cîntăreți, care fie că rămîn stingheri și întepenii lîngă microfon, fie că recurg la niște

La Galați, o revistă făcută după toate legile genului: cuplet satiric, fast, corp de balet arătos, muzică, decor și costumație elegantă. Alături de Miron și Jula, o nouă prezență în muzica ușoară gălățeană: Teodor Munteanu (sus).

Orchestra condusă de Valențiu Grigorescu — unul din atuurile artistice (atîtea cite sînt!) ale «Crizantemelor muzicale» (jos).

rîdem astă-seară ?

de Sanda FAUR • Fotografii de Elena GHERA

Maria Butaciu în «Variatăți '73»: ca de obicei, voce bună, haz, temperament scenic.

Doi din bunii comici ai «Revistei în balon»: Traian Vasiliu și Jean Segal.

bieste gesturi stereotipe, la niște zîmbete convenționale, la niște ocheade complice trimise — captatio benevolentiae! — publicului? De ce atîta negliiență în felul cum arată (costum, machiaj, dar mai ales coafură) cîntărețele cînd ies la rampă?

Văzute chiar a treia zi după «Crizanteme...», și tot la Sala Palatului, «Variatățile '73» — oferite de A.T.M. — se prezintă mai bogate, mai substanțiale, mai binevoitoare față de public. Deși scheletul lor muzical e, în mare, același cu al spectacolului anterior: tot trupa Teatrului «Vasilescu», tot orchestra Valențiu Grigorescu, tot Dorin Anastasiu, tot Lucky Marinescu, tot Doina Spătaru-Olinescu. În plus, un taraf condus de Ion Albeșteanu, cînta cîntăreți de muzică populară. Și poate intenția de a ridica ștacheta artistică a spectacolului: dansul balerinilor Valentina Massini—Ion Alexe, păpușile lui Zolla, versurile (din Shakespeare!) recitate de Dumitru Furdui, comperajul spiritual al lui Horia Șerbănescu. Firește, firele de «Crizanteme» metamorfozate în «Variatăți»... s-au mutat aici cu arme și bagaje, cu petalele lor ofilite și cu cele proaspete, cu păcatele lor primare și cu virtuțile lor: atîtea cite sînt. În ce mă privește, am căutat să dezleg în acea seară, într-o sală cu toate cele 3 200 de locuri ocupate de publicul cel mai eteroclit cu puțință, taina succesului celor două mituri ale muzicii populare «de scenă»: Maria Ciobanu și

Ion Dolănescu. Am înțeles pe deplin de ce place Maria Ciobanu, cu vocea ei formidabilă, aptă la cele mai neașteptate salturi și modulații, cu picanterea ei rustică, cu zîmbetul ei puțin șiret. Triumful lui Ion Dolănescu rămîne însă pentru mine, mai departe, un mister: poate înfățișarea lui de prinț (desuet!) de operetă travestit în țaran, poate aerul suveran și indiferent cu care primește, pe scenă, felicitările, și borcanele cu flori, și pupăturile fetișcanelor moarte de emoție, poate repertoriul lui bine ales sau chiar și vocea lui caldă, care e totuși departe de a fi excepțională! În sfîrșit, inima publicului are rațiuni pe care rațiunea cronicarului nu le cunoaște.

...Și ca pentru a arăta Capitalei că noțiunea de provincialism artistic nu are nimic de-a face cu plasarea geografică a orașului, că s-a putut face în această stagiune și o revistă vie, colorată, amuzantă, legată de actualitate, ca pentru a demonstra că unele trupe din țară au forțe artistice egale cu ale Bucureștiului, Teatrul muzical «Leonard» din Galați a venit aici, la noi acasă, și și-a învins confracții pe terenul lor propriu: cu ajutorul «Revistei în balon». Noi am plecat s-o vedem totuși la ea acasă, la Galați, în «veșmintele» ei de peste săptămînă, în fața pu-

blicului său obișnuit, căruia revista aceasta, foarte legată de atmosfera, preocupările, biruințele și păcatele locale, i se adresează cu rezonanțe afective speciale. Aici sau acolo, la Sala Palatului sau în atît de ex-centricul său sediu, la care gălățeanul ajunge după o adevărată excursie, «Revista în balon» este la fel de elegant prezentată, jucată cu aceeași plăcere, cu toate decorurile sale din oglinzi strălucitoare, cu toate nenumăratele sale rînduri de mini-costume scilicet, paletate, nailonizate, cu întregul său corp de balet, tinăr și bine sincronizat, cu toate numerele muzicale anunțate (și-i avem, desigur, pe Miron și pe Julia, dar și pe talentații tineri cîntăreți Lidia Bîrcă și Teodor Munteanu) și, mai ales, cu excelenții săi comici: trioul Traian Vasiliu — G. Panaitopol—Jean Segal, care sînt demni de oricare bună scenă de revistă din Capitală. Spectacolul este rotund și logic gîndit, are o idee de bază din care pornesc, ca niște raze, toate numerele sale, iar această idee-matcă este cu adevărat frumoasă și patriotică: aici, în Galațiul siderurgiei, al Dunării și al vapoarelor, localnicul găsește concentrată toată lumea — Dealul Buiurului ține loc de Hawaii, plaja Cocutei are nisipuri ca ale Mediteranei, portul gălățean amintește Amsterdamul etc., etc., astfel încît o călătorie în Galați echivalează cu o călătorie în jurul globului. Pe textul acesta s-a putut insera

deci tot ce pretinde genul: balet, muzică, umor, lirism, fast. Dar acum să ne oprim o clipă și să spunem, cinstit (era timpul!), că revista aceasta gălățeană a fost luată de poate cea mai bună echipă de revuisti... bucureșteni: textele sînt semnate de Mihai Maximilian, coregrafia, de Adriana Dumitrescu, scenografia, de Teodora Dinulescu, muzica, de Vasile Veselovschi (în colaborare cu compozitorul gălățean Cristofor Barbatti). Și dacă adăugăm că cel care a pus laolaltă toate componentele revistei (și care a gîndit-o și lucrat-o cu excelență și bineverificatul său meșteșug) este regizorul Bițu Fălticeneanu, atunci înțelegem mai ușor succesul gălățean. Dar pricepem mai greu penuria de spectacole bucureștene: adică se poate face treabă bună, dar la vecini, nu acasă; adică este înțeles și susținut frumosul patriotism local al gălățenilor. dar este nesocotit și dat uitării, pe scenă, cel al bucureștenilor. E cu puțință totuși ca ambițiile nobile ale noii conducerii a Teatrului «Leonard» (director, Barbu Dumitrescu), ca și sprijinul substanțial al forurilor locale să fi impulsionat demarajul bun al stagiunii gălățene, dar asta nu-i scutește, cred, pe directorii mai vechi și mai cu experiență să nu fie încercați de aceleași ambiții binevenite. Oricum, sperăm să putem rosti și noi, măcar în fața viitoarei premiere a Teatrului «Tănase», așa cum anunță și titlul ei: «Jos pâlăria!»

MARIA LUIZA CRISTESCU:

castelul vrăjitoarelor

Volumul acesta de nuvele și povestiri (Editura Cartea românească, 1972) afirmă disponibilitățile variate ale unei vocații epice în expansiune. După câteva romane, a căror materie era scoasă din contactul cu realitățile cotidianului nemijlocit, ale vieții în desfășurările ei curente, reclamând capacități de reconstituire obiectivă a unei lumi și a unui cadru de existență, autoarea dă curs liber, în ultima sa carte, imaginării și fanteziei picturale.

Castelul vrăjitoarelor e o colecție de povestiri destul de insolite, la urma-urmei, în contextul contemporan al prozei, reluând motive și situații ale narațiunii romantice, rescriind îndrăzneț o literatură pe care-și pusese sigiliul o mare epocă de creație; povestirile ne reintorc într-un ev mediu legendar, de atmosferă germanică, reinviind o ambianță, personaje și întâmplări caracteristice: curți princiare, castele, hanuri și temnițe, o desfășurare de tablouri contrastante care compun imaginea unei lumi evocate în ipostazele ei de măreție și umilitate, de noblete și decădere, de generozitate și cruzime. Nu trebuie să se înțeleagă că autoarea procedează prin reconstituiri epice de tip arheologic, prin refacerea pînă în detalii a epocii în pitorescul formelor de existență concretă: vestimentație, limbaj ș.a.m.d., mai mult decît acestea preocupînd-o reliefaarea unor probleme morale și a unor semnificații care transcend cadrul strict al evenimentelor povestite. Aspectul de parabolă al celor mai multe povestiri ni se pare îndeajuns de vizibil (și uneori poate prea subliniat, ca în *Baltazar*, de pildă), textul deschizîndu-se unei receptări care trebuie mereu să țină seama de ceea ce este exprimat indirect, deci prin sugestie și simbol.

Prozatoarea nu e intimidată de incidența cu marile teme literare, le abordează fără crispări sau genuflexii și această semeție a sa are șansa unei materializări căreia nu-i putem contesta prospețimea viziunii. În *Statuia comandorului* reia povestea lui Don Juan în ipostaza unui erou sufocat de adorația victimelor sale, adus la disperarea aceluși strigăt din final: «Nu e drept!» — interpretare dacă nu cu totul nouă a mitului, cuceritoare însă prin ascunsă ironie și subtila gradare a elementelor epice; în *Prințul*, tot în manieră simbolică, desigur, sînt înfățișate raporturile complicate, de complinire dar și de respingere, dintre principiul autorității și forței (întruchipat de prinț) și acela al spiritualității (prietenui acestuia, filozoful cerșetor), iar în *Regele Franki*, altă narațiune, e vorba despre relația temnicer-captiv, tot din perspectiva unei meditații asupra condiției omului însetat de idealitate dar supus unor ultragierii ce-i stingheresc propensiunea spre asemenea zone.

Refugiate în trecut sau în fantastic (mai ales a doua secțiune: *Nunta fetei hangiului*, *Tînăra doamnă*, *Prevestirea* etc.), nuvelele medievale ale Mariei Luiza Cristescu nu-și refuză, așadar, accesul la o idee contemporană. E un criteriu al interesului pe care îl suscită, însă nu singurul. Autoarea e dăruită pentru povestire, cucerește prin epica sa antrenantă, vivace, plină de culoare, în fecunda tradiție a navelisticii românești.

Ceea ce se remarcă de îndată în scrisul acestei prozatoare este plăcerea narațiunii, voluptatea de a ne captiva prin poveste, înclinații slujite de o încercată tehnică a punerii în scenă. În *Prințul*, în *Viața la țară*, înlănțuirea episoadelor e corelată unor acțiuni de tensiuni interioare ce dau textului, dincolo de evenimentele imediate pe care le înfățișează, valori simbolice și potențatoare. Cartea se impune fără îndoială printre succesele anului literar încheiat.

ACUM 40 DE ANI, SIRENELE...

Se împlinesc patru decenii de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, moment de o deosebită însemnătate în istoria mișcării noastre muncitorești. Deși înăbușite în singe, marile bătălii de clasă din anii crizei economice și mai ales acțiunile viguroase ale ceferiștilor și petroliștilor de la începutul anului 1933 au constituit — atît prin rezultatele practice imediate, cit și prin înfrîngerea lor asupra desfășurării ulterioare a evenimentelor — o victorie politică a clasei muncitoare. Această clasă s-a afirmat cu putere ca cea mai înaintată forță a societății românești, avangarda întregului popor în lupta pentru drepturi economice și politice, pentru democrație, pentru independență și suveranitate națională.

Acțiunile ceferiștilor și petroliștilor au avut o deosebită însemnătate pentru dezvoltarea și maturizarea Partidului Comunist, care și-a întărit considerabil legăturile cu masele, și-a ridicat prestigiul politic și și-a îmbogățit experiența revoluționară. P.C.R. a cunoscut în acel timp o adevărată infuluzie de energie proletară: au intrat în rîndurile sale numeroase elemente ridicate din mijlocul clasei muncitoare, strîns legate

de interesele și aspirațiile acesteia. Atunci s-au format și călit numeroși activiști și militanți revoluționari, care au jucat un rol important în luptele de clasă din anii următori, în înfăptuirea insurecției naționale antifasciste din august 1944, în edificarea societății socialiste.

Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor au cunoscut un larg ecou peste hotare, mișcarea muncitorească și progresista internațională acordînd o înaltă apreciere gradului deosebit de organizare și de combativitate manifestat de proletariatul român, sub conducerea partidului său comunist, formelor și metodelor de luptă novatoare, ca și unității de acțiune muncitorești realizate în focul marilor bătălii revoluționare.

În pagina de față redăm cîteva imagini, poate mai puțin cunoscute, care evocă incandescența luptelor de clasă de acum patru decenii.

Elisabeta SIMION

Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România

OFICIUL DE PLASARE... NU PLASEAZĂ

Politica antipopulară a guvernărilor români din anii 1929-1933 — aruncarea greutăților economice provocate de criză pe umerii oamenilor muncii, intensificarea exploatării, reducerea salariilor prin aplicarea așa-ziselor «curbe de sacrificiu», concedierile masive și pensionările forțate, instituirea a diferite taxe asupra articolelor de primă necesitate, sporirea impozitelor etc. — a determinat o înrăutățire bruscă și nemaiîntîlnită a condițiilor de muncă și de viață ale marii majorități a populației țării. S-au ascuțit la maximum toate contradicțiile proprii orînduirii burgheze și în mod deosebit cele dintre proletariat și burghezie, dintre țărănime și moșierime. În întreaga țară s-au produs mișcări de masă, au avut loc un șif de greve ale proletariatului din București, Valea Prahovei, Valea Jiului, Reșița, Buhuși, Cluj, Brașov, Anina, Constanța, Brăila, Timișoara ș.a., răzvrătiri locale ale țărănilor, acțiuni de protest ale învățătorilor, studenților, pensionarilor, meșteșugarilor, funcționarilor, ale tuturor celor care simțeau pe pielea lor urmările crizei.

În fotografie, muncitori șomeri se înghesuie zadarnic în fața unui oficiu de plasare.

PLOIEȘTI, 1 FEBRUARIE 1933

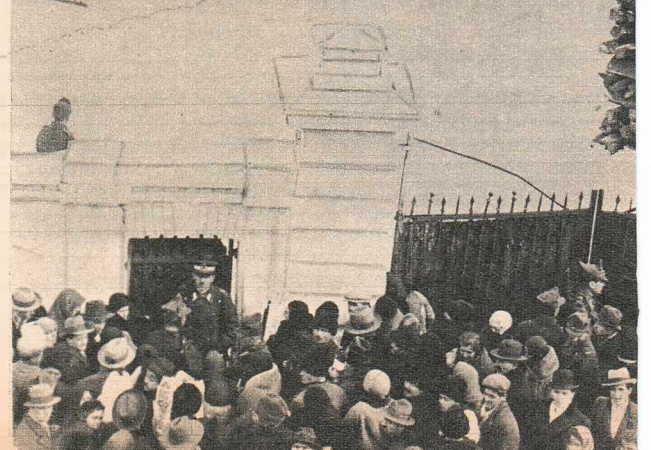
În cursul luptelor revoluționare din anii marii crize economice au fost aplicate forme de acțiune noi în țara noastră: ocuparea întreprinderilor de către greviști, crearea comitetelor de grevă, organizarea gărzilor de autoapărare, demonstrații de stradă în semn de solidaritate cu greviștii. Ele au imprimat bătăliilor de clasă de la începutul anului 1933 un spirit combativ ascuțit, mergînd pînă la manifestări de un anumit caracter insurecțional: refuzul evacuării întreprinderilor și organizarea rezistenței față de atacurile forțelor represive, marșuri asupra localurilor poliției și impunerea eliberării unor militanți revoluționari arestați, unele semne de solidarizare a militarilor cu masele în luptă.

În fotografie, manifestația populației din Ploiești în fața prefecturii, pentru eliberarea muncitorilor arestați în timpul grevei de la rafinăria «Româno-Americană», la 1 februarie 1933 (reproducere după un desen de Vlădescu).

REPRESIUNEA

Cuprinse de panică și furie, clasele dominante, sprijinindu-se pe forțele represive, au înăbușit cu cruzime greva ceferiștilor din București. În zorii zilei de 16 februarie 1933, la ordinul regelui și al guvernului național-țărănesc, forțe armate polițienești și jandarmerești au dezlănțuit masacrul, deschizînd focul asupra greviștilor. Singele muncitorilor de la Atelierele «Grivița» a înroșit caldarimul din curtea atelierelor...

Din rîndurile greviștilor au căzut secerăți de gloanțe Dumitru Popa, Vasile Roaită, Gheorghe Popescu, Dumitru Maier și alții. Bilanțul represiunii singeroase din 16 februarie mai cuprinde un mare număr de răniți și peste două mii de arestați. În fotografie, muncitori greviști după arestare, în curtea prefecturii poliției Capitalei, și cetățeni în fața prefecturii, protestînd împotriva acțiunilor represive.

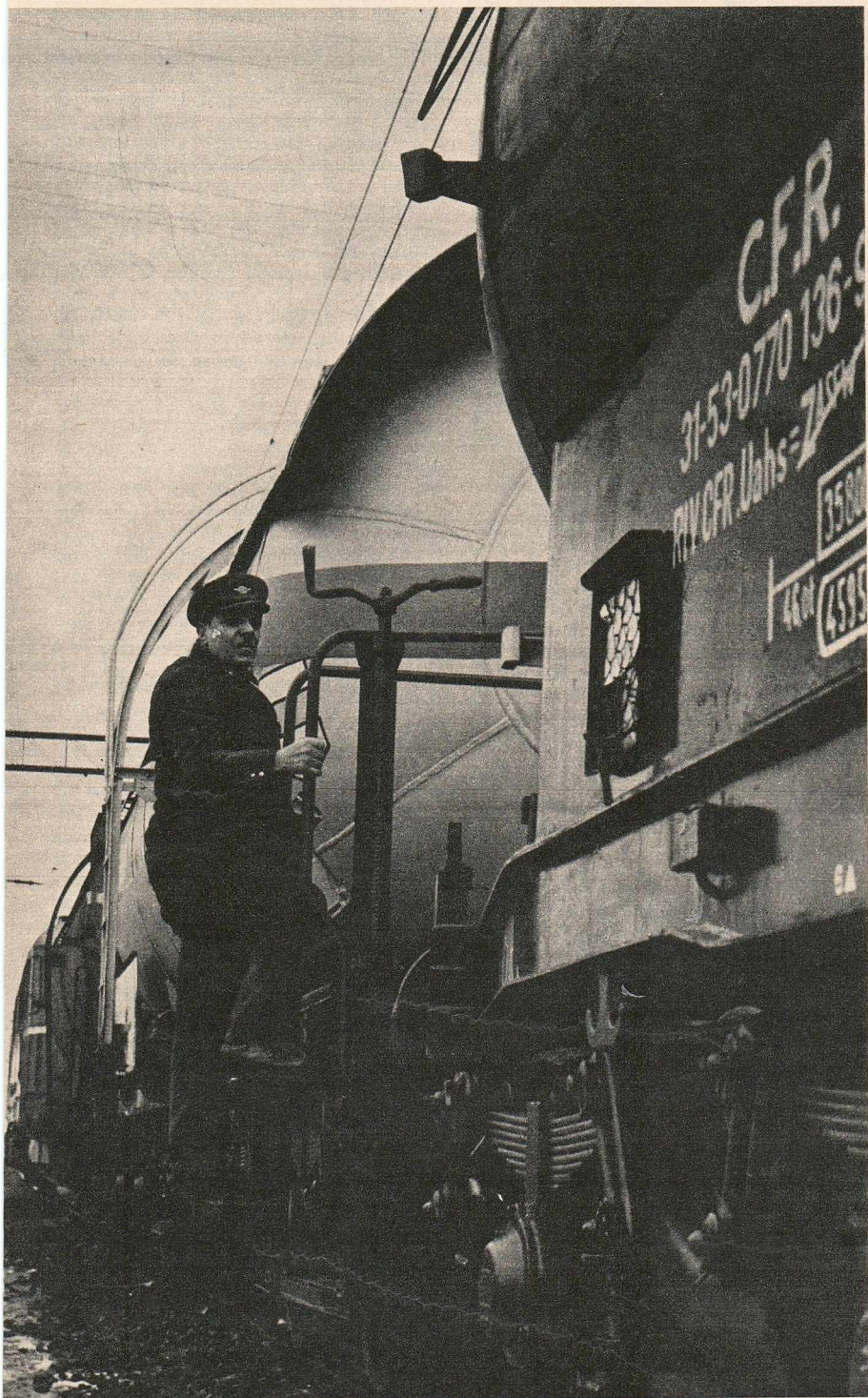

DUPĂ 40 DE ANI

Jertfele din 1933 și din anii ce au urmat nu au fost zadarnice. Astăzi, după patru decenii de la memorabilele bătălii de clasă din 1933, fiii și nepoții celor ce au luptat pe Valea Prahovei și la Grivița culeg din plin roadele sacrificiilor făcute de părinții și bunicii lor. Cu amintirea lor în memorie, sub conducerea aceluiași încercat stegar, Partidul Comunist Român, ei luptă neabătuți pentru desăvârșirea construcției socialiste multilateral dezvoltate, conștienți că în felul acesta își îndeplinesc datoria față de propriul lor popor, față de cauza celor ce muncesc în întreaga lume.

CÎND ACARII SÎNT TEHNICIENI, IAR IMPIEGAȚII DE MIȘCARE — INGINERI

Nu e destul să formezi trenurile în cât mai scurt timp; înainte de a le da «verde» spre destinație, e necesară și o revizie a stării tehnice a vagoanelor.

Profesiunea de acar tinde să devină un anacronism. Cel puțin în marile triaje. Aceasta pentru că, într-un triaj modern un manipulant la masa de manevră — specialist cu pregătire tehnică medie — realizează numai prin apăsarea citorva butoane ceea

ce pe vremuri realizau 10 acari care răsuceau cu mâinile lor macazurile.

De acest lucru m-am convins din nou vizitând stația C.F.R. Ploiești-Triaj, unul dintre cele mai importante noduri feroviare ale țării, în care vin și din care pleacă garnituri

cu vagoane de marfă din și spre 9 mari linii principale și zeci de altele secundare.

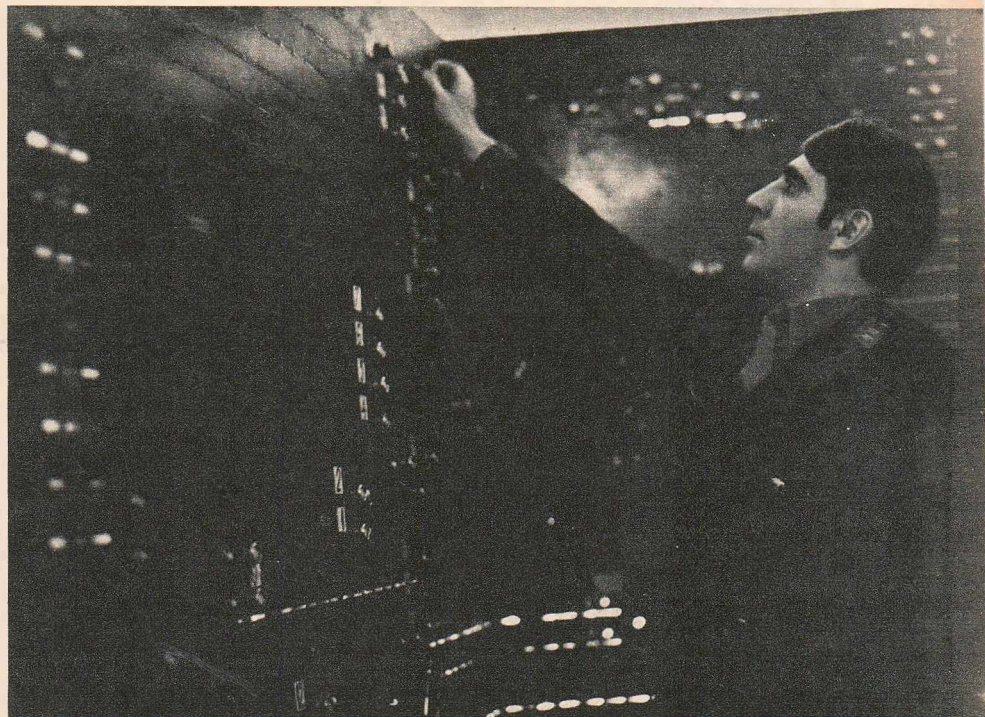
Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă un asemenea triaj, poate că e cazul să amintim că gara de care vorbim posedă 60 de linii totalizând 70 km cale ferată, pe care se «lucrează» (acesta e termenul folosit în «argoul» ceferiștilor) 95—100 trenuri zilnic. Vin, adică, trenuri de marfă din cele mai diferite direcții, — Socola (Iași) sau Arad, Videle sau Brașov, Palas (Constanța) sau Galați —, garniturile sînt descompuse, vagoanele destinate uneia și aceleiași direcții fiind decuplate din trenurile cu care au sosit și recuplate între ele, constituind astfel noi garnituri. Și totul trebuie să se realizeze cu cea mai mare viteză și cu cea mai mare precizie posibilă. Și se realizează.

Utilizarea modernă a stației, înfăptuită în anii noștri, este, desigur, un element esențial în slujba acestui scop. Macazurile electrodinamice care au desființat munca manuală a acarilor; modelarea vagoanelor (reducerea vitezei lor în timpul operației de triere), realizată prin frînele de cale-instalații care, montate direct pe linie, reduc automat viteza vagoanelor, desființînd «clasica» operație de frînare cu frîna de mînă (desființînd deci încă o veche profesiune ceferistă: cea de frînar); apoi dotarea stației cu mijloace de manevră modernizate, printre altele cu locomotive diesel-electrice — iată doar câteva din mijloacele tehnice noi ce stau la dispoziția feroviarilor de la Ploiești-Triaj. Dar dacă astăzi un tren cu 65 de vagoane este descompus doar în 10 minute (înainte dura chiar și ore întregi!) iar compunerea lui se realizează într-un timp redus în aceeași proporție — acest lucru, fără a acorda prea puțină importanță înzestrării tehnice, se realizează în primul rînd datorită muncii, pregătirii, priceperii celor ce muncesc aici. Șeful de gară nu este doar un impiegat de mișcare cu o experiență mai bogată, ca pe vremuri, ci

un inginer, absolvent al Institutului de căi ferate. Ca dealtfel și cei trei adjuncți ai săi, ca și încă trei alți ingineri cu funcții de specialitate în această stație. Alți 50—60 dintre lucrătorii stației sînt tehnicieni cu studii medii tehnice post-liceale, iar cele câteva sute de oameni pe care-i îndrumă și controlează, absolvenți a diferite cursuri de calificare C.F.R.

Pregătirea tehnică a acestui colectiv dar mai ales entuziasmul și abnegația cu care muncește i-au permis să-și realizeze cu succes cele mai multe sarcini de plan din anul ce s-a încheiat de curînd. În 1972 s-au realizat cu 29% mai multe tone expediate, s-au redus cu 4,3% față de plan staționările la încărcări-descărcări, s-au atins cifrele planificate la ceilalți indicatori. Fără nici un fel de noi investiții, dispunînd de aceleași capacități ca în anul trecut, feroviarilor din Ploiești-Triaj vor realiza în anul în curs un plan sporit cu 45% în ce privește tonele expediate, cu 11% în ce privește încărcătura statică, cu 2% în ce privește tonajul/tren. În același timp, ei vor reduce cu 5% timpul de staționare în tranzit cu manevră cît și pe acela de staționare la încărcări-descărcări.

Colectivul acesta este conștient de faptul că de felul în care-și îndeplinește sarcinile, de rapiditatea și precizia cu care vagoanele cu materii prime, fabricate, mărfuri de tot felul ajung la destinațiile lor depinde în bună măsură înfăptuirea în foarte multe întreprinderi din țară a angajamentului devenit atît de scump întregului nostru popor: îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate. Ei sînt însuflețiți de ideile expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972, care arăta atunci că: «Dezvoltarea industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri ale economiei naționale impune extinderea și îmbunătățirea transportului».

De aici, din cabina-turn, de la panoul de comandă electrodinamică, se execută, pe zecile de kilometri ale gării de triaj, descompunerea și recompunerea trenurilor...

PATRIEI SOCIALISTE — TOT MAI MULT ȚIȚEI !

Într-un vechi carnet de notițe al reporterului am găsit reproducă o notă dintr-un ziar apărut cîndva prin anii '30. Un «fapt divers»: un muncitor sondor din schela petrolieră Tețcani (jud. Bacău), șomer de mai multă vreme, — lucrurile se petreceau în perioada mării crize economice —, a

plecat de acasă, părăsind plaiurile Văii Tazlăului, cu speranța că va găsi de lucru în acel Eldorado al petrolului românesc pe care-l constituia pe atunci Valea Prahovei. Șoma de prea multă vreme pentru a avea bani de drum, așa că a pornit-o pe jos, deși era iarnă: decembrie... Nu a găsit angajament

O PRIVIRE ÎN VIITORUL APROPIAT

În anii construcției socialiste, baza tehnică-materială a căilor ferate s-a dezvoltat continuu și într-un ritm intens. Astăzi, rețeaua C.F.R. depășește 11 000 km, iar dintre aceștia au fost dublate tronsoane ce însumează aproape 1 500 km. Comparativ cu 1950, acum se transportă pe drumul de fier de 279 ori mai multe mărfuri. Iată doar câteva cifre referitoare la intensitatea traficului de la noi, care este una dintre cele mai ridicate din Europa.

ÎN PAS CU TIMPUL

Cam «obosit» după o domnie absolută de un veac și neputincios să mai facă față impresionantelor creșteri ale traficului actual, aburul începe să cedeze. Nu mulți ani ne mai despart de vremea când masivele «Pacifurii» vor deveni o prezență aliniată în muzeul căilor ferate, lângă bunicuța din 1869. Le vom gara, nu fără ușoară nostalgie, pe linia de depou a amintirilor. Până atunci, ochii noștri, deprinși cu minunile tehnicii contemporane, sînt martori la o adevărată revoluție în peisajul tradițional al căilor ferate. În 1960, aceiași oameni care prin 1950 erau «specializați» în producerea de roabe, vagonete, paturi metalice și alte câteva produse de mică importanță, ofereau drumului de fier prima locomotivă diesel-electrică de 2 100 CP. Era produsă de «Electroputere»-Craiova după licența elvețiană Sulzer-Brown-Boveri. Dar zece ani mai târziu, locomotiva diesel-electrică de 2 100 CP avea tot atâtea piese de import, cite avea la început de proveniență românească: trei la sută! Cea realizată după licență lucra cu utilizarea puterii totale a motorului diesel pînă la o viteză de 65 km/oră, la 100 km/oră puterea motorului scădea la aproximativ 75 la sută din puterea totală. Dar cum imensa uzină craioveană e de fapt un mare laborator de creație tehnică, odată cu introducerea trenurilor rapide de mare viteză, calea ferată primea primele locomotive capabile să dezvolte 120 km/oră. Realizarea a celor aflați în permanentă competiție cu timpul, modernul și utilul. A oamenilor deprinși cu finețea și precizia. Și pentru a nu crede cineva că apelăm la comparații gratuite, un argument îl considerăm suficient. Pe cei 17 metri, cît măsoară locomotiva, agregatele se montează cu o toleranță ce reprezintă a douăzecea parte din milimetru.

Dar activitatea creatoare a constructorilor români de locomotive nu s-a oprit aici. În 1967, Căile Ferate Române erau dotate — datorită aceluși uzine — cu prima locomotivă electrică de 5 100 kW (6 950 CP) executată după licența firmei suedeze ASEA. Odată cu aceasta, în peisajul magistralelor de oțel ale țării apărea o a treia dimensiune, pe verticală: linia aeriană de contact care a deschis drumul tracțiunii electrice și, implicit, al unei modernizări cu vaste rezonanțe în toate compartimentele transportului feroviar, care au multiple avantaje. Ele s-ar putea înfățișa sub forma unui triunghi, în care două dintre unghiuri — mai mult și mai repede — îl determină, prin adunare, pe al treilea: mai ieftin. Iată și un exemplu. Pînă la apariția locomotivei electrice în peisajul montan, Predealul era socotit un punct extrem de greu de atins: 1 040 metri deasupra nivelului mării. O rampă care urcă 28 de metri la fiecare kilometru. Cite patru-cinci locomotive cu aburi se opineau din greu să remorcheze trenurile de mare tonaj, fără să reușească, în unele porțiuni, să atingă o viteză mai mare de 15 kilometri pe oră. Un tren de circa 50 de vagoane, tras de patru locomotive cu aburi, parcurea distanța Brașov — Predeal în 80 de minute. Remorcat de trei locomotive diesel-electrice, același tren străbate aceeași distanță în 63 de minute. Și, în sfîrșit, în condiții identice, două locomotive electrice scurtează timpul la 40 de minute.

Concomitent cu dezvoltarea industriei de locomotive s-a înregistrat și o creștere importantă a construcțiilor de vagoane. Mai bine de 90 de tipuri de vagoane construite, — din care peste 35 pentru export —, locomotive, aparate de cale, echipamente de frînă, osiile cu roți monobloc etc. — iată o imagine generală a dezvoltării sectorului de material rulant. În numai un deceniu, producția de vagoane de călători a crescut de două ori, iar cea a vagoanelor marfă, de circa trei ori.

Anii următori vor înscris noi realizări, vor conferi noi dimensiuni transporturilor feroviare românești. Pînă la sfîrșitul cincinalului, cu ajutorul tracțiunii diesel și electrice vor fi remorcate circa 95 la sută din numărul trenurilor. În 1975, liniile electrice vor deține o pondere de 12,5 la sută în lungimea totală a rețelei de ecartament normal. Schimbări care presupun o activitate intensă și în domeniul modernizării materialului rulant. Cu câteva zile în urmă, de pe banda de montaj a uzinelor «Electroputere» a ieșit locomotiva electrică de 1 250 CP cu seria de fabricație nr. 1. Este un nou tip de locomotivă, fabricat pentru prima dată în țară, un utilaj proiectat în întregime de specialiștii uzinelor constructoare. Față de cea de 2 100 CP, noua locomotivă are un consum de energie mai mic cu circa 50 la sută. Apoi, pentru fabricarea ei se face o economie de metal de aproape 40 de tone.

Pe planșetele proiectanților de la «Electroputere» se află în prezent cea mai puternică locomotivă electrică românească, locomotiva de 4 000 CP. În diferite faze de asimilare se află la Uzinele «23 August» locomotiva de 180 și 900 CP, ca și realizarea locomotivei diesel-electrice de 1 000 și 1 500 CP. În același timp, constructorii de vagoane vor pune la dispoziția căilor ferate tipuri net superioare ca caracteristici și performanțe din cele mai înalte. După generalizarea — la nivelul anului 1972 — pe câteva magistrale a vitezei de 140 km/h se va trece la experimentarea vitezelor de 180 și 200 km/h. Dincolo de aceste ultime cifre se ascund însă multiple măsuri menite să dea cale liberă circulației cu viteze sporite. Trebuie ameliorate curbile, centralizate electrodinamic stațiile, introduse alte semnalizări și, mai ales, adaptat parcul de vagoane la noile cerințe.

Vom asista însă și la alte înnoiri pe magistrale. Întrebați cu ce vom călători, specialiștii în transporturi feroviare nu s-ar teme de lipsa unor răspunsuri interesante. Una din problemele cele mai importante pentru transportul de călători este, fără îndoială, legată de posibilitatea deplasării rapide a salariaților în jurul marilor centre industriale. Un pas înainte în acest sens îl va reprezenta trecerea de la «Poftiți în vagoane» la «Poftiți în rame». De fapt, denumirea exactă a noului mijloc de transport va fi «ramă automotoare electrică». Aceasta va consta din patru vagoane de călători, echipate la extremitățile garniturii cu cite un post de conducere. Deocamdată preocuparea principală constă în a se folosi numai elemente existente: motoare de tracțiune, redresoare, elemente de comandă etc., pentru a nu se recurge la import. «Rama» va utiliza la început tracțiunea electrică, dar în viitor va putea fi adaptată și pentru acționare diesel. Vagoanele, prevăzute cu un sistem de uși care să asigure un acces rapid, vor permite crearea unui sistem suburban de transport, mai ales că se tinde spre obținerea de accelerații și decelerații mari în scopul reducerii timpului de mers.

Referitor la ultima caracteristică a «ramelor» — lipsa nevoii de a întoarce garnitura — trebuie să amintim și de o altă preocupare a cercetătorilor și proiectanților în materie, anume, conducerea trenului de la coada garniturii. Lucrul va deveni posibil prin dotarea unor vagoane cu o cabină de comandă ca și prin dispunerea pe un număr mai mare de vagoane a utilităților necesare transmiterii comenzilor la locomotive (conducute, cabluri etc.). Rezolvarea acestei probleme va permite reducerea timpilor de staționare în stații a trenului pentru schimbarea locomotivei de la un capăt la celălalt, eliminarea blocării liniilor pentru manevra de schimbare a locomotivei (timp în care alte trenuri așteaptă la semnalul de intrare în stație) etc.

Acestea sînt doar cîteva din ceea ce numim perspectiva transporturilor feroviare, a dezvoltării producției de material rulant. Perspective ce se vor schimba neconținut, făcîndu-ne să ne apropiem de ceea ce se cheamă maximum de eficiență, de util, de modern, de confortabil.

Ing. Dan VOICU și
Ing. Dan VĂITEANU

Presiunea separatorilor și rezervoarelor este menținută constantă spre a se asigura debitul de gaze prevăzută de caracteristicile tehnice ale instalațiilor...

nici la Ploiești, nici la Băicoi, nici la Cîmpina... A ajuns în cele din urmă pe meleagurile dîmbovițene. Dar nici aici lucrurile nu stăteau mai bine. Nici «Steaua Română», nici «Astra Română», nici «Româno-Americană», nici «Sirius», nici celelalte societăți cu nume mai mult sau mai puțin cosmice și «românești» nu angajau în acea perioadă sondori. Rătăcind din schelă în schelă, flămînd și fără adăpost, el a fost găsit, în cele din urmă, mort lingă turla unei sonde din Moreni. Murise răpus de ger și foame, lingă instalația care suga din pămîntul dîmbovițean aurul negru ce încălzea și îngrășa pe patronii societăților ce nu făceau angajamente...

Mi-am amintit de aceste fapte vizitînd recent cîteva puncte de exploatare din Schela Tîrgoviște, una dintre cele patru întreprinderi producătoare de petrol din județul Dîmbovița. Mi-am amintit vîzîndu-i pe sondorii de la sonda 351 din Drăgăești, care grăbesc clipă de clipă forajul pentru a atinge cota de 1 800 m, de unde stratul petrolifer, aflat sub presiunea imensă a gazelor, stă gata să erupă. Mi-am amintit vîzîndu-i pe cei din brigada de intervenții, condusă de Gh. Piciorung, care lucrau la sonda 312 spre a înlătura nisipul de pe conducte și a permite instalației să-și reia cît mai urgent producția. Mi-am amintit privindu-i pe acești scormonitori ai adîncurilor, îmbrăcați în pufoase călduroase, cu căști de protecție deasupra căciulilor lor cu clape de blană, feriți de ger, de pericolul accidentelor, de grija șomajului care i-a adus pieirea, acum 40 de ani, sonderului din Tețani, pornit să găsească de lucru la Moreni... Și dragostea, entuziasmul, abnegația cu care muncesc petroliștii zilelor noastre mi-au fost pe deplin explicate prin faptul că, pe de o parte, statul și partidul le acordă — lor ca și tuturor celor ce muncesc — toată grija, pe de alta, prin aceea că petroliștii sînt conștienți de sarcinile importante ce le au.

Planul de dezvoltare economico-socială pe anul 1973 prevede, printre altele, extragerea a 14,2 milioane tone țitei. Conștienți

de sarcinile ce le au în realizarea și depășirea părții ce le revine lor din această cifră de plan, petroliștii din Dîmbovița s-au angajat, în cadrul recentei Conferințe a organizației județene de partid, să dea în 1973 o cantitate de 5 000 tone țitei peste plan.

Inginerul Toma Panțu, directorul Schelei Tîrgoviște, cu care am stat de vorbă cu privire la perspectivele îndeplinirii acestui angajament, ne-a arătat că premisele sînt favorabile. În anul 1972 schela și-a îndeplinit cu cînte sarcinile de plan, înregistrînd depășiri la toți principalii indicatori. În raport cu anul precedent, schela a dat patriei cu 20,7% mai mult țitei producție fizică, cu 16,9% producție globală și cu 17,5% producție marfă. Răspunzînd chemării partidului de a realiza cît mai multe economii, schela a îndeplinit planul de reducere a prețului de cost în proporție de 101,1%, realizînd un preț de cost pe tona de țitei cu 10,6% mai scăzut decît în anul 1971. Productivitatea muncii a fost, în același timp, cu 16,7% mai mare.

În anul 1973 schela va trebui să realizeze o producție fizică cu 12% mai mare decît anul trecut și să ridice tot cu atîta productivitatea muncii. În cea de-a treia decadă a lunii ianuarie, cînd am vizitat întreprinderea, se și înregistrau primele veste. În fruntea întrecerii se afla secția a III-a Vest-Mănești (șef de secție: ing. Petre Samoilă), secție fruntașă pe schelă și în anul 1972. Directorul schelei a ținut să menționeze în mod deosebit munca brigăzilor de intervenții, care, ziua ca și noaptea, pe timp frumos sau pe cel mai năprasnic viscol, ca niște veritabile echipe de «salvare» răspund cu promptitudine la prima chemare, cățărîndu-se pe turlele sondelor, schimbînd — pe un ger care face metalul să «frigă» — garniturile de zeci de tuburi ale sondelor, reparînd cu rapiditate orice avarii, înlăturînd orice piedici care ar sista producția.

Toate acestea dovedesc că, oameni de nădejde, petroliștii din Dîmbovița își vor îndeplini cu cînte angajamentele.

V. VIȘAN

După captură — prada (McVicar) poartă glugă. Inspectorul W. Pickles și detectivul Tod Fuller (în prim plan) — în clipe de tensiune nervoasă.

John McVicar în triplă ipostază. În imaginea din stînga, încarnînd rolul de onorabil și distins cetățean londonez. Cu nume de împrumut și cu barbă.

744 DE ZILE PE URMELE EVADATULUI DE LA DURHAM

Operațiunea cu suspense și decepții a Scotland Yard-ului și aventura fără happy-end a gangsterului McVicar

«C.S.» —
caz special

Pe schemele operaționale ale poliției londoneze, cazul McVicar a figurat mult timp cu indicativul «CS» — caz special. După ce o brigadă formată din cei mai versați detectivi ai Scotland Yard-ului a dat de urma gangsterului specializat în «hold-up-uri de forță», reușind să-l trimită dincolo de gratii, nu mai rămînea decît ca justiția să-și facă datoria. Zidurile vestitei închisori Durham din nord-estul Angliei erau prea groase și prea bine păzite (în ultimii 40 de ani nici o încercare de evadare nu a reușit) pentru ca

cineva să-și poată imagina că McVicar va tenta «imposibila evadare». Și totuși...

Trei umbre dispar în aburi

La Durham paza fusese întărită substanțial după încarcerarea faimosului gangster, ale cărui «lovituri» erau socotite în lumea interlopă și în rîndurile experților Yard-ului mai tehnice și mai rafinate decît cele folosite de autorii celebrului furt din trenul poștal Glasgow-Londra. McVicar se găsea el însuși sub regim sever de supraveghere, fiind considerat drept «cel mai periculos deținut». Programul său zilnic era respectat cu strictețe sub privirile atente a doi detectivi purtînd uniformă de paznici. Deșteptarea, mi-

cul dejun, ieșirea «la aer», masa de prînz, «odihna» în celulă, stingerea — iată activitatea zilnică stereotipă, invariabilă, a deținutului. Și o dată pe săptămînă, baia. Singurul loc unde McVicar se putea întîlni cu alți ocași, singurul loc unde putea să vizeze la șansa unei evadări.

Pierduți în norul dens de aburi, gangsterul și doi proaspeți complici ai săi, Martin și Probyn, au conceput planul lor de acțiune.

În dimineața cînd sirenele de alarmă de la Durham au pornit să sune strident și cînd la Scotland Yard s-au înregistrat succesiv dactilograme telefonice și mesaje radiofonice anunțînd evadarea, cele trei umbre, care dispăruseră în aburii din sauna, se aflau de mult dincolo de zidurile penitenciarului.

În urma lor rămăsese un «ochi» gol în zidul băii.

Cei trei evadați în stil Monte Cristo au parcurs primele sute de metri escaladînd ziduri și traversînd acoperișurile clădirilor din vecinătate. Pe urmele lor, cei doi detectivi-paznici și întreaga poliție din Durham.

McVicar—El fugitivo

Și de astă dată McVicar a ținut să-și demonstreze infailibilitatea; el a fost singurul dintre «cei trei» care a reușit să scape, acceptînd în schimb urmărirea de cursă lungă, lupta inegală cu brigăzile de polițiști și detectivi. Nu era o simplă urmărire polițienească, ci o adevărată vînațoare pentru capturarea gangsterului primejdios. Rareori Scotland Yard-ul a mobilizat asemenea forțe. McVicar în ipostază de «El fugitivo» a reușit să-și țină în șah adversarii, trăgîndu-i pe sfoară cum a putut și cînd a putut. Timp de 744 zile în șir. 744 zile în care cei mai buni oameni ai Yard-ului au depus eforturi disperate pentru a da de urmele lui. În diferite localități din Anglia, cartiere întregi au fost «trecute prin sită», zeci de mii de oameni au fost bănuți, interogați, unii chiar arestați provizoriu. Cel mai mult a avut de suferit însă directorul unui supermarket londonez, domnul Derek Brinson, care a fost arestat în patru rînduri numai pentru că... semăna pur și simplu cu evadatul de la Durham.

În cîteva rînduri, cînd investigațiile poliției londoneze s-au aflat în impas, au apărut indicii că omul care a trecut prin zid ar fi părăsit Anglia și că s-ar găsi în Australia, în Alaska sau în Canada. Urmărirea s-a extins pe plan intercontinental. Inspectorii Yard-ului erau dezorientați și stupefiați în fața analogiei dintre această dispariție și fuga misterioasă (încă neîncheiată) a lui Ronald Biggs, unul din creierii bandeii care a atacat trenul postal. Cum nici «Interpol»-ul nu a fost în măsură să furnizeze date care să înlănească prinderea lui McVicar, șansele urmărilor pareau definitiv pierdute. Un fapt neprevăzut a răsturnat totuși situația.

Un indiciu care costă 10 000 lire sterline

În seara cînd vocea răgușită a unui necunoscut oferea telefonic inspectorului de poliție W. Pickles «capul lui John», soarta lui McVicar putea fi socotită ca pecetluită. Omul de la capătul firului rostise o singură frază: «Vă dau adresa evadatului contra 10 000 lire sterline și nu mă tocmeșc». Era mesajul mult așteptat care avea să salveze, în ultimă instanță, prestigiul în plină eroziune al celei poliții londoneze. Așa încît tocmeala nu avea obiect: indiciul își merita din plin prețul.

Operațiunea de urmărire a fost reluată pe pista nouă, de astă dată, sigură. N-au trecut nici două ore de la primirea — contra cost — a adresei și întregul cartier Blackheath a fost încercuit și împințit de agenți civili și în uniformă. În clipa cînd cercul în jurul locului indicat telefonic de vocea răgușită s-a închis, inspectorul Pickles și colegul său detectivul Tod Fuller au bătut la ușa apartamentului în care se afla ascuns McVicar. Le-a deschis un domn distins, purtînd barbă și ochelari: Mr. Allan Squires. Care nu era altul decît John McVicar în persoană. O simplă somație, cătușele, o glugă și un flancaj cu pistoale. McVicar n-a opus rezistență. A trăit aici în ultimele 14 luni — sub ochii poliției — ca cetățean onorabil, înalt funcționar, undeva într-o instituție, despre care vecinii nu știau prea multe. În timp ce agenții Yard-ului îl căutau zadarnic în Canada sau Australia, gangsterul locuia în acest apartament luxos din Blackheath împreună cu soția, iar de la un moment dat și cu una din amantele sale.

Cine l-a denunțat? Cine a avut interes să-l piardă? Cine a fost individul care a încasat cele 10 000 de lire sterline? Sînt doar cîteva din întrebările care vor rămîne poate fără răspuns. Un fapt este însă cert: aventura plină de suspense a gangsterului englez s-a încheiat ca-n filme, dar fără happy-end. John McVicar s-a întors la Durham, unde are asigurat spațiul locativ, dincolo de gratii, pentru viitorii 22 de ani.

B. DIC.

navetistii (III)

E LUNG PĂMIÎNTUL. BA E LAT!...

O anchetă de Nelu IONESCU • Fotografii de R. CONSTANTINESCU

La fereastră, cu mâna spre cer, profesorul Miroiu, printre altele, i-a spus și următoarea frază Monei:

— Aici sînt coordonatele orizontale, azimutul și distanța zenitală...

Pentru un început — lung de cîteva ceasuri, deci rușinos de lung — nu am priceput de ce subconștientul meu m-a obligat să încep acest capitol al *coordonatelor navetismului* sub semnul scenei lirico-tandro-științifice din piesa lui Sebastian.

Răspunsul mi-a venit din intimitățile scoarței, tot pe nepusă masă: dacă-ți propui să-l judeci omenește, atunci nu poți privi navetismul decît tot așa: lirico-tandro-științific. Pentru că-i un fenomen *cu oameni*. Pentru că ale sale coordonate privesc spațiul, timpul, proporțiile cantitative, dar mai ales pe oameni.

CÎTE PIETRE FAC O GRĂMADĂ?

Din păcate, cifre ferme cu referire strictă la fenomenul navetismului în sine nu prea există. Și aceasta pentru că

biliți, mai trebuie adăugat încă un coeficient care arată și timpul transferului: în fiecare an, în medie, intră în rîndurile clasei muncitoare mai mult de 100 000 de țărani. Iar mulți dintre aceștia — voi adăuga și alte cifre care vor mai concretiza proporțiile — păstrîndu-și domiciliul, adică făcînd naveta.

În acest mare flux social, grăitoare pentru navetism mai sînt trei constatări: aceea că trei zecimi din gospodăriile aflate în comune au capi de gospodărie muncitori; aceea că în comunele suburbane acest fel de gospodărie se ridică la șase zecimi; și — mai ales — aceea că mai mult de patru zecimi din totalul gospodăriilor de muncitori — deci mai mult de un milion de gospodării de muncitori — își au domiciliul în comune.

Desigur, nu trebuie uitat că în condițiile urbanizării satului au pătruns în populația acestuia și reprezentanți ai categoriei sociale a muncitorilor, reprezentanți care locuiesc dar și lucrează în sat. Și totuși, marea lor majoritate locuiesc în sat și lucrează în oraș, deci fac navetă. Și-acum, de la general să trecem la particular, la cazul

pentru ca în 1966 să «salte» la 35,1%, iar azi să fie de peste 40%. Din păcate, n-avem cifre care să ne spună cîți dintre aceștia aparțin de «rural» cu trup, suflet și casă și cîți fac naveta, fiindcă pentru ei «acasă» înseamnă tot orașul.

Dar dacă statistica tace, să ascultăm vocea anchetei sociologice. Mai precis, mă refer la aceea făcută sub auspiciile Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, condusă de dr. Ovidiu Bădina, și ale cărei rezultate alcătuiesc bogatul volum apărut în 1972 în Editura Academiei, intitulat «Tineret rural — participare și acțiune socială». Investigația a fost făcută asupra unui lot de 1 595 tineri care lucrează la țară, dintre care 1 173 țărani, 246 salariați ai satului, 176 cadre didactice, lot, să spun așa, adunat cu mult schepsis sociologic din diferite locuri ale țării. Și acum, rezultatele:

Fac navetă 21% dintre tinerii țărani, 27% dintre tinerii salariați, 33% dintre tinerii aparținînd corpului didactic. Deci, făcînd suma, 28% din totalul tinerilor investigați sînt navetiști.

Aici, acum, țin să fac o remarcă: e adevărat, ancheta

navetismul a fost socotit, și dealtfel și este, subsidiar altor fenomene sociale, cum sînt: modificările de structură pe categorii sociale și noile raporturi dintre clasele și forțele sociale; deplasarea lucrătorilor din agricultură spre profesii neagricole etc. De aceea statistica și anchetele sociologice nu oferă decît date din care se pot trage implicit concluzii privitoare și la fenomenul de navetă; ori pur și simplu date directe, precise, numeroase, dar limitate la anumite centre, la anumite zone teritoriale.

Fără îndoială, nu tocmai peste multă vreme, lucrurile se vor prezenta cu totul altfel, pentru că forțe sociologice respectabile au și început să-și concentreze atenția spre acest fenomen.

Dar pînă una, alta, să vedem ce concluzii putem trage, ce păreri ne putem face de pe urma datelor existente.

Cu 22 de ani în urmă, adică în 1950, clasa muncitoare alcătuia mai puțin de 20 la sută din întreaga populație activă a țării. Dar coeficienții, după cum bine știm, n-au rămas așa. Mai precis, numărul muncitorilor care lucrau în întreaga economie națională se cifra, în 1950, la 1 223 mii, iar în 1970, la 3 836 mii.

Pe de altă parte, populația ocupată în agricultură, care în 1950 reprezenta cam 3/4 din întregul populației ocupate, azi reprezintă mai puțin de 2/4 din acest întreg. Deci indiscutabil, scăderea populației rurale constituie un proces general și intens.

Cei doi mari poli sociali ai mișcării populației fiind sta-

C.A.P.-Fundulea, situată la vreo 40 km de București. Această cooperativă cuprinde 4 500 membri de familie din care 2 500 apți de muncă. Din aceștia doar o cincime, deci numai 500 de membri, lucrează zilnic în cooperativă, ceilalți plecînd în fiecare dimineață la lucru în unitățile productive industriale ale Capitalei și întorcîndu-se seara. E adevărat că unii, «după serviciu», mai fac și ceva ore de muncă în agricultură.

În privința membrilor cooperativelor agricole de producție, care cu toate că locuiesc în sate nu muncesc în cadrul cooperativelor ci, permanent, în alte localități, am găsit un coeficient și general, și precis: 23 la sută, în medie, pe țară. Deci implicit 23 la sută din cooperatorii agricoli apți de muncă, pentru că la ei se referă statistica, fac zilnic sau la perioade mai mari naveta.

Dar să abandonăm deocamdată fluxul sat-oraș și să vedem care-s proporțiile contrariului său: al fluxului oraș-sat.

Și aici, lucrurile, sub raportul datelor informative, se încurcă și mai rău. Însă neavînd ce face altceva, să încercăm și de data asta să «pipăim» fenomenul pornind de la constatările pe care, de bine de rău, le avem.

Iată de pildă un termen de comparație general: în mediul rural, proporția muncitorilor, intelectualilor, funcționarilor și meșteșugarilor — deci a celor din categoriile sociale care conform unei clasificări tradiționale aparțineau de specificul mediului urban — era în 1956 de numai 20,5%,

aceasta privește doar o parte a populației, cea alcătuită din cei tineri; dar rezultatele ei sînt de o importanță deosebită, de o semnificație chiar generală, pentru că

tineretul constituie partea cea mai neașezată, mai mobilă a populației.

Nu pot părăsi tărîmul proporțiilor navetismului fără să recunosc că, dacă pentru cele două mari curente sat-orăș și oraș-sat am găsit, de bine de rău, ceva date, e mult mai greu să le găsești — pentru că și fluxul e mai mic, mai fluxușor și mai necercetat — pentru naveta sat-sat.

Dar într-o altă anchetă sociologică privind tot tineretul rural, dar efectuată în '68, se precizează că din totalul tinerilor din mediul rural care și-au părăsit satul lor ca loc de muncă, 21,3% au rămas tot în agricultură, muncind însă în alte C.A.P.-uri I.A.S.-uri ori I.M.A.-uri.

Chiar dacă datele adunate aici sînt parțiale, trag nădejde că prin coroborarea lor veți reuși să vă faceți totuși o imagine despre proporțiile navetismului.

Și dacă operația vă reușește, atunci, la total, mai adăugați încă o informație privind timpul evoluției navetismului în cutare sau cutare parte a țării: în principal el depinde, aș putea chiar spune că «bate pasul», cu timpul dezvoltării fiecărui nou centru industrial. La Galați, unde lucrurile erau «relativ pașnice», după darea în funcțiune a noului combinat siderurgic creșterea absolută a numărului de salariați a fost nici mai mult, nici mai puțin decît de 32,2 mii, din care 29,2 mii erau muncitori. Iar la Slatina, la jumătatea lui 1965 s-a dat în folosință Uzina de aluminiu, și o statistică județeană, făcută în 1969 constată că spre Slatina se îndreaptă cu regularitate 3 256 de navetiști.

În legătură cu acest tempo trebuie recunoscut că el cunoaște o furie de început, dar că apoi, în timp, lucrurile se mai calmează. Noile întreprinderi intră în normal, iar parte din navetiști se stabilizează. Asta însă pînă cînd se pornește o nouă investiție ori se extind cele vechi.

METRI, KILOMETRI ȘI ALȚI MULTIPLI

Socotesc că pentru spațiul navetismului două coordonate sînt definitorii: pe de o parte, sensurile, pe de altă parte, distanțele. Dar să ne apropiem de ele pe rînd, gospodărește.

De fapt, implicit, despre sensurile navetismului am mai vorbit: se face navetă sat-orăș, oraș-sat, sat-sat și oraș-orăș.

Criteriul numărul unu al sensului navetismului îl constituie tendința de deplasare de la localități modest dezvoltate

Să nu ne facem iluzii, un întreg fenomen nu poate încăpea într-un biet autobuz, oricît de bine intenționat ar fi el.

«Cale lungă, drum de fier» sau elemente din definiția spațiului navetismului.

Bătălia pentru zecimile de secundă sau timpul navetismului.

tate economicește și social, spre localități superior dezvoltate; de la sate spre orașe; din zone agrare spre zone industriale. Dar această tendință trebuie apreciată potrivit adevăratelor ei proporții. Căci, oarecum surprinzător, din tinerii care, în cadrul anchetei «Tineretul rural», și-au manifestat intenția să-și părăsească satul, doar 35,8% au optat pentru oraș ca viitor loc de domiciliere.

Sensurile navetismului mai sînt determinate și de amplasarea localităților în rețeaua de transporturi, de modalitățile prin care unitățile industriale din diferite centre își atrag forța de muncă (poate fi vorba chiar de o concurență între centrele gravitaționale) sau pur și simplu de fel de fel de criterii care pentru fiecare persoană în parte sînt justificate, dar care în ansamblu par iraționale. Sînt numeroase cazuri de navetiști care par că nu observă centrele din propriile lor județe, făcînd naveta în afara județului în care își au locuința.

Dealtfel, se poate spune că, în timp, fenomenul navetismului se ordonează singur. Cei plecați inițial ca încărcători, săpători ș.a.m.d., se califică și se leagă de o anume întreprindere, de un anume centru.

Pe de altă parte, treptat, pe măsura apariției unor noi unități industriale, a unor noi locuri de muncă mai aproape de casă, navetiștii «se retrag», optînd pentru acestea.

Fenomenul e vizibil în județele Buzău, Vaslui, Covasna și altele. Dar, în general, se poate spune că reapropierea de casă face parte din sensurile navetismului.

Pentru distanța de-a lungul căreia se face naveta, preiau date tot din ancheta sociologică «Tineretul rural» (publicată în '72):

Rezultă că din numărul total al navetiștilor anchetați, 6% se deplasează la distanțe sub 5 km; 38%, la distanțe între 5 și 10 km; 21%, între 10 și 20 km; 32%, între 20 și 50 km; 3%, la distanțe mai mari de 50 de km.

După cum am mai spus, oamenii tind să-și scurteze aceste distanțe. O soartă specială o au însă cei care au început să lucreze pe șantierele din apropierea localităților în care locuiau. Pentru că odată terminate lucrările acolo, șantierele se depărtează antrenînd în general și pe noii muncitori calificați și integrați, în privința intereselor dar și afectiv, în aceste întreprinderi nestatornice prin definiție.

CEI DOI TIMPI EGALI AI CEASULUI CU NISIP

Asemenea spațiului și timpul navetismului are tot două coordonate care-l delimitează: perioadele și timpul de deplasare.

Din ancheta sociologică făcută în zona Slatina rezultă că din totalul navetiștilor anchetați, 84,9% suportă fericirea navetei zilnic, 8%, săptămînal, și 6,1%, la durate mai mari.

Iar prin ancheta privind tineretul rural rezultă că regula o reprezintă tot naveta zilnică, iar o excepție de 2% o reprezintă naveta făcută la intervale între două și șapte zile.

În fine, de remarcat situația specială a celor din satele izolate de căile de comunicație care sînt obligați la naveta săptămînală și la rezidență peste săptămîna în barăcile șantierelelor sau întreprinderilor.

Pentru durata timpului de deplasare reapelez la rezultatele anchetei privind tineretul rural.

Pentru 40% din cei anchetați drumul dus-întors însumă cel puțin două ceasuri pe zi.

Îndeobște, se socotește că o navetă de 30 de minute este favorabilă; una de 30-60 minute favorabilă, pe jumătate; iar una de 60-120 de minute, defavorabilă rău de tot. Judecînd lucrurile potrivit criteriului cheltuielii de timp, înseamnă că și pentru un bucureștean, care locuind în Titan și fiind salariat undeva pe la Pipera, drumul său de 45 minute dus și 45 întors înseamnă o adevărată navetă. Dar despre naveta, s-o botezăm așa, intraurbană, promit să mă ocup special.

ÎNCHEIERE SIMETRICĂ

În acest al treilea articol despre navetism m-am tot plîns dacă nu mă înșel de vreo patru ori că n-am date. Iar acum, la sfîrșit, bag de seamă că paginile astea au mai multe cifre decît litere.

De aceea am să vă adresez o rugăminte, pe care mi-am cam pregătit-o din capul locului.

Dincolo de coordonate cantitative, spațiale, temporale, dincolo de cifre și coeficienți, vă rog să nu uitați de dimensiunea umană a fenomenului. Dincolo de proporția de 22,2% sau mai știu eu de cît, căutați să întrezăriți oamenii. Fiți de data aceasta tandri și în fața cifrelor!

NAVETA ÎN LUME

În primul articol al serialului despre navetiști am arătat că fenomenul nu-i doar al nostru, autohton, ci că apare și în țările bătrînei Europe, și în cele ale junei Americi, și în general în toate țările care au un ritm intens de dezvoltare. Dar pentru că afirmația aceasta era — atunci — însoțită de prea puține date, însoțită de prea puține informații-argumente, m-am socotit obligat să întocmesc de-a lungul serialului cîteva casete despre navetismul din alte țări. Încep cu «Caseta slovacă» și o pregătesc pe cea americană. Va urma, se pare, una niponă; dar deocamdată altceva vă rog să rețineți: de conținutul celei de mai jos ne putem apropia mulțumit colegului de breaslă și preocupări Ivan Szabó, autorul articolului «Naveta începe luni», apărut în revista «Zivot».

Aproape 800 000 de oameni din Slovacia pun duminică seara deșteptătorul să-i scoale luni dimineața pentru o călătorie spre locul de muncă mai puțin sau mai mult îndepărtat.

Este greu de ghicit cît timp petrec acești «nomazi» moderni în mijloacele de transport. Nu toți pleacă zilnic la lucru. Mulți pleacă la începutul săptămîinii și se întorc numai sîmbăta și duminica.

Transportul la locul de muncă este o problemă universală. Noi urmărîm însă ca acest transport să fie comod, rapid și cu un anumit grad de cultură.

Stomacul vagoanelor nu poate fi saturat. La fiecare stație se urcă noi și noi călători. Gențile lor au miros de mezeluri, slănină și ceapă. Mai miroase a somn întrerupt și a griji cotidiene.

Berzele stau într-un picior. Pentru ele faptul e firesc; dar pentru călători? Cine întirzie poate fi mulțumit că stă pe amîndouă picioarele. Nu este de mirare. Vagoanele

sînt supraîncărcate. Omul nostru călătorește de patru ori mai des decît oamenii din alte țări. De fiecare călător revin cîte 40 călătorii pe an; în străinătate numai cîte 10.

Cei fericiți stau jos, citesc ziarele de luni. Sportivi fanatici, însuflețiți de patriotism local, se informează asupra rezultatelor întîlnirilor echipei lor. Alții destupă o sticlă de vin... Lîngă fereastră stă un alt grup care joacă cărți.

Cineva deschide ușa la toaletă și W.C. În ambele încăperi se îngrămădesc patru călători și imediat se face mai mult loc pe culoar.

Călătorii se plîng de viteza redusă a trenurilor. Pe traseul Břeclav-Sturovo vor circula, începînd din anul viitor, cîteva trenuri cu o viteză medie de 120 km/oră. Aceasta va însemna o economie de timp de 20-24 minute.

O armată de cîteva sute de mii de persoane sosește în fiecare zi la muncă de la o distanță mai mare sau mai mică. Este o problemă a epocii, o problemă a dezvoltării societății. Guvernul și instituțiile competente se ocupă sistematic de rezolvarea ei. Efortul lor tinde într-acolo ca lîngă mașină să stea un lucrător proaspăt, neobosit de chinurile navetei.

În anul 1948 erau în Slovacia 200 linii de autobuze. Numărul lor a crescut în 1972 la 1 819. Autobuzele au haltele lor în 3 098 comune din numărul total de 3 131 comune din Slovacia. Autobuzele duc oameni în și din 1 121 așezări; 959 așezări au legături regulate de autobuze cu centrele administrative și industriale din împrejurimi. Numărul vehiculelor ce circulă pe linii regulate crește anual în medie cu 30 de autobuze.

nume
de locuri

Lectura oricărei scrieri aparținând savantului lingvist Alexandru Graur este un prilej de încântare. Ultima, intitulată *Nume de locuri*, este o carte de toponomie, înțelegându-se prin termen o ramură a lingvisticii ce se ocupă cu nume de continente, țări, mări, oceane, orașe, popoare, stabilind originea cuvintelor care le desemnează, felul cum s-au răspândit în lume, generând cuvinte sau expresii în alte graiuri. Un exemplu elementar: tribul celtic al *Volcilor* a dat în germană numele prin care erau vizati celții. Același cuvânt transformat în *Welsch* a devenit termenul prin care erau numiți toți romanicii, inclusiv rumânii. De aici vine cuvântul *valach* de aceeași obârșie cu *wallon*, din care s-au tras nume proprii ca *Vlahu*, *Vlahuță*, *Blaga* sau *Olah*. Înrudită cu istoria, toponomia este o știință pasionantă, în stare să lumineze multe mistere ale trecutului. Mă tem însă că exemplul dat ar putea sugera impresia că lectura cărții lui Al. Graur e dificilă, impunând lectorilor profani serioase greutăți. Despre această, doar aparentă, dificultate vreau să vorbesc fiindcă se leagă de calitatea fundamentală a scrisului lui Al. Graur. Savantul citat nu face știință popularizată. Dealtminteri țin s-o declar, știința popularizată nu m-a sedus niciodată. Scrierile respective pun în circulație aproximații științifice, când nu vehiculează erezii, iar stilul lor populist = mediocru m-a iritat de când l-am citit, în copilărie, pe Flammarion. Nu, profesorul Graur nu face știință popularizată, ci știință riguroasă, deopotrivă dedicată și specialiștilor, și laicilor. Dar expunerile lui sînt atît de clare, formulările atît de concise, exemplele alese atît de convingătoare, modul de a povesti un fapt, fie el și de specialitate absolută, atît de fluent și de atrăgător, încît orice pagină de știință se transformă în artă spre voluptatea intelectuală a lectorilor cuceriiți.

Citind *Nume de locuri* m-am gândit: dacă unele din cărțile noastre de beletristică ar beneficia de asemenea daruri stilistice, le-am citi cu bucuria pe care o comunică scrierile lui Al. Graur, atingînd, poate, acea culme la care năzuie astăzi toată arta lumii: să devină știință.

OFENSIVA FILMULUI SOCIAL-POLITIC

Într-un interval de timp scurt, pe ecranele noastre au trecut filme precum «Cazul Mattei», «Balada lui Joe Hill», «Filiera», «Queimada», «Poliția mulțumește», cu un cuvînt, creații reprezentative pentru direcția angajată a cinematografului occidental contemporan. Trebuie să recunoaștem că sîntem departe de vremea în care repertoriul nostru se repezea cu brațele deschise la tot ce era aventură cu ciini verzi și melodramă cu femei necunoscut. Încet-încet, spectatorul nostru are posibilitatea de a capta pulsul real al cinematografului actual, de a nu mai fi informat după ureche sau, și mai rău, dezinformat. De cîțiva ani buni, filmul trăiește un moment al conștiinței de sine, își afirmă deschis voința de a fi un factor dinamic de activizare a opiniei publice, de a reflecta mișcările esențiale ale istoriei pe care o trăim, de a surprinde sensurile majore ale agitației noastre epoci.

Cineaști ca Elio Petri, Francesco Rosi, Bo Widerberg, Gillo Pontecorvo, Arthur Penn, Dalton Trumbo, Giuliano Montaldo reprezintă astăzi nume de mare prestigiu social; activitatea lor — și nu numai a lor — este sinonimă în ceasul de față cu însăși ofensiva filmului social-politic.

Atașamentul față de zburciumul destin al celor care duc greul societății devine,

într-un anumit fel, piatra de încercare a trăinicieii și menirii cinematografului. În strădania lor lucidă de a scruta contemporaneitatea, cineaștii zilei nu se mulțumesc cu punerea în discuție a unor teme generale, nu aruncă săgeți la întîmplare, realitatea vizată are o adresă precisă.

Francesco Rosi radiografiază «Cazul Mattei», propune un punct de vedere ferm asupra «misterioasei» dispariții a unei personalități politice nedorite de oficialități. Gillo Pontecorvo («Bătălia pentru Alger», «Queimada») adaugă cu fiecare film o nouă piesă la dosarul demascării colonialismului. William Friedkin, în «Filiera», nu sacrifică adevărul de dragul spectaculosului, pentru el important fiind, în primul rînd, răspunsul la întrebarea «ce se ascunde în umbra legii?»

Mi se pare semnificativă, pentru această etapă cu rezonanțe majore a cinematografului, forța cu care înaintează valul filmului declarat politic, puterea lui de a determina noi opțiuni în rîndurile unor cineaști care păreau că și-au pecetluit de acum destinul artistic. Merită o atenție specială exemplul celui care semnează un film recent proiectat pe ecranele noastre, «Poliția mulțumește». Poate mulți spectatori își închipuie că Stefano Vanzina este cine știe ce tînăr furios,

care a deschis ochii într-un moment de plină ascensiune a artei militante. Nu. În spatele acestui pseudonim se ascunde venerabilul meșter Steno, care în viața lui nu s-a dat în lături să arunce pe piață destule pelicule de strict interes comercial. Pasiunea filmului politic l-a molipsit și l-a făcut să renască. Priceperea sa nu se mai exercită în gol. «Poliția mulțumește» este un rechizitoriu viguros îndreptat împotriva unui mecanism judiciar corupt, incompatibil cu normele etice ale unei societăți ce-și spune civilizată. Exemplul nu este singurul.

Același Friedkin amintit mai sus, pe care, după succesul obținut cu «The French Connection», unii producători l-au asaltat cu propuneri ce vizau doar rentabilitatea financiară (printre altele i s-a sugerat un nou «James Bond»!), a definit cum nu se poate mai bine datoria cineastului contemporan: «Cred că filmele trebuie să fie destinate celor ce fac istoria, omului care trudește. Nu disprețuiesc experimentele estetice, — atunci cînd ele nu se transformă într-o glumă —, nu pierd din vedere nici imperati-vele încasărilor, dar sînt convins că răscolirea conștiințelor unor mase largi de spectatori merită întregă noastră dăruire».

Magda MIHĂILESCU

«Politia multumeste» — un titlu ironic pentru un film amar.

«Queimada» — istoria mai veche sau mai nouă a colonialismului.

«Cazul Mattei» — un caz de conștiință.

«Fiera» — campania antidrog.

**actori
si
roluri**

Studenta CEZARA DAFINESCU debutează într-un rol de mică întindere din filmul «Explozia». Chiar dacă aparițiile sale au fost scurte și... fără vorbe, e bine să reținem numele tinerei actrițe.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

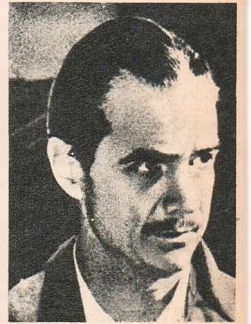
HUDSON Rock

Actor american de film, născut Roy Fitzgerald, la Winnetka (Illinois), S.U.A., la 17 noiembrie 1924. Lansat de Raoul Walsh în filme de aventuri, unde fizicul său agreabil, statura lui atletică și surisul său cuceritor făceau minuni, R.H. dovedește ulterior că, dincolo de aceste calități secundare, poate fi un remarcabil actor de comedie și dramă. Așa a apărut în *One Way Street* (1950), *The Desert Hawk* (id.), în filmele lui Anthony Mann, *Bend of the River* (1952) și *Winchester 73* (1953), în cele ale lui Raoul Walsh, *Sea Devils* (1953) și *Gun Fury* (Nu va rămîne nepedepsit, id.), dar mai ales în cele ale lui Douglas Sirk, cineastul care și l-a ales ca actor de predilecție: *The Magnificent Obsession* (1953), *Taza*, *Son of Cochise* (1954), *Captain Lightfoot* (id.), *All That Heaven Allows* (1955), *Written on the Wind* (1956), *Tarnished Angels* (1957). Cariera sa urmează o strălucitoare cale ascendentă marcată de filme ca: *Giant* (1955, G. Stevens), *Battle Hymn* (1956), *Something of Value* (1957, R. Brooks), *A Farewell to Arms* (id., J. Huston, Ch. Vidor), *Twilight for the Gods* (1958, J. Pevney), *This Earth is Mine* (1959), *Confidente pe pernă* (id., M. Gordon), *Ultimul apus de soare* (1960, R. Aldrich), *Lover, Come Back* (1961, Delbert Mann), *Man's Favorite Sport* (1963, Howard Hawks), *Strange Bedfellows* (1964), *Blindfold* (1965), *Seconds* (1966, J. Frankenheimer), *Tobrouk* (id., A. Hiller), *Ice Zebra Station* (1967), *Cu ochii legați* (1968), *Darling Lili* (1969), *Il vespaio* (1970, Italia), *Pretty Maids All in a Row* (1971, Roger Vadim). Se bucură în S.U.A. de o popularitate comparabilă doar cu aceea a unui Gary Cooper sau Clark Gable, pe linia cărora merge dealtfel ca tip și stil de joc.

HUGHES Howard

Producător și regizor american de film, născut la Houston (Texas), S.U.A., la 24 decembrie 1904. Nepot al romancierului și scenaristului Rupert Hughes, proprietar al unor vaste terenuri (în mare parte petroliere) din Texas și multimilionar, optează pentru industria filmului, devenind din 1927 producător independent, fondator al societății «Caddo», unde își va permite să dirijeze realizarea unor opere îndrăznețe, șocante, precedate de o aură de scandal, realizate de regizori nonconformiști ca: Lewis Milestone: *Frați de arme* (1927), *The Racket* (1928), *Ingerii infernului* (1930), un film în care Hughes va prelua la un moment dat regia pentru a acorda un loc mai mare recentei sale descoperiri, blonda platinată Jean Harlow, *Front Page* (1931); Howard Hawks: *Scarface* (1932); Ed. Sutherland: *Sky Devils* (id.) ș.a. Pasionat de aviație, H.H. deține o mulțime de recorduri de viteză în anii '30 și (pe alt plan, mai puțin sportiv) vinde pe piața mondială o cantitate alarmantă de brevete aeronautice, neliniștind serios guvernul S.U.A. în preajma războiului prin «independența» sa în acest soi de afaceri. Mare descoperitor de vedete, a dat posibilitatea să se afirme unor actrițe ca: Billie Dove, Katharine Hepburn, Jean Harlow, Jane Russell, Ava Gardner și Jean Peters, care avea să-i devină soție. În 1943 își dizolvă societatea «Caddo», lansează cu un tapaj publicitar neobișnuit chiar în S.U.A. filmul realizat de el *The Outlaw* (ținut în carantină timp de patru ani de cenzură), desfășurând în jurul vedetei Jane Russell o reclamă într-o oarecare măsură dăunătoare, și preia conducerea studiourilor RKO (pe care ulterior avea să le vîndă, cu întreaga producție, TV-ului). În această perioadă produce: *Vendetta* (1946), în regie proprie, *His Kind of Woman* (1951, J. Farrow), *Jet Pilot* (id., J. von Sternberg), film montat ulterior de el, *Double Dynamite* (id.), *Las Vegas Story* (1952), *Macao* (id., J. v. Sternberg), *Montana Belle* (1953, A. Dwan), *The Big Sky* (id., H. Hawks), *The French Line* (id., L. Bacon), *Underwater* (1955, J. Sturges), *The Conquerors* (1956, Dick Powell). După falimentul casei sale de producție, după sfîrșitul performanțelor sale aviatice și al furtunoaselor sale idile cu «descoperirile» sale, hătuit de agenții fiscalului și urmărit de poliția federală pentru evaziuni fiscale, H.H. n-a mai putut fi practic văzut de nimeni (decît de intermediarii săi), intrînd într-o legendă amintind prin anvergura și strălucitoarea-i deșertăciune de cea a Cetăteanului Kane.

HUNEBELLE André

Regizor francez de film, născut la 1 septembrie 1896, la Meudon (Seine et Oise), Franța. Renunță pe rînd la politehnică și arte frumoase pentru a se dedica cinematografului, optînd pentru formula deconectantă. La început producător, în anii războiului (1942—1945), apoi din 1948 regizor, debutînd cu o comedie, *Mélier de Jou*, și un film de aventuri, *Mission à Tanger*. A.H. devine un as al acestor foarte populare genuri, atrîmîndu-se în primul cu: *Millionnaire d'un jour* (1949), *Ma femme est formidable* (1951), *Massacre en dentelles* (id.), *Monsieur Taxi* (1952), *Mon mari est merveilleux* (id.), *Mannequins de Paris* (1957), *Taxi, rulotă și corida*, (1958), iar în cel de-al doilea, cucerind mase încă mai largi de spectatori înscenînd cu brio și pană atît clasicele repertoriului de capă și spadă: *Cei trei mușchetari* (1953), *Cadet Roussel* (1954), *Cocoșatul* (1959), *Le capitain* (1960), *Miracolul lupilor* (1961), *Misterele Parisului* (1962), cît și vechile seriale: *Fantomas* (1964—1967). A «cesuat» în ultimii ani, conform modei, în filme cu superagenți secreți, avînd ca erou pe James Bond-ul francez, O.S.S. 117.

HUNT Martita

Actriță britanică de teatru și film, născută la 30 ianuarie 1900 în Argentina; moartă în 1969. A fost marea doamnă a scenei și ecranului britanic, impunînd cu prestanță, rafinement, uneori cu stîlpiri de geniu, personaje pitorești, bizare, autoritare și generoase, de o mare profunzime umană. Cine ar putea uita astfel halucinantă ei compoziție în rolul bătărinei Miss Havisham, claustrată voluntar în palatul ei solemn și decrepît ca un cavou din *Marile speranțe* (1946, David Lean). I se datoresc și alte creații de mare subtilitate artistică în filme variate ca: *Omul în gri* (1943), *Evantaiul* (1950), *Melba* (1953), *Anastasia* (1956), *Golful paradisului* (1957), *Les espions* (id.), *Cîntecul s-a sfîrșit* (id.), *Lumea minunată a Fraților Grimm* (1961), *The Unsinkable Molly Brown* (1964), *Becket* (id.), *Bunny Lake is Missing* (1965) ș.a. Memorabile au rămas și interpretările ei în repertoriul shakespeareian la compania Old Vic.

de Ioan GRIGORESCU

waterloo

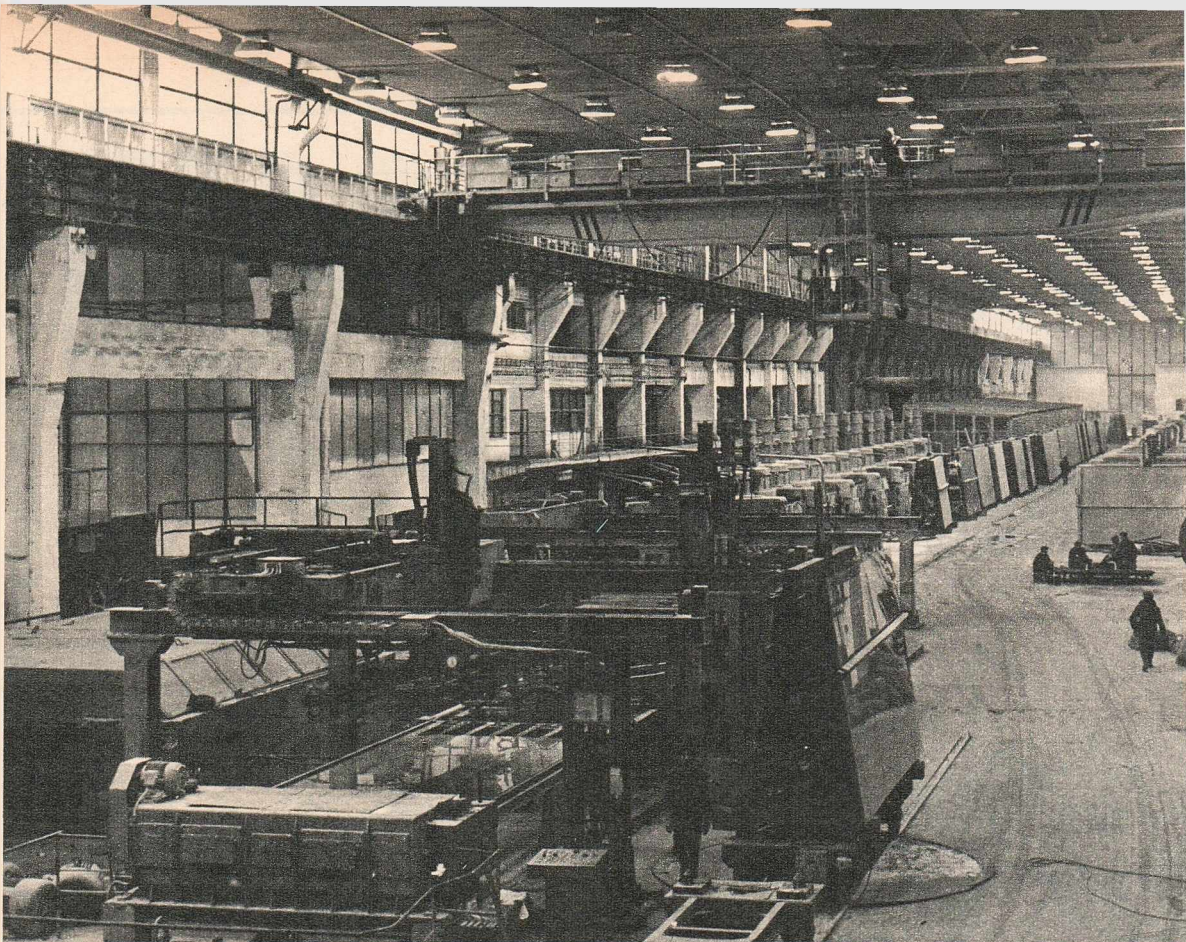
Rezonanța unor nume devenite celebre este adeseori dezmințită de banala înfățișare a locurilor și, în fața lor, nu poți să nu te miri de jocul soartei și, adeseori, al întâmplării, care le-au scos în avanscena istoriei. Sinonim cu penultimul act din drama napoleoniană, Waterloo este și astăzi o simplă și pașnică cîmpie din apropierea orașului Bruxelles, spartă ici-colo de pîlcuri de pădure, cu ogoare și izlazuri peste care cresc piinea și iarba, indiferente la geamătul osemintelor de sub stratul de pămînt de unde își trag seva. Singurul element de relief demn de atenție rămas de pe urma cumplitei bătălii desfășurate aici între armatele lui Napoleon și ale lui Wellington este un uriaș gorgan de pămînt dominat de un leu de bronz sub ale cărui labe zac, într-o cutremurătoare dar mută piramidă, osemintele celor 50 000 de ostași ce au înscris cu singele lor numele acestui banal loc de pe pămînt în istorie.

Restul nu este decît turism, brelouri, pliante și literatură. Pe locul unde Napoleon și-a ținut bivouacul din ajunul luptei, trecîndu-și în revistă armatele ce urmau să-i fie a doua zi decimate, — era 18 iunie 1815 —, se înalță îngheburile unei afaceri prospere pe tarabele căreia se vinde o singură marfă: amintirea. Punctul cel mai atrăgător printre tavernele cu halbe gulerate de bere marca «Waterloo» este un circ al morții, în arena căruia se perindă cu bilet de intrare cei vii, pentru a privi panorama circulară a reconstituirii din pînză, culoare și mucava a scenelor de luptă, așa cum și le-a închipuit din relatările documentelor pictorului marinei franceze Louis Doumoulin. Un tablou continuu de 110 metri în circumferință și 12 metri în înălțime, în cel mai curat stil pompierist, cu elemente de butaforie în prim plan, cai de carton, manechine surprinse în încremenirea morții, sînge de vopsea, numai tunurile și puștile sînt adevărate — căci «carnea de tun» este perisabilă, din rămășițele ei se pot, cel mult, înalța gorgane și piramide străjuite de lei de bronz, dar gurile prin care a scuipat moartea rămîn fără să-și piardă autenticitatea.

Waterloo a însemnat 50 000 de morți și crepusculul apoteotic al unui tiran de geniu intrat în legendă. I-am văzut patul de campanie din timpul expediției în Rusia, — cînd o cîmpie la fel de banală, cu numele Borodino, stabilise în istorie preludiul la simfonia morții din Waterloo —, un pat ostășesc, pliant, din fier, cu balamale, păstrat în muzeul de istorie din Moscova, și i-am văzut superbul sarcofag de porfir de sub cupola Domului Invalizilor din Paris. Acolo, într-un punct din labirintul ordonat al marelui muzeu militar al Franței, printre cîteva obiecte care i-au aparținut cîndva, se află o suviță de păr de culoarea finului învechit, tăiată de pe tîmpla celui ce murea înconjurat de enigme în golașa insulă Sfînta Elena.

Atît. Au trecut 157 de ani după Waterloo și cultul marelui învins n-a pălit cituși de puțin. După atîta vreme continuă să i se vîndă prin licitații deschise sau tranzacții consumate în umbră chipurile în bicorn, redingotele, mănușile, nasturii, tresele, decorațiile, dar mai ales suvițele de păr, la fel de scumpe și de numeroase ca bucățile de lemn din crucea lui Cristos. Judecînd după numărul lor trebuie să fi avut o chică enormă, adevărată hălăciugă, dar să nu ne mirăm dacă s-a acceptat ca un singur sfînt să fi fost răstignit pe o pădure de cruci. Idolatrii n-au scăzut în număr, ci au tot continuat să se înmulțească. Zeul lor a fost adoptat pînă și de nebuni în cea mai sublimă dintre ipostazele lor. Asociații peste asociații, colecționari specializați în stringerea de figurine istorice de grenadier și cuirasieri napoleonieni, pelerini neobosiți refăcînd drumul celor o sută de zile de la Golfe-Juan la Paris, scriitori și istorici, în ale căror călămări cerneala se pare că nu se va usca niciodată, renasc fără istov cultul acestei personalități ale cărei fețe ascunse sînt la fel de binecunoscute de cei ce l-au studiat, dar tot așa de bine ascunse celor cărora nu trebuie să li se înfățișeze decît profilul gloriei și al sacramentalității.

La Waterloo, apoteoză micului «Napo» — așa cum îl numea în intimitate mama sa, apriga corsicană căreia cel mai edificator portret i l-a creat Elvira Popescu — se înecă în spuma halbelor de bere. Sub leul de bronz zac 50 000 de morți, exact numărul celor uciși timp de doi ani în accidente de automobil de pe șoselele Franței.

BUZĂU- HERALDICA NOUĂ

de V. SAVIN • Fotografii de R. CONSTANTINESCU

Păstrez încă în memorie stema județului Buzău din urmă cu cîteva decenii: pe obișnuitul scut, doar două elemente — o veche construcție medievală, avînd pe coama acoperișului un vultur cu aripile întinse. O compar apoi cu noua stemă. Construcția medievală și vulturul de pe acoperișul ei, simbolizînd vechimea așezărilor și lupta vitejească a strămoșilor de prin aceste locuri, sînt prezente și în noua heraldică. Astăzi însă, zidirea de piatră și acvila nu mai ocupă decît o treime a scutului; celelalte două reproduc simbolic bogățiile acestui județ: roadele livezilor, ale podgoriilor și ogoarelor, iar alături de ele, învîrtindu-se printre spicele de griu și strugurii aurii, stimulîndu-le parcă creșterea, simbolul industriei moderne: roata dințată.

Aceste elemente ale noii heraldicii buzoiene sînt, de fapt, și cele mai caracteristice pentru transformările pe care municipiul Buzău, orașul Rîmnicu Sărat și cele 85 comune ale județului le-au cunoscut în ultimii ani.

...Și ajungînd la aceste transformări, mă simt din nou îndemnat să cercetez prin sertărașele scrinului cu amintiri...

Au trecut trei decenii și jumătate de cînd am cunoscut prima dată Buzăul. Eram în pragul adolescenței cînd o birjă scîrțîind din toate încheieturile, trasă de doi cai costelivi, m-a purtat, pe atunci, cale de o oră, din centrul orașului pînă undeva în afara urbei, dincolo de periferia ei sud-estică, pe un drum pe care roțile trăsorii se infundau în noroi pînă la butuci. În plină cîmpie, orizontul nu era întrerupt decît de zidurile sumbre ale cimitirului spre care mă îndreptam. Dincolo, ca și dincoace de el, pînă la linia ferată — pîrloagă, sărătură.

...Am vizitat în aceste zile, din nou, aceleași locuri. Autobuzul orășenesc m-a dus, în 10 minute, pe drum asfaltat, trecînd pe un arc de beton întins deasupra liniilor ferate, în același punct unde se întindea odinioară pîrloaga tristă. Negrele ziduri și vechile monumente funerare ale cimitirului — ocrotite de fireasca pioșenie a oamenilor ce au transformat aceste locuri — mai există și astăzi. Dar dincolo de ele, în locul orizontului pustiu de altădată, o întreagă cetate industrială! Fabrici și uzine ce ar face cîinste oricărei țări aflate pe cea mai înaltă treaptă a industrializării — Uzina de sîrmă și produse de sîrmă, Fabrica de geamuri, Fabrica de zahăr, Uzina de utilaj terasier — toate aceste întreprinderi, dintre care nici cea mai «bătrînă» n-a împlinit încă un deceniu de activitate, reprezintă ceea ce s-a realizat prin eforturile de investiții ale statului socialist, doar pe o singură platformă industrială a Buzăului. Pentru că, în afară de acestea, în alte părți ale orașului s-au construit și dezvoltat: o uzină de prelucrare a maselor plastice, o uzină mecanică, o topitorie de cinepă, mai multe fabrici

ale industriei locale (materiale de construcții, mașini și aparate de precizie, turnătorie de fontă etc.). Precum se vede deci, Buzăul este astăzi un oraș puternic industrializat.

Am căutat să mă documentez asupra forței economice a orașului și a județului în trecut. Cele mai vechi documente ce le-am consultat au venerabila vîrstă de 8 decenii. Ele consemnează, ca «industrii», două tipografii, o «fabrică» de ape gazoase, nouă bragagerii și două duzini de brutării. Aceasta în oraș. Județul avea în schimb 11 cășării, o povarnă (la Simileasca), 328 cazane de țuică și 34 «făciaie» (mori mici de apă) în satele de munte, plus alte mori mai mari, acționante de cai, de amenajări de ape sau chiar — culmea tehnicii — cu aburi!

Cifrele acestea au continuat să fie valabile — cu foarte mici variațiuni — de-a lungul unei întregi jumătăți de secol. Excepție au făcut doar două întreprinderi ce au funcționat în perioada antebelică la Rîmnicu Sărat: manufactura de tutun și o rafinărie nu cu mult mai înaintată în tehnică decît cazanele în care se fierbea țuica — vestita țuică de Buzău...

Am înșirat mai înainte principalele întreprinderi noi din capitala județului. Ele nu sînt însă singurele care reflectă rezultatele politicii de industrializare, de dezvoltare armonioasă pe întreg teritoriul țării a forțelor de producție, promovată de partidul nostru, cu prețul unor importante eforturi de investiții. În județul ce număra cîndva 34 de «făciaie» s-au mai construit: o modernă întreprindere de produse ceramice pentru construcții la Sătuc, o fabrică de mobilă la Nehoiu, mai multe întreprinderi mari — o fabrică de confecții, Uzina de garnituri de frînă și etanșare, Uzina de recondiționare a uleiurilor arse ș.a. — la Rîmnicu Sărat etc.

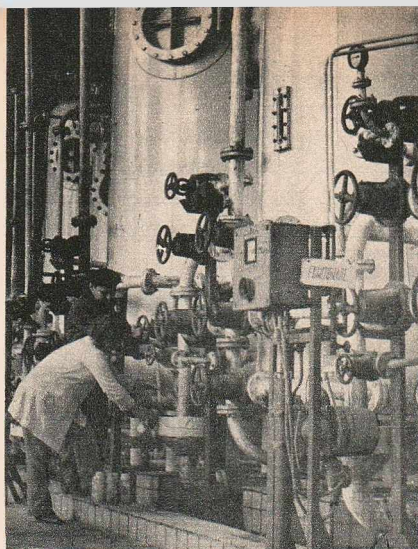
În același timp cu construcțiile noilor întreprinderi, industriei din municipiul și din județul Buzău i se alocă fonduri importante pentru dezvoltarea capacităților de producție existente, ca și, dealtfel, construcțiilor de locuințe și altor obiective cu caracter social (un spital modern cu 700 paturi va fi gata în 1974).

În anul 1972, în județ s-au realizat investițiile planificate la 10 noi capacități de producție, — pentru a folosi un termen de specialitate —, în total planul de investiții fiind îndeplinit în proporție de 108,3% (113,5% la construcții-montaj). Fabrica de mobilă din Nehoiu — prima fabrică de mobilă din țară în care fluxul tehnologic se desfășoară pe verticală — a fost dată în funcțiune în termenul planificat, 30 noiembrie, avînd o capacitate de 13 000 garnituri de mobilă anual. La Uzina de prelucrare a maselor plastice, ca și la cea de sîrmă și produse de sîrmă, au fost

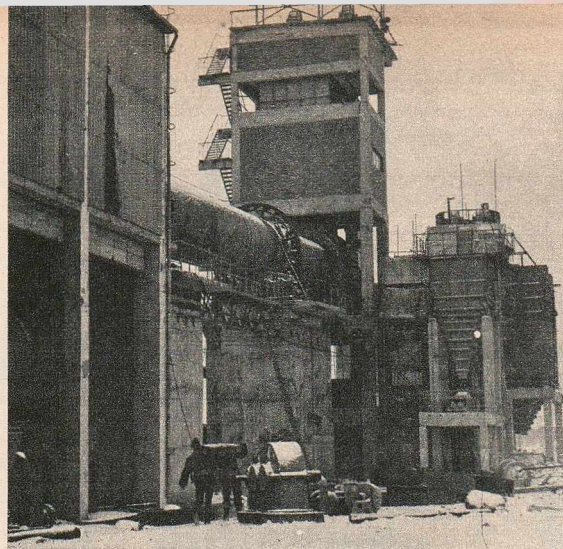

formă și formalism

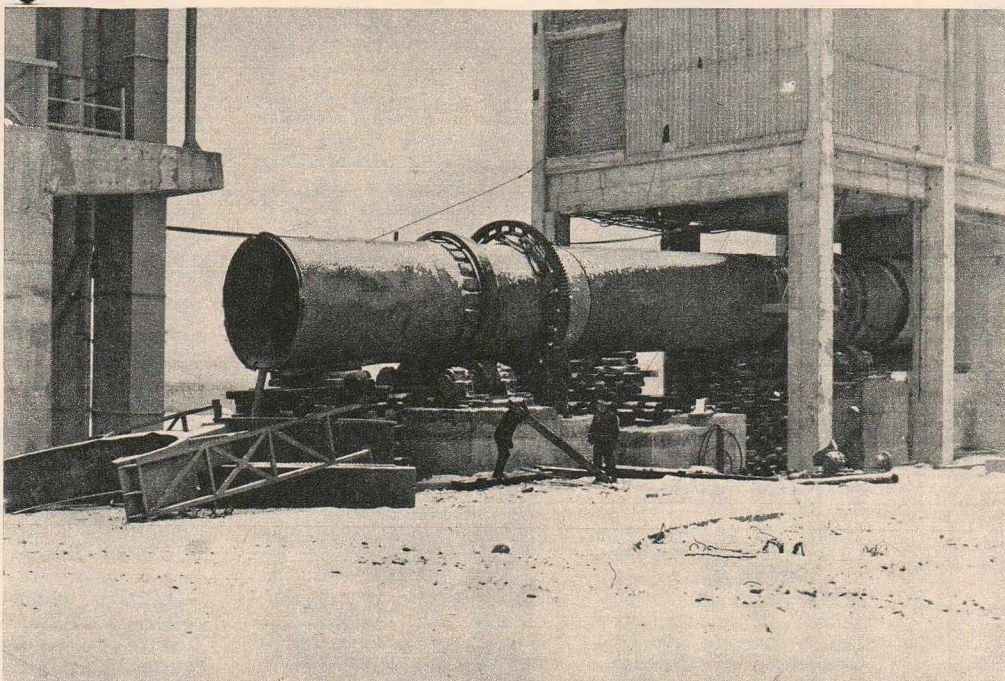
de Henri WALD

Stația de dedurizare a apei de la Fabrica de geamuri (stînga).

La întreprinderea de produse ceramice-Sătuc, secția de fabricație a granulitului, care trebuia să înceapă a produce de la 31 decembrie, se află încă în faza de montaj pe care o vedeți în fotografiile din dreapta și de jos.

Una dintre halele Fabricii de geamuri.

date în producție cu două până la șase luni înainte de termen o serie de mari instalații (pentru 4 800 tone/an produse din polietilenă și, respectiv, pentru 30 000 tone/an sîrmă trasa și 15 mii tone/an plase din sîrmă). Alte depășiri importante ale planului la o serie de lucrări de construcții-montaj s-au mai realizat la Uzina de utilaj terasier (35%), la Fabrica de geamuri (39%), la Uzina de garnituri de frînă și etanșare din Rîmnicu Sărat (97%) etc.

Meritul principal în aceste realizări revine în special Antreprizei generale a întreprinderilor aparținînd Ministerului Construcțiilor Industriale (șantierul 04 instalații-montaj Buzău și șantierul 6 construcții) și, bineînțeles, aceluia dintre beneficiari — în special uzinelor de sîrmă și de prelucrare a maselor plastice — care au asigurat din timp documentațiile și utilajele tehnice necesare.

Colectivul șantierului 6 construcții s-a distins prin buna organizare a muncii, prin numeroase inițiative, prin stimularea spiritului de economii. Sînt suficiente, credem, să amintim cîteva dintre realizările obținute pe șantierul Uzinei de utilaj terasier. Din inițiativa unor fruntași în întrecere, ca șeful de brigadă Gh. Tăruș, maestrul Ion Vasile, Toader Tiroiu ș.a., acest șantier a devenit unul dintre șantierele-model pe întregul minister. Lucrările de calitate superioară executate, încadrarea întregii activități în toți indicatorii de plan, — și chiar depășirea lor —, generalizarea acordului global la toate lucrările, iată doar cîteva dintre rezultatele obținute aci. Amintim două exemple dintre numeroasele inițiative care au concurat în acest sens: folosindu-se de deșeurile rezultate de la fasonarea armăturilor, numai pe acest șantier s-au economisit 40 tone de metal, iar prin introducerea unor mijloace de mică mecanizare la săpături s-a redus manopera cu 40%.

Șantierul 04 instalații-montaj a prezentat la rîndul său un bilanț bun, înregistrînd, față de totalul devizelor lucrărilor executate, economii de 18% la fondul de salarii, de 11% la consumul de materiale, de 50% la manoperă; în același timp, productivitatea muncii pe salariat a fost de 124% față de plan, cîștigul mediu al tuturor salariaților depășind la rîndu-i cu circa 7% cifra planificată.

Sarcini importante stau în fața realizatorilor planului de investiții din anul ce a început în urmă cu cîteva săptămîni.

Conform planului, Uzina de utilaj terasier din Buzău va trebui să înceapă a produce încă în acest an. În perioada 1973-1975 ea va trebui să furnizeze economii naționale o cantitate de 18 000 bucăți utilaje; există toate posibilitățile și perspectivele ca producția lor să înceapă în cel de-al doilea semestru al anului în curs. Uzina mecanică-Buzău urmează să se îmbogățească în trimestrul IV cu noi capacități de producție de 20 mii seturi echipament

de frînă/an, și în trimestrul II, cu altele pentru 500 tone/an aparate de cale; perspectivele sînt de realizare în termen sau chiar înainte de termen și a acestor obiective. Mai prost stau lucrurile la Uzina de prelucrare a maselor plastice unde, în pofida experienței pozitive și a frumoaselor realizări din 1972, sînt de pe acum întîrziate lucrările unor noi capacități de 14 400 tone/an mase plastice, pentru care încă nu există documentația tehnică necesară.

Există însă și o serie de alte restanțe care trebuie lichidate. La Fabrica de geamuri, de pildă, nu au fost date în funcțiune nici pînă acum capacitățile de 5 000 tone/an produse sticlă pentru construcții și de 120 mii mp efectiv geam securizat/an ce trebuiau să producă de la 31 decembrie 1972 — nefiind livrate unele documentații și utilaje tehnologice. În general, pe acest șantier lucrările de instalații au fost executate numai în proporție de 70%, valoarea utilajelor tehnice nelivrate fiind de aproape 1,5 milioane lei la prima instalație menționată și de 5 milioane lei la a doua. La fel stau lucrurile cu dezvoltarea Fabricii de produse ceramice din Sătuc, unde la 31 decembrie trebuiau să înceapă a produce noi capacități cu o producție anuală de 110 mii mc granulit, ca și cu secția ferodouri (30 000 tone/an garnituri de fricțiune), a Uzinei de garnituri de frînă și etanșare din Rîmnicu Sărat.

În același timp însă se semnaleză și unele întîrzieri ce trebuie să fie imputate în primul rînd unor întreprinderi de construcții. Astfel, secția de ambalaje de sticlă, cu o capacitate de 3 600 tone/an masă sticloasă, a întreprinderii de industrie locală «Flacăra» din Buzău, care ar fi trebuit să producă începînd de la 30 noiembrie, este încă și astăzi departe de data cînd va fi dată în funcțiune, datorită constructorului — I.C.M.I.A.-București — care în numeroase rînduri a abandonat lucrările, provocînd greutăți și celorlalți subantreprenori.

Prin eforturi bine dirijate, prin bună organizare, aceste întîrzieri pot fi lichidate. Discuțiile purtate și angajamentele luate în recenta Conferință a organizației județene P.C.R. ne permit să fim optimiști. Constructorii, montorii și beneficiarii noilor investiții s-au angajat să lichideze restanțele și să realizeze cu 1-6 luni mai devreme decît termenele planificate toate capacitățile de producție aflate în construcție. Buzoienii, care au obținut în ultimii cinci ani o creștere medie anuală de 16,5% a producției globale industriale, vor obține în anul 1973 o nouă creștere de 33,2% față de anul 1972. În felul acesta se va putea ajunge la realizarea angajamentului de depășire a planului producției industriale cu 4 miliarde lei față de prevederile actuale ale cincinalului.

Nu încapă înoidală că acest angajament de onoare va fi respectat. Blazonul județului o impune!

Numărarea este mai spornică dacă se îndeplinește cu ajutorul cifrelor decît dacă se realizează cu ajutorul unor obiecte concrete. Cu atît mai spornică este activitatea de organizare a realității dacă se desfășoară nu pe baza unor reprezentări intuitive, nu totdeauna posibile, ci cu sprijinul unor simboluri. Cum altfel s-ar mai putea dezvolta astăzi fizica pentru care microobiectele sînt deocamdată niște ecuații?

A formaliza înseamnă deci a renunța la reprezentările intuitive ale obiectelor, a le desemna prin simboluri și a defini aceste simboluri prin relațiile dintre ele în cadrul unor sisteme coerente ipotetico-deductive, cu axiome și reguli de deducție riguros stabilite.

Speculînd incontestabilele succese ale formalizării, neopozitivismul încearcă să reducă și formele logice ale gândirii la aspectele sensibile ale diferitelor sisteme de semne, îndeosebi grafice, programabile în mașini automate.

Însă formele sînt esențe, nu fenomene. Spre deosebire de «figuri», formele nu sînt sensibile, ci doar inteligibile. Accesibile simțurilor sînt numai diversele feluri în care se înfățișează o anumită formă de existență. Forma este modul în care sînt organizate elementele componente ale unui gen de lucruri. *Molecula* este o anumită formă de organizare a materiei, *celula*, o alta. Cu atît mai inaccesibile simțurilor sînt formele logice în care se structurează reflectarea tuturor celorlalte forme. Formele logice nu sînt accesibile nici unei mașini.

Nu mașinile gîndesc în locul oamenilor, ci oamenii gîndesc cu ajutorul mașinilor. După cum microscopul ajută vederea, tot așa mașinile «de gîndit» ajută desfășurarea gîndirii umane. Mașinile nu pot modela decît combinarea dimensiunilor sensibile cu ajutorul cărora funcționează gîndirea omenească: sunete, litere, cifre, figuri. Formele logice rămîn specifice și inerente gîndirii însăși. Semnele nu au semnificație decît pentru oamenii care le introduc în mașină și așteaptă ieșirea rezultatelor.

Prin *formă* logică se înțelege structura mentală în care se cristalizează cunoașterea însușirilor și raporturilor universale din realitate, prin *formal*, punctul de vedere care privește forma logică a conținutului cognitiv și nu conținutul cognitiv al formei logice, prin *formalizare*, ridicarea procesului de abstractizare pînă la nivelul suprem al conținutului cognitiv de extremă generalitate pe care îl păstrează forma logică «pură», iar prin *formalism*, izolarea formei logice de conținutul ei de cunoaștere și, prin aceasta, de realitate. Logica dialectică nu neglijează importanța formei, formalului și formalizării, dar respinge formalismul.

Logica formalistă contemporană reduce forma logică la un simbol operațional, formalul la operațiile cu aceste simboluri, iar formalizarea la stabilirea *convențională* a unui sistem coerent de simboluri. Neopozitivismul contestă axiomele care sînt așezate la baza acestor sisteme orice conținut de cunoaștere; el le acordă doar o funcție organizatorică. Logica dialectică nu contestă valoarea tehnică și teoretică a logicii simbolice, dar respinge interpretarea ei neopozitivistă, reducerea logicii la calcul. Eficiența dovedește că axiomele nu mai pot fi infirmate de practică nu din pricină că ar fi apriorice, ci deoarece sînt adevăruri universale. Valoarea organizatorică a axiomele este determinată de valoarea lor cognitivă.

Empirismul logic renunță cu totul la problema raportului dintre forma logică și esența lucrurilor. El reduce lucrurile la operațiile exercitate asupra lor și formele logice la grafiile care le simbolizează. Grafiile nu pot fi nici adevărate și nici false, ci doar corect sau incorect întrebunțate. Experiența nici nu le poate confirma și nici nu le poate infirma, deoarece ele sînt stabilite aprioric, prin convenție. Deci nu se mai pune problema dacă formele logice reflectă esența lucrurilor, ci cum pot anumite sisteme să organizeze mai comod anumite operații. În empirismul logic, forma logică încetează să mai fie o formă spirituală și devine o *figură grafică*.

În calculele simbolice, demonstrația logică este redusă astfel la o indicație sensibilă.

Sistemele formale nu mai reflectă, în concepția despre lume a empirismului logic, însușiri și raporturi universale, ci și-au cîștigat o autonomie deplină atît față de realitatea obiectivă, cît și față de logica etichetată «tradițională».

În știința contemporană, formalismul a dus deci la răsturnarea *abstractismului* în contrariul său: *concretism*; forma nu mai e o «idee pură», ci o «figură grafică».

În artă, formalismul a dus la aceeași convertire; despărțită de conținut, forma s-a degradat, devenind în cele din urmă *lucru*: un papuc uzat, o pălărie ruptă, o bucată de ziar. Însă cită vreme mai e artă, mai exprimă încă o anumită semnificație, fie și confuză.

Neopozitivismul are pretenția că analizează structura unui discurs care nu spune nimic despre realitate, ci doar coordonează anumite operații. De fapt, formele și legile logice corespund celor mai generale însușiri și raporturi din lumea lucrurilor tocmai pentru că primele, prin conținutul lor de cunoaștere, le reflectă pe acestea din urmă. Așa se și explică de ce a acționa în mod rațional înseamnă a acționa conform celor mai generale însușiri și raporturi din realitate.

Fără un conținut cognitiv universal, forma logică se reduce la un caracter grafic, iar fără un conținut spiritual, forma artistică se reduce la un produs material.

flacăra actualitate

elevi români premiați la tokyo

Zilele trecute a avut loc la Palatul pionierilor din București înmînarea diplomelor și medaliilor decernate minitehnicienilor români premiați la ediția de anul trecut a «Tîrgului internațional de invenții ale elevilor» de la Tokyo.

Laureat cu marele premiu în ediția 1970 a concursului «Minitehnicus» inițiat de revista «Cutezători», concurs național de creație tehnică al pionierilor și școlariilor, Radu Papazian din București a fost distins pentru lucrarea «Semnalizator al scurgerilor de gaze din conducte» și la Tokyo. Fost elev al Școlii generale nr. 70, el este acum elev în anul II al Liceului industrial energetic.

Cei alți premiați și lucrările lor sînt: Călin Rădulescu, elev în clasa a XII-a a Liceului nr. 1 din Roșiori de Vede («profesorul automat», o ma-

șină de verificat cunoștințele elevilor; «valiză cu sistem de alarmă»), Dorel Ștefan Găină, fost elev al Liceului nr. 1 din Oradea, actualmente student în anul I la Institutul de arte plastice din Cluj («bocanci cu sursă luminoasă pentru mersul de noapte»), Nicolae Bledea, elev la Liceul industrial de construcții nr. 1 din Baia Mare («zar electronic», un analizator cifric), Adrian Toader, elev la Liceul industrial de construcții din Constanța, și Virgil Călărășanu, elev la Liceul «Nicolae Bălcescu» din Medgidia, foști minitehnicieni la Casa pionierilor din Medgidia (lucrarea în comun «pompa electromagnetică»).

Bilanțul participării tinerilor noștri inventatori în Japonia, soldat cu 5 diplome și respectiv 6 medalii de argint, nu reflectă numai resursele creative ale tineretului nostru ci și importantul rol al concursurilor «Minitehnicus» în stimularea și crearea condițiilor favorabile dezvoltării unui climat tehnic în țara noastră încă de pe băncile școlii.

interviul săptămîinii

domenii noi pentru proiectare

La I.P.I.U., pe lângă proiectarea tradițională de obiective fizice s-a găsit necesar să se abordeze, în ultima vreme, un nou domeniu de activitate: proiectarea organizării întreprinderilor. Redactorul nostru Eugen Iarovici i-a solicitat inginerului Mircea Sușeșescu, șeful atelierului de proiectare a organizării întreprinderilor, câteva amănunte privind această nouă preocupare.

— Să ne imaginăm două întreprinderi la fel concepute și dotate. În aceleași condiții de start, rezultatele pot fi diferite în ceea ce privește eficiența economică. Această ipoteză de lucru ne-a deter-

minat să ne punem următoarele întrebări: se poate face ceva mai mult pe linie de proiectare pentru ridicarea eficienței economice a noilor obiective industriale și pentru scurtarea duratei reale de atingere a parametrilor proiectați? Poate servi proiectarea ca procedeu de organizare pentru sporirea eficienței economice a întreprinderilor aflate în funcțiune?

Este știut că un obiectiv industrial, pentru a fi capabil să funcționeze, trebuie conceput și organizat ca un ansamblu încheiat a două principale componente. Pe de o parte, un sistem fizic operațional care înglobează tehnologia, modul de organizare a muncii și ansamblul mijloacelor tehnice de producție. Pe de altă parte, o modalitate de a planifica, a organiza, a mobiliza, a supraveghea și a controla elementele sistemului fizic operațional. Pînă acum, proiectarea se ocupa numai de prima componentă (tehnologie, clădiri, utilaje, instalații etc.). Noua noastră preocupare este includerea și a celei de-a doua componente în domeniul proiectării, adică elaborarea unui sistem de conducere și administrare a întreprinderii.

— Puteți să ne enumerați câteva dintre principalele sectoare de activitate în care s-au cristalizat preocupările dv. de proiectare?

— Am căutat să punem la dispoziția întreprinderilor instrumente matematice cu ajutorul cărora să-și amelioreze metodele de previziune a vânzărilor (marketing), să poată calcula parametrii optimi de producție, să-și elaboreze sisteme informaționale de con-

ducere a activităților comerciale și să găsească cele mai eficiente metode de selecție profesională, de calificare programată la locul de muncă etc. Pentru obținerea rezultatelor optime, noi colaborăm strîns cu colective de specialiști de la Academia «Ștefan Gheorghiu», Academia de studii economice, cu matematicienii, ciberneticienii, psihologii, sociologii, pedagogii și alții.

De exemplu, anul trecut, prin aplicarea experimentală a unui model matematic de optimizare s-a obținut, fără vreo investiție suplimentară, o economie de materie primă de circa 12% printr-o mai bună utilizare a tricotului într-o întreprindere de tricotaje de bambac. Tot în 1972, atelierul nostru a răs-puns la o sarcină deosebit de importantă, executînd o lucrare cu privire la raționalizarea sistemului informațional al unui ansamblu format din administrația M.I.U., o centrală industrială și o întreprindere reprezentativă subordonată. În acest proces de raționalizare, pe lângă o serie de importante rezultate calitative s-a obținut o simplificare a structurii organizatorice care, numai la întreprindere luată în studiu, totalizează o economie de 27 000 om/oră/an, ceea ce corespunde cu o ieftinire a procesului de administrație cu aproape 500 000 lei anual. Un ultim exemplu: datorită unor lucrări de organizare a proceselor de producție și a muncii, îmbinate cu elemente de psihologia muncii, o întreprindere de tricotaje a realizat o producție suplimentară de circa 17 milioane lei într-un an.

zilele filmului american

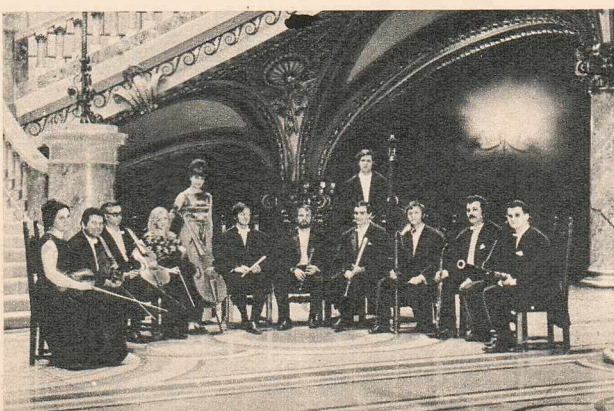

leri au fost inaugurate în Capitală «Zilele filmului american», eveniment cinematografic ce va mobiliza timp de 6 zile interesul iubitorilor de film. Pe ecranul «Capitolului», cinefilii vor putea face cunoștință cu câteva din producțiile mai noi ale studiourilor americane, se vor întîlni cu nume de curînd intrate în atenția spectatorilor de pe mapamond, cu debuturi surprinzătoare și, bineînțeles, vor revedea cunoștințe mai vechi.

Sidney Poitier va putea fi admirat în dublă calitate: de regizor și interpret, în *Buck și predicatorul* (partener — Harry Belafonte); un alt mare actor, Cliff Robertson, este de asemenea realizatorul și protagonistul peliculei *J.W. Coop*, în care apare alături de Geraldine Page. Distinsa actriță deține un rol important și în *Trilogia*, semnată de Frank Perry după povestirile lui Truman Capote. Mai notăm filmul lui Bob Rafelson *Cinci piese ușoare* și spumoasa comedie *Ce se în-împlă, doctore?* (regia — Peter Bogdanovitch), care lansează un cuplu insolit: Barbra Streisand (în fotografie) și Ryan O'Neal, nefericitul îndrăgostit din *Love Story*.

O intensă activitate desfășoară formația de muzică veche a Radioteleviziunii române (dirijor: Ludovic Bacî) pentru popularizarea capodoperelor muzicii universale din secolele XV-XVIII.

Turneele acestei formații întreprinse în orașele țării sînt primite cu un viu interes. De curînd, la 21 și 22 ianuarie, orchestra de muzică veche a Radioteleviziunii a prezentat trei concerte, la Deva, Petroșani și Hunedoara, la care au participat peste 1 000 de iubitori ai muzicii. Programul formației a cuprins «Arta fugii» de J.S. Bach.

azi, la curtea veche

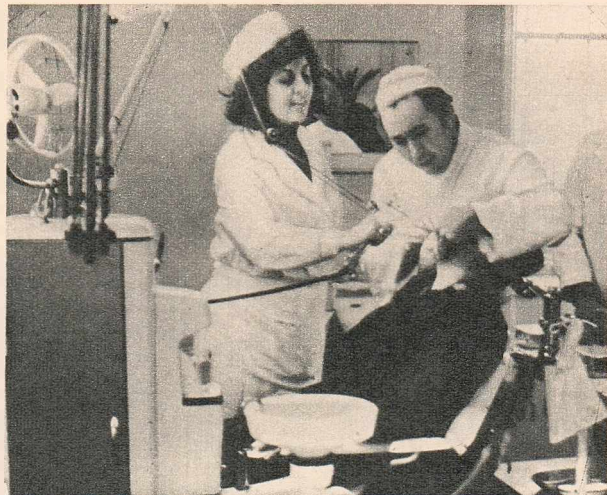
În sfârșit, bucureștenii pot vedea cum arăta Curtea Veche. Arhitecți talentați și specialiști în restaurări de monumente istorice și de artă au reușit, după o muncă neîntreruptă de cinci ani, să readucă la lumină o bună parte din străvechiul palat domnesc. El se găsește în inima celui mai vechi cartier al Capitalei, pe malul stîng al Dimboviței, la doi pași de Lipsani, de Hanul lui Manuc sau de fosta Piață a Florilor. De curînd, reședința voievodală de altădată a devenit unul dintre cele mai tinere muzee ale Bucureștiului. Ce se poate vedea aici? După cum ne informează arheologii Panait I. Panait și Aristide Ștefănescu de la Muzeul de istorie a Capitalei, care au efectuat mulți ani la rînd cercetări între zidurile palatului, complexul arheologic este alcătuit din zidurile unei vechi cetăți din secolul al XIV-lea peste care, un secol mai tîrziu, Vlad Țepeș construiește cetatea Bucureștilor. (Aici a semnat voievodul, la 20 septembrie 1459, faimosul hrisov care atestă

pentru prima oară existența la acea dată a orașului.) În secolul al XVI-lea, Mircea Ciobanu amplifică construcția și o transformă în palat. Aici își au reședința mai tîrziu Matei Basarab, Constantin Brîncoveanu, după care palatul cade în paragină. În anii 1798-1799, Constantin Hangerliu, domn fanariot, parcelază teritoriul Curții Vechi și-l vinde negustorilor dornici de a-și deschide prăvălii. Așa s-au născut străzile Soarelui, Covaci, Șepcari ș.a.

Între zidurile restaurate ale fostului palat domnesc — devenit muzeu — se găsesc expuse o parte din cele aproape 10 000 de obiecte descoperite aici cu prilejul săpăturilor arheologice, toate aceste piese ilustrînd viața la curte de-a lungul unei jumătăți de mileniu. Amintim cîteva din exponate: farfuriile din faianță de Persia (din secolul XVII), admirabil decorate cu motive florale, aparținînd lui Matei Basarab, sfeșnice din ceramică executate cu multă măiestrie, ceramică ornamentală de o înaltă finețe, bombarde, resturi de conducte din lut ars prin care era adusă apa la palat de la mulți kilometri. Deși foarte tînăr, muzeul a fost deja vizitat de un număr de peste 20 000 de persoane.

Pădurile din imediata apropiere a Capitalei sînt departe de a fi pustii, așa cum, poate, cred unii dintre vizitatorii lor... Aici, alături de numeroase specii ale faunei de cîmpie pot fi întîlnite astăzi și un număr mare de cervicide, pentru care pădurile de stejar s-au dovedit, contrar așteptărilor, un excelent biotop natural. Este vorba în primul rînd de cerbul lopătar și de perechea sa, «lopătărița». (Talia lor este intermediară între aceea a căpriorului și a falnicului cerb carpatin — iar numele le vine de la forma cornelor care se lătesc spre extreme asemenea unor lopeți.) Colonizat intens în ultimii ani, el s-a statornicit în aproape toate pădurile de ses ale țării și, în mod deosebit, în cele din județul Ilfov, unde s-au numărat, în 1968, 510 exemplare.

pentru 46 000 de meșeriași cooperatori

Cooperatia meșteșugăreasă din Capitală cuprinde nu mai puțin de 46 000 meșeriași cooperatori și salariați. Pentru asistența medicală gratuită a acestora au luat ființă o serie de servicii medicosanitare, organizate pe aceleași baze ca cele din întreprinderile de stat și făcînd parte din rețeaua Direcției sanitare a municipiului. În anul 1970, aceste servicii s-au unit într-o singură unitate — de fapt trei policlinici comasate sub o singură direcție.

Asistența în domeniul medicinei generale se realizează prin 17 dispensare ce deservesc cooperativele după principiul teritorialității. În afara lor, într-o serie de unități mai mari — complexul cooperativ al orbilor din Vatra Luminoasă, cooperativele «Drum nou», «Străduința», «Chimica», «Electrobinajul», ca și platforma industrială a cooperatiei meșteșugărești din Militari și complexul școlar UCECOM din Grozăvești — funcționează «puncte de sănătate» și «cabinele înaintate».

Precum se vede, o rețea complexă, în care meșeriași cooperatori se bucură de serviciile competente ale unor specialiști experimentați din toate domeniile medicinei.

am aflat pentru dumneavoastră:

● **Lungimea celor 124 de trasee destinate transportului în comun**, care străbat Capitala patriei noastre, depășește distanța București-Viena. Zilnic, pe aceste artere circulă 5 300 de autovehicule ITB, transportînd 4 milioane de călători. Nu ne întrebăm însă în ce condiții de confort. Știți dv. mai bine!...

● **Dacă marea Londră se află situată pe Tamisa**, mica Londră a fost «descoperită» pe Someșul Mic, în cartierul sudic al Clujului. Potrivit observațiilor efectuate timp de 17 ani, poleiul și chiciura apar în această parte a orașului transilvan o singură zi pe iarnă, viscolul o dată la 5-6 ani, în schimb ceața este un fenomen tot atît de frecvent ca și în capitala britanică.

● **Mai mulți climatologi clujeni** au sesizat existența unor corelații între variațiile cîmpului geomagnetic și trei importante elemente meteorologice: nebulozitatea, presiunea atmosferică și componenta nord-sud a vîntului. Această precizare va permite specialiștilor din diferite zone terestre să prevadă sosirea cicloanelor și apariția păturilor noroase întinse.

● **Patru viței gemeni!**

Recordul aparține unei vaci din cadrul întreprinderii agricole de stat Zau de Cîmpie. Specialiștii se străduiesc să dea răspuns unei întrebări firești: păstrează oare noii născuți calitățile biologice ale mamei lor?

● **«Parcometrul» — un nou termen în vocabularul automobilistilor.** Sub această denumire identificăm aparatul recent montat în zona de parcaj a Hotelului «Athénée Palace» și care taxează după o aritmetică foarte precisă și mai ales... convenabilă: 25 de bani pentru 15 minute, 1 leu pentru o oră. Monedele se introduc în aparat în momentul parcării. După scurgerea timpului programat, un dispozitiv optic de avertizare semnalează depășirea.

● **O metodă complexă**, cu ajutorul căreia se obține material săditor sănătos, a fost stabilită, la capătul unor îndelungate experiențe, de dr. ing. Nicolae Minoiu de la Stațiunea pomicolă-Bistrița. El a aplicat pomilor și altoilor un tratament cu heteroauxină, giberelină, ceață artificială și termoterapie, făcînd astfel inofensive virozele și bolile și pentru perioada ulterioară a primilor ani de rod.

palestra

de Victor BĂNCIULESCU

ochi în ochi

Minte cine pretinde că a putut distinge între tehnică și forță în vînzoleala aceea — unidirecțională — de pumni care a durat doar 4 minute și 35 de secunde. Abia ne-am dezmeticit, nici nu ne fixasem bine poziția în fotolii, și întruparea brutei duse de vreo șase ori genunchii la podea. Iată de ce ne vom aduce aminte destul de greu de croșeele noului campion mondial. În schimb, tot atît de greu vom uita fascinantele secvențe din preliminariile meciului, care ni i-au adus pe oponenți mai aproape ca oricînd, nas în nas, ochi în ochi, studiîndu-se, hipnotizîndu-se, dominînd și abandonînd.

În acele momente, în afara prietenilor lui Foreman, doar psihologii ar fi putut probabil ghici deznodămîntul luptei ce urma. Privirea sigură, neînfricată, dreaptă și stăpîină a uriașului era un indiciu infailibil. Frazier, mai scund, a încercat să răspundă căutătorii, s-a încordat — n-avea seninătatea celuiilalt — dar n-a reușit să țină piept acestui duel magnetic, plecînd capul sau abătînd privirea. Încă în acele clipe, Foreman era un învingător moral, care și-a surclasat adversarul cu o uluitoare stăpînire de sine.

Nu știm cine îi va fi sugerat importanța acestui moment de campană. Poate actrița Barbra Streisand (cea din «Hello Dolly»), care-i va fi pus la dispoziție nu numai mijloace financiare (fiind acționară la societatea care-l spri-

jină pe Foreman), ci și cunoștințele ei artistice în subjugarea publicului. Poate bătrînul Archie Moore, care la 47 de ani era campion al lumii la categoria semigreă și a cărui experiență a crescut în filmele turnate între timp (Jim în «Aventurile lui Huckleberry Finn»). Dar mult mai sigur este că sorginea acelor tentative de seducție trebuie căutată în tradiția tertipurilor care au caracterizat întotdeauna boxul profesionalist.

Cine nu crede că metodele de intimidare a adversarului sînt vechi de cînd lumea, să reia cîntul 23 din Iliada și să vadă cum își provoca adversarul Epeos, «un gligan de bărbat»: «Eu pe potrivnic îl rup cu ghiontul și oasele-i zdumec./ De-asta să steie pe aici prietenii lui laolaltă./ Trupul să-i care strivit de pumnii și brațele mele». Cine s-ar mai fi încumetat să-l înfrunte cu inima senină? Dar — veți zice — asta-i legendă. Atunci să trecem la istorie.

«Meciul secolului» nu-i o invenție nouă. În 1908, tot așa-i spunea. Protagonisti erau Jack Johnson și Tommy Burns. Imediat după ce a sunat gongul primei reprize, Johnson a înaintat spre mijlocul ringului zicînd în auzul lumii: «Hei, băiete, ia să te vad că ești în stare». Burns n-a rămas dator și i-a răspuns: «Vezi-ți mai bine de mutra ta de maimu...». Dar n-a apucat să termine propozițiunea, pentru că

famosul pugilist negru l-a pedepsit pe loc, trimițînd un teribil uперcut de dreapta care l-a doborît pe Burns la podea. Mult mai priceput în «tactica» de a-și enerva adversarii era celebrul John L. Sullivan, unul dintre primii campioni ai lumii. Odată — se spune — Sullivan avea de înfruntat un marinar, a cărui profesie era marcată printr-un vapor de toată frumusețea tatuat pe plex. De cum a început meciul, Sullivan a recurs la «tactica» sa obișnuită: «Îmi pare rău, băiete, de vaporul tău. Am să ți-l zdrobesc cu o singură lovitură». În fiecare repriză au continuat avertismentele privind trista soartă rezervată vaporului de pe plexul adversarului: «Marinare, mie-milă de vaporul tău. Am să ți-l pocesc de tot!», «Asigură-i pe pasageri, fiindcă îndată îți voi scufunda vaporul cu un uперcut care nu iartă!», «Încă puțin și nici ancora n-o să rămînă din mîndretea de vapor!». Așa s-au scurs 9 reprize. Într-a zecea, înaintînd spre mijlocul ringului, Sullivan tună: «Marinare, a sosit momentul! Atenție la vapor!». Instinctiv, marinarul lăsă brațele jos, pentru a-și proteja plexul. Sullivan, care pregătise minuțios momentul, aplică o puternică lovitură la... bărbia adversarului, care se prăbuși, învins iremediabil, la podea.

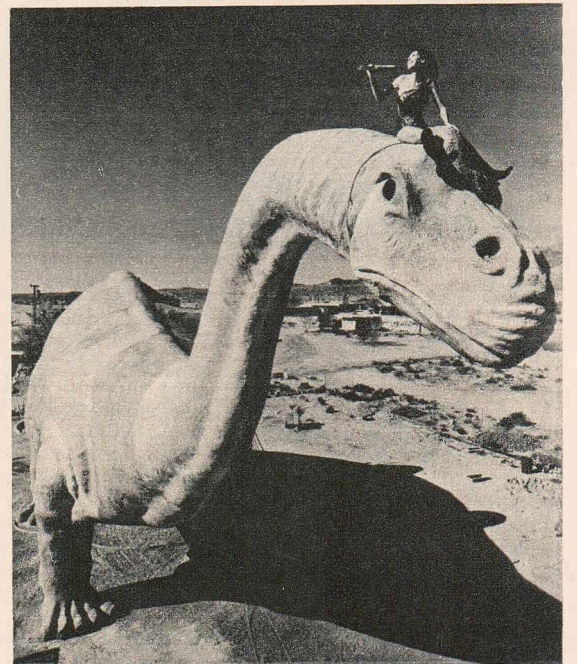
Era vremea boxului romantic, veți zice. E adevărat. Viclesugul înfricoșării adversarului a trecut apoi în culise. Nu-i departe ziua cînd Cassius Clay ne delecta cu coloratele sale impresii și ieșirile de megalomanie: «Eu sînt cel mai mare!» Dar cuvintele acestea se spuneau în dreptul basculei, în prezența reprezentanților presei, pentru că totul făcea parte din arsenalul publicității. Și iată, acum, șmecheria mută s-a întors din nou în ring. Nas în nas. Ochi în ochi.

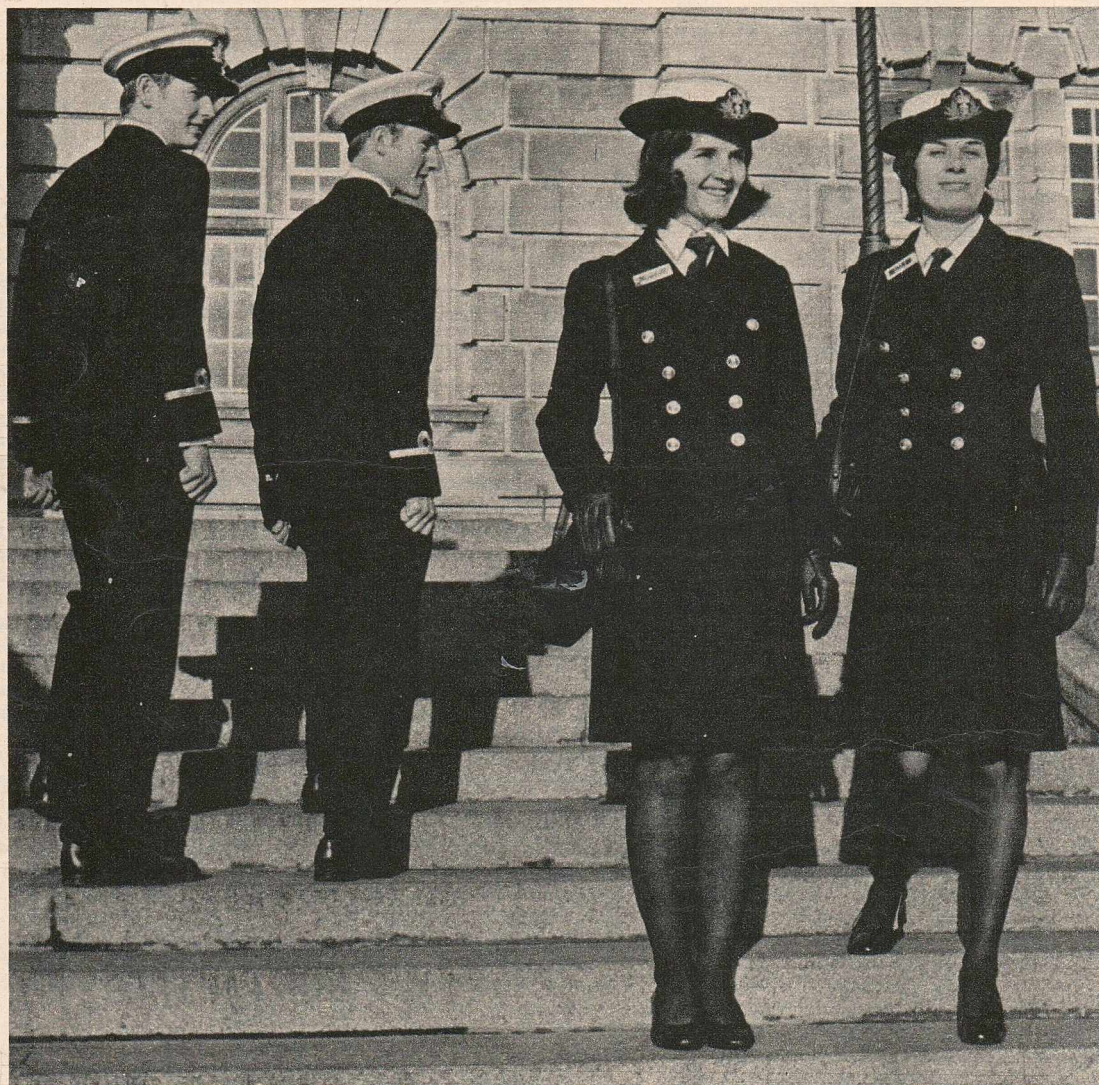
ARCUL STRĂBUN ȘI TEHNICA MODERNĂ

Liniorul englez Geoffrey Bennett a adaptat arcul medieval la necesitățile profesiei sale moderne. La trecerea peste autostrăzi, cursuri de apă sau alte obstacole, cablul electric aerian este propulsat pur și simplu cu ajutorul arcului, realizându-se considerabile sporuri de productivitate față de metodele cunoscute pînă acum.

ÎN STOMAC, LA ETAJUL II

La Palm Springs s-a deschis de curînd magazinul de modă și cadouri cu emblema «Monstrul de la Loch Ness în California». Fiara apocaliptică, hidă și înfricoșătoare, în care sintem poftiți să cumpărăm daruri delicate pentru iubitele noastre, măsoară 45 de metri în lungime și 15 în lățime. În stomacul ei, mărfurile sînt expuse în două încăperi supraetajate și unite între ele printr-o somptuoasă scară interioară. Pînă mai deunăzi exemplu de prost-gust în materie de publicistică de senzație, monstrul de la Loch Ness se dovedește la fel de neinspirat și în materie de reclamă comercială.

ÎNCĂ O REDUȚĂ CUCERITĂ

Britannia Royal Naval College-Dartmouth — unul dintre ultimele bastioane ale orgoliului masculin — a căzut și el, iar fotografia de față consemnează, documentar, evenimentul. Iată două dintre cele opt tinere femei care au aruncat în aer interdicția admiterii femeilor în distinsa școală navală britanică.

PLOUĂ CU MUZICĂ...

Umbrela-radio este o invenție a parizianului Alain Dham. În minierul frumos finisat al umbrelei, un mic radioreceptor cu tranzistoare oferă purtătorului muzică sau buletine de știri, după dorință. Și cu nitucii care-și abandonează cu predilecție umbrela ce ne facem?

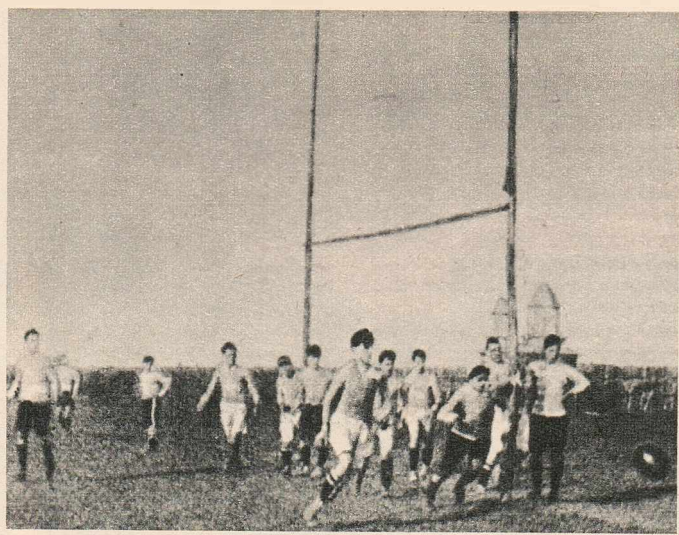
cititori către cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; cinema = C; enigmistică = E; filatelic = Ft; literatură = L; Limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Grigorean Ady, 20 ani, tehnician, Rm. Vilcea, cart. Traian, bl. 5, sc. D, ap. 15; D. V.; Nicolăescu Mircea, 19 ani, stud., Craiova, Calea București nr. 165, căm. 8; chimie, A. P. Fa; Truța Ioan, 18 ani, fotograf, Arad, str. Griviței nr. 39; M. P. T; Smărăndoiu Mioara, elevă, București, sect. 6, str. Sîndriilei nr. 85; P. Fa, V; Tudorache Mia, 23 ani, educatoare, com. Independența, sat. Potcoava, jud. Ialomița; D. V.; Corocăescu Mircea, 20 ani, elev, Suceava, str. M. Viteazul, bl. 9, sc. B, ap. 9; P. V.; Samoilă Emilia, 24 ani, stud., Iași, complex stud. Pușkin, căm. 5, cam. 108; D.; Amarandei Rica, 16 ani, elevă, Mangalia, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. II, ap. 14; D.; Crețu Mariana, 19 ani, tehniciană, Făurei, str. Florilor nr. 274, jud. Brăila; D. V.; Miulescu Tamara, 18 ani, elevă, Carei, Piața 1 Mai nr. 27, jud. Satu Mare; L. M. S. V.; Ursachi Maricel, Brașov, colonia «Metrom», bl. 2A, sc. A, et. II, ap. 229; D.; Manolache Daniela, 17 ani, elevă, Tg. Neamț, str. Vinătorul nr. 66; L. P. V.; Lopatea Petru Emil, 18 ani, elev, Alexandria, Sos. Tr. Măgurele nr. 136; Ft, M, V.; Lupu Gelu, 19 ani, Drobeta Tr. Severin, str. Crihala, bl. H2, sc. 2, et. IV, ap. 28; D. V.; Raicu Mira, 17 ani, elevă, Pitești, str. Craiovei, bl. 6, sc. C, et. I, ap. 6; M. P. Fa, V.; Lurci Emil, 19 ani, Hunedoara, str. Traian Vuia nr. 1, bl. X 2-2, sc. B, ap. 23; filozofie, L.; Ioniță Vasilica, 17 ani, elevă, București, sect. 4, str. Liviu Rebreanu nr. 2, bl. 6, ap. 138; P. V.; Zahiu Gigi, 18 ani, elev, Buzău, str. Stadionului, bl. 93, et. I, ap. 6; L. M. P. S. V.; Miha Felicia, 20 ani, com. Bucerdea-Grinoasă nr. 335, jud. Alba, of. p. Blaj; P. V.; Chiricu Aurel, 17 ani, elev, București, sect. 7, Aleea Alex. Moghioroș nr. 11, bl. E13, et. VI, ap. 32; A. Lb. M. P. S. T.; Florea Silvia, 17 ani, elevă, Buzău, str. Primăverii nr. 157; M. P. Fa; Bogdan Rică, elev, com. Grecești, jud. Dolj; L. M. S. Fa; Radu Irimia, elev, com. Borlești, sat. Sovaia, jud. Neamț; Lb.; Ardelean Zamfira, 18 ani, soră pediatră, Circumscripția sanitară Petris, jud. Arad; P. V.; Duma Victor, 26 ani, prof., com. Gîrliste nr. 147, jud. Caraș-Severin; P. S.; Șchiopu Ecaterina, 17 ani, elevă, București, sect. 4, str. Liviu Rebreanu nr. 12, bl. A3, sc. 5, et. III, ap. 62; P. T. Fa, V.; Iordache Rodica, 30 ani, impiegat, Alba Iulia, bl. 9, et. IV, ap. 18; V.; Dumitrescu Nicoleta, 32 ani, teh. proiectant, București, str. Valea Roșie nr. 3, bl. Z8, et. IX, ap. 56, of. p. 66; D. V.; Dinu Daniela, 18 ani, elevă, București, sect. 7, Drumul Taberei nr. 16, bl. A1, sc. A, ap. 2; D.; Alecu Aurel, 21 ani, și Dumitrache Gheorghe, 23 ani, controlori de calitate, Ploiești, str. Alexandru Odobescu nr. 41 B; D. V.; Popa Gheorghe, 26 ani, prof., Lugoj, post-restant; P.; Popovici Maria Andreea, Roman, str. Suceava nr. 156; Ft, M, T, Fa, V.; Pinzaru Mihai, 21 ani, stud., Iași 1, căsuța poștală nr. 89; D.; Diaconu Andrei, 18 ani, Suceava, str. 6 Noiembrie, bl. T6, ap. 40; D.; Tudor Gheorghe, 19 ani, mecanic, și Paraschiv Eugen, 25 ani, strungar, Ploiești-Vest, str. Înfrățirii nr. 1, bl. 24, sc. A, ap. 11; D. V.; Olteanu Marin, 17 ani, elev, com. Turcozia, jud. Tulcea; D.; Negescu Veronica, 21 ani, Pitești, str. Balotești nr. 28; D. V.; Constantinescu Carmen-Cristina, 19 ani, Buzău, str. Obor, bl. 8, sc. A, et. IV, ap. 18; Lb. M. V., turism; Mihailan Maria Mămăruța, 30 ani, impiegat, Alba Iulia, Platoul Romanilor, bl. gars. 1, ap. 108; P. V.; Arfire Ioniță, 24 ani, și Buruga Adrian, 18 ani, elev, Constanța, bd. Aurel Vlaicu nr. 123, bl. 2; P. S. V.; Lazăr Andy și Martinovici Iulian, 21 ani, Sibiu, Calea Dumbăvii nr. 12; turism, M. P. Fa, V.; Păduraru Nicu, 22 ani, Botoșani, str. Marchian nr. 66, bl. A7, sc. B, ap. 26; D.; Ion Dumitru, 21 ani, tehnician, București, sect. 4, Sos. Căteu nr. 42, bl. B2, sc. B, et. IX, ap. 80; P. T. Fa; Costică Mihai, 23 ani, Hunedoara, str. 30 Decembrie, bl. 3, et. IV, ap. 41; M. P. V.; Olteanu Ilie, elev, com. Marginea nr. 951, jud. Suceava; C. M. S. Fa; Roată Ecaterina, 19 ani, croitoreasă, com. Breznița-Ocol, sat. Șușita, jud. Mehedinți; P. Fa, V.; Malanca Emilia, 18 ani, elevă, com. Todirești, jud. Vaslui; știință, P. V.; Berechet Luci, 23 ani, Buzău, str. Saturn nr. 14; D. V.; Iovan Dorinca, 17 ani, Sîrb Olimpia, 16 ani, și Sîrb Ovidiu Cosmin, 19 ani, elevi, Timișoara, str. V. Babeș nr. 3, et. II, ap. 9; D.; Rusu Maria, 24 ani, prof., com. Săcășeni, sat. Chegea nr. 201, jud. Satu-Mare; D.; Neagu Valentin, 19 ani, elev, Călărași, str. Bărăgan nr. 321; P. Fa; Neculcea Enea, 23 ani, subofiter, București, sect. 6, str. Tolbei nr. 14, of. p. 66; M. P. S. V.; Maer Ionel, 18 ani, și Marinică Gigi, 23 ani, Pitești, str. Teilor nr. 6; S. P. C. Fa; Dan Ioan, 22 ani, Oradea, str. Pescărușului nr. 9; D.; Vasiliu Ionel, 17 ani, elev, Craiova, str. Putnei nr. 23; P. V.; Arsinoae Ion, 18 ani, electrician, com. Holboca, I.A.S., Ferma vegetală Cristești, jud. Iași; P. Fa, V.; Grigore Nicoleta, 17 ani, elevă, Buzău, str. Penteleu nr. 22; P. Fa, V.; Olteanu Marian, 27 ani, București, sect. 6, bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 61, et. V, ap. 15; P. V.; Rusu Nicolae, Brașov, str. Înfrățirii nr. 2, bl. 2, ap. 13; D. V.; Cristache Mia, com. Plătărești, sat. Cucuți, jud. Ilfov, of. p. Gălbinași; P. T. V.; Diaconu Ionel, stud., București, bd. Mărăști nr. 59, bl. C3, A. S. E.; P.; Mihăilescu Ștefan, elev, Titu, str. Crîngului nr. 1, jud. Dimbovița; D.; Transilvănescu Dixie, stud., Cluj, complex stud. I, căm. III, cam. 82; istorie, C. T.; Zoican Ion, ing., com. Vrancea, of. p. Burila Mare, jud. Mehedinți; P. V.; Sima Ștefan, 22 ani, electromecanic, București, sect. 4, str. Ilieșara nr. 54; C. M. P. Th.; Moșescu Mioara, 16 ani, elevă, com. Valea Cînepii, jud. Brăila; C. M. Fa, V.; Ciceu Ștefan, București, sect. 7, str. Bistra nr. 6, et. VII, ap. 37, of. p. 66; D.; Păpăni Nineta, 20 ani, Galați, str. Moviile nr. 33; M. P. V.; Dascălescu Mariana, 19 ani, elevă, Vaslui, str. Avintului, bl. 13, sc. A, ap. 3; P. V.; Tărlungă Mioara, 23 ani, prof., com. Vultureni, sat. Ghilăvești, jud. Bacău; L. T.; Popa George, București, sect. 7, Calea Giulești nr. 129, bl. D1, sc. C, et. II, ap. 51; D.; Mortu Costel, 17 ani, elev, com. Rușești, jud. Buzău; P. V.; Isăcescu Cecilia, 23 ani, Iași, str. Splai Bahlui nr. 371, bl. B1, et. IX, ap. 37; P. Fa, V.

PREMIERĂ PE ȚARĂ

Reporterul își cere scuze; prin burduful, mare cit un acordeon, al aparatului său de fotografiat a pătruns o rază de lumină care a voalat puțin clișeul. Dar fotografia și-a păstrat calitatea sa de document: este prima imagine a unui antrenament «la noul joc de Foot-ball-Rugby, de curînd introdus la noi». Era în vara anului 1913. Antrenamentele se făceau «pe terenul de la Șosea, aproape de Școala de agricultură, teren care are să devină Stadium-ul sporturilor de la noi». În imagine ni se arată «forțarea domnului T. Săvulescu pentru apucarea mingii». S-au format atunci două echipe: Sporting-Club-Român și Tenis-Club-Român, care au dat lupte înverșunate, în primăvara anului 1914, pentru cîștigarea primului campionat al țării. A ieșit învingătoare echipa Tenis-Club-Român, echipa fraților Iconomu, Tiți Săvulescu (cel din primul plan, din fotografie), Diamandescu, Moțoi, Rășcanu și Crețeanu. Pe tabela de marcaj — adică pe gardul scris cu tîbișir — s-a putut citi atunci rezultatul final al luptei supreme: 6 la 3.

UN TEST PENTRU OMUL CU FLUIER ȘI CARNET DE AMENZI

Pe Esplanade des Invalides din Paris s-a desfășurat faza finală a concursului pentru cucerirea titlului de «cel mai bun agent de circulație», la care participă 65 de finaliști, împărțiți în două categorii: agenți pedestri și agenți motocicliști.

SALVAMONT

Peste o sută de persoane din opt țări, bărbați curajoși și întreprinzători, iubitori deopotrivă ai naturii și ai semenilor lor, au participat la un mare concurs alpin de salvare a accidentaților. Desfășurat la Davos, în Elveția, concursul a permis experimentarea unor metode noi și științifice pentru salvarea oamenilor în condiții specifice ca și testarea unor mijloace tehnice foarte avansate în depistarea, acordarea de prim-ajutor și transportul accidentaților.

F Nr. 7(923)
CUPON DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

PAL

ÎNNOBILAT

un reviriment în industria lemnului

Preocupați de găsirea unor soluții în măsură să satisfacă cererile în continuă evoluție ale marelui public ca și necesitățile crescînde ale unor importante sectoare economice, specialiștii Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții au lansat în fabricație un nou produs cu calități excepționale: PLĂCILE AGLOMERATE DIN LEMN ÎNNOBILATE PRIN ȘPACLUIRE ȘI EMAILARE-TEXTURARE, denumite pe scurt: PAL ÎNNOBILAT.

Pentru realizarea acestora pe scară industrială a fost construită în orașul Fălticeni o fabrică ultramodernă, integrată marelui COMBINAT DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-SUCEAVA. În secțiile acestei fabrici, complet automatizate, muncitori și specialiști de înaltă calificare acționează prin comenzi electronice întregul proces de transformare a așchiilor de lemn în plăci cu dimensiuni și formate din cele mai diferite, realizate într-un larg evantai de culori și modele.

Cu greu ar putea fi explicate complexele operații de șpacluire și emailare-texturare, dar în esență ele constau în aplicarea pe plăcile de PAL brut a unei mase de șpaclu poliesteric fotoreactiv, șlefuirea suprafețelor, aplicarea unui strat de email nitro-combinat care asigură culoarea de fond, imprimarea texturii cu aspect de furnire indigene sau exotice și aplicarea unui strat de lac de protecție. Pretutindeni, comenzi automate, tuneluri cu raze infra-

roșii, cuptoare cu radiații ultraviolete, mașini de tăiat plăci sub controlul calculatorului electronic, într-un cuvânt, ultima expresie a tehnicii în acest domeniu.

De pe benzile transportoare își fac neîncetat apariția plăcile șpacluite, ca produs semifabricat destinat liniei de emailare-texturare sau ca produs finit cu utilizări din cele mai largi.

Astfel, PAL-ul ȘPACLUIT constituie un material ideal pentru fabricarea mobilierului modern cu finisaj opac, în culori diferite și cu efecte deosebit de atrăgătoare. De asemenea, este foarte indicat pentru pereți despărțitori, lambrisări și placări interioare, în locuințe, întreprinderi, hoteluri, vagoane de dormit, cabine de pasageri pe navele fluviale și maritime, avioane de transport public, autobuze, precum și la construcția caselor prefabricate.

Avînd o mare rezistență la variații de temperatură și umiditate, PAL-ul ȘPACLUIT poate fi utilizat cu succes ca suport pentru aplicarea de folii din material plastic, folii decorative din policlorură de vinil, hîrtii-tapet, lamele de parchet sau în construcții agrozootehnice.

Un alt avantaj pe care-l oferă acest nou produs este și posibilitatea aplicării de vopsele, prin turnare, pulverizare, pensulare, pe una sau pe ambele fețe. Prin aplicarea de tencuiei sintetice, de materiale textile sau pe bază de cauciuc ori prin electroplușare, PAL-ul înnobilit prin șpacluire oferă nenumărate posibilități de utilizare, care-l fac deosebit de interesant pentru multe sectoare economice.

Cît despre mobilierul comercial, standurile de expunere în magazine și expoziții, împrejuririle estetice ale spațiilor de depozitare, acestea își găsesc o excelentă rezolvare prin folosirea PAL-ului înnobilit.

Ca produs semifinit, plăcile șpacluite sînt transformate, cu ajutorul unor instalații speciale, în plăci emailate și texturate, tăiate la formatul nominal de 2 500 x 1 250 mm sau direct în panouri de mobilă la dimensiunea minimă de 600 x 300 mm, grundul de fond reprezentînd culoarea finală. Prin imprimare la mașini de tip ofset se obțin plăcile texturate cu efecte remarcabile de furnir de nuc, teak, stejar, palisandru etc. sau desene fantezi, gen țesătură «inișor» etc. și protejate cu un strat de lac nitro-combinat sau carbamidic.

Fie în culori uni pastelate, fie texturate sau imprimate fantezi, acestea reprezintă prin excelență materialul pentru fabricarea mobilierului de bucătărie, a mobilierului comercial, garniturilor pentru camere de hotel, a casetelor pentru aparate de radio și videoreceptoare, etalajelor comerciale etc., etc., fiind extrem de rezistente la zgîrieturi, lovituri, variații termice, agenți chimici.

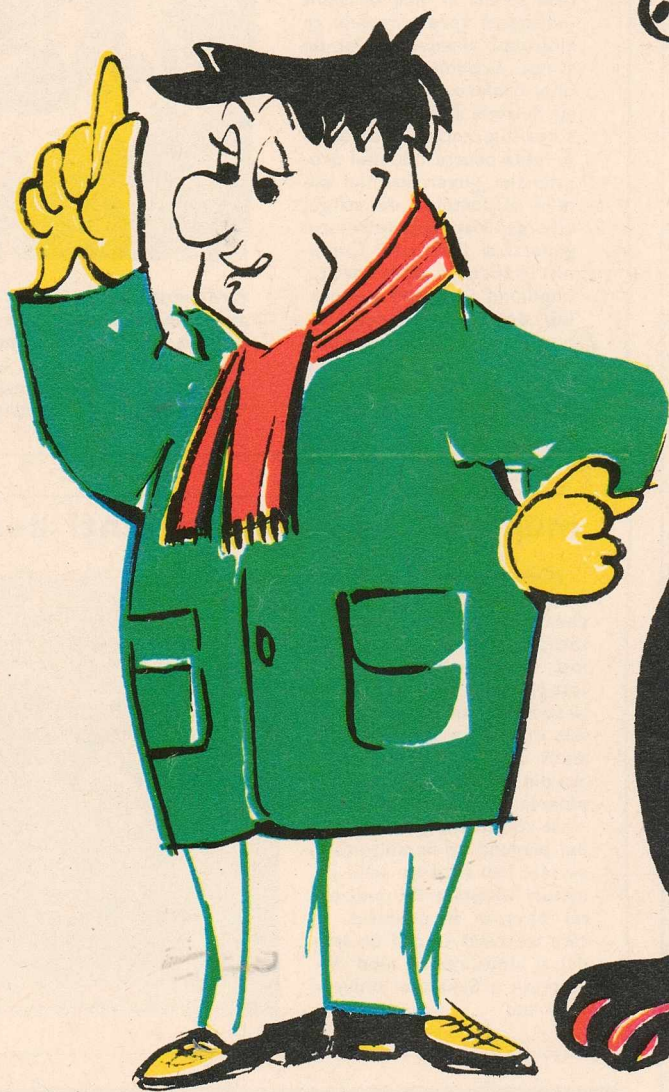
Cum se poate intra în posesia acestui nou produs cu calități excepționale? Foarte simplu. Adresați comenzile dumneavoastră COMBINATULUI DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-SUCEAVA. Telefon: 1 07 93, interior 110 sau 152. Pentru București: IPD MOBILA — Magazinul nr. 1, str. Gării Herăstrău nr. 2, sector II (tramvaiul 5, autobuzele 72, 106, 110, 112).

TIRGUL de IARNĂ!

15 IANUARIE - 25 FEBRUARIE

VĂ DĂ POSIBILITATEA SĂ CUMPĂRAȚI CU REDUCERI DE PREȚURI
ÎNTRE 10% ȘI 25%

- Paltoane din stofă pentru bărbați, adolescenți și copii (băieți și fete)
- Paltoane din stofă pentru femei și adolescente
- Pardesii din stofă pentru femei, adolescente și băieți
- Fuste din stofă pentru femei și adolescente
- Fulare țesute din lână și tip lână
- Baticuri și basmale țesute din lână și tip lână
- Șepci de iarnă din țesături de lână și tip lână
- Mănuși de piele căptușite cu tricot
- Cizme și ghete p.v.c. pentru femei

MULTE DIN ACESTE MĂRFURI SE VÎND ȘI CU PLATA ÎN RATE

flacăra actualitate

pe locul unde manifestații au scandat „pace“

«Pace», cuvântul care a constituit o fierbinte năzuință a cercurilor largi ale opiniei publice americane, iată-l, la orele semnării Acordului pentru încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam, strălucind victorios, de la înălțimea unui bloc din Times Square, din New York, acolo unde de atâtea ori s-a făcut auzit, rostit cu hotărâre din piepturile a mii și mii de demonstrații.

VIETNAM: după semnarea acordului

Potrivit relatărilor agențiilor internaționale de presă, mecanismele create prin acordurile de la Paris în vederea instaurării păcii în Vietnam se pun în mișcare. Și-au început activitatea în Vietnamul de Sud Comisia internațională de control și supraveghere și Comisia mixtă militară cvadripartită, la Paris au avut loc primele întreveneri ale reprezentanților competenți ai celor două părți sud-vietnameze etc... În fotografie (de la stînga la dreapta): reprezentanții Ungariei (Ferenc Esztergalyos), Canadei (Michel Gauvin), Indoneziei (Imrad Idris) și Poloniei (Bogdan Wasilewski) în C.I.C.S. la o conferință de presă la Saigon.

După anunțarea oficială a datelor celor două tururi de scrutin ale alegerilor legislative: 4 și 11 martie, campania electorală din Franța a intrat într-o nouă fază, concretizată în intensificarea manifestărilor și luărilor de poziție ale diferitelor partide. În acest context, atenția observatorilor și a opiniei publice franceze se află în mod deosebit îndreptată spre partidele ce alcătuiesc alianța forțelor de stînga. Subliniind, în cadrul unei conferințe de presă, că apropiatele alegeri legislative constituie o etapă hotărîtoare în lupta pentru triumful programului guvernamental comun al forțelor de stînga, Georges Marchais, secretarul general al Partidului Comunist Francez, a menționat că, împlinind aspirațiile poporului, programul comun răspunde în același timp nevoilor dezvoltării economice, ținînd seama de independența națională și de cooperarea in-

PARIS: stînga polarizează atenția

ternațională. În fotografie: un aspect de la conferința de presă de la hotel Intercontinental din Paris, la care au luat parte (de la stînga la dreapta imaginii) Georges Marchais,

secretar general al P.C.F., François Mitterand, primul secretar al Partidului socialist, și Robert Fabre, președintele Mișcării stîngii radical-socialiste.

münchen— 22 000 studenți demonstrează

«Cea mai mare demonstrație pe care a cunoscut-o Münchenul după cel de-al doilea război mondial» — astfel a fost caracterizată de presa vest-germană și corespondenții străini manifestația pe străzile orașului a celor aproximativ 22 000 studenți sosiți aici din întreaga Bavarie. Amploarea acestei demonstrații — se remarcă — reflectă gradul profund de nemulțumire pe care l-au stîrnit o serie de măsuri adoptate de ministerul bavarez al educației și care afectează timpul de studiu și alcătuirea în mod democratic a Senatului universitar etc.

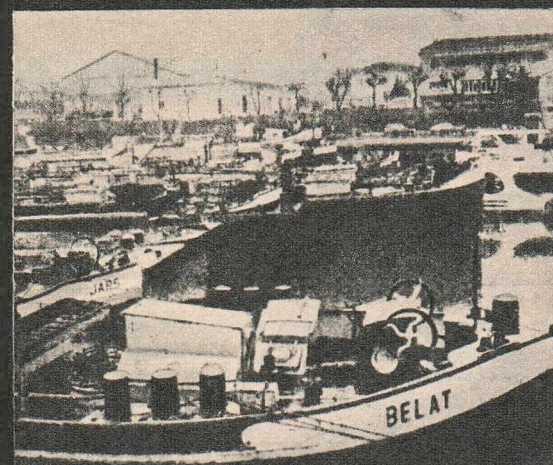

grevă în triplă ipostază

Convulsiile economico-sociale din țările capitaliste dau loc deseori unor vehemente acțiuni revendicative. Zeci de mii, sute de mii și uneori milioane de muncitori, tehnicieni, funcționari și intelectuali ies în stradă pentru a protesta împotriva inechităților sociale și pentru a cere, în cadrul unor puternice demonstrații de masă, satisfacerea revendicărilor lor legitime. În asemenea împrejurări, instantaneele fotografice transmise de agențiile de presă redau sugestiv forfota vie a mulțimilor agitate.

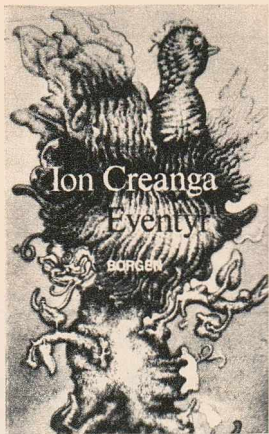
Diversitatea formelor luptei de clasă oferă însă și alte imagini nu mai puțin sugestive, demonstrînd aceeași forță a mișcărilor revendicative. Este vorba de acele masive acțiuni greviste care reușesc să paralizeze întreaga activitate în domeniile pe care le afectează, obligîndu-i pe patroni să cedeze pînă la urmă în fața rezistenței celor ce muncesc.

Iată cîteva momente concludente, înregistrate zilele acestea de fotoreporteri:

LA PARIS. Pe o întreagă porțiune, Sena a fost blocată. Nu din pricina unor sloiuri de gheață și nici ca urmare a vreunui «carambolaj»... pe apă, ci pur și simplu pentru că personalul navigant a hotărît să declare grevă și să ceară salarii corespunzătoare pentru munca grea pe care o depune.

creangă în librăriile daneze

Titlurilor din literatura română traduse pînă în prezent în Danemarca li s-a adăugat recent încă unul: «Povești» de Ion Creangă. Versiunea daneză este datorată lui Erling Scholler, iar ilustrațiile, originale și sugestive, lui Sjeff Nix. Volumul — însoțit de o prezentare a lui Creangă semnată de Alexandra Roceric — a văzut lumina tiparului la «Borgens Verlag» din Copenhaga — aceeași editură care cu cîțiva ani în urmă a pus la dispoziția cititorilor danezi romanul «Descult» de Zaharia Stancu, în traducerea lui H. Georgjedde. Într-o scurtă notă pe ultima copertă, editura îl compară pe Ion Creangă cu marele scriitor danez H.S. Andersen și îl recomandă cu căldură cititorilor.

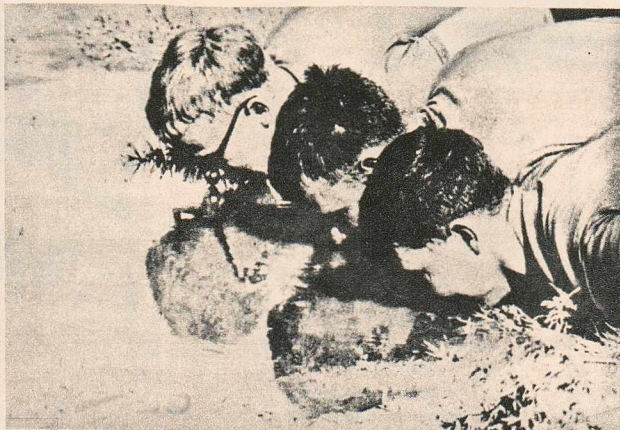
înfurcare între oțelari și poliție

Profund afectați de recentul «program de raționalizare» care le prejudiciază serios veniturile, aproape șapte mii de muncitori și tehnicieni englezi de la Shotton Steelworks și alte oțelării din Tara Galilor au venit la Londra pentru a-și exprima protestul viguros în fața clădirii Camerei Comunelor.

Aici au fost opriți de cordoanele polițienești, masiv întărite. Imaginea redă un aspect al înfruntării dintre oțelari și polițiști.

AFRICA DE SUD: după modelul „beretelor verzi”

Imaginile de jos, reproduse din ziarul sud-african «Sunday Times» din Johannesburg, prezintă pe membrii unor brigăzi de comando — Skietkomandos — create recent de regimul rasist de la Pretoria și destinate luptei cu «rebelii», adică cu negrii care își revendică dreptul de a fi tratați ca oameni. Pregătite la «Danie Theron Krygskool» de lângă Kimberley, aceste brigăzi sînt instruite după modelul «beretelor verzi» americane, ce au acționat împotriva forțelor patriotice în Vietnamul de Sud.

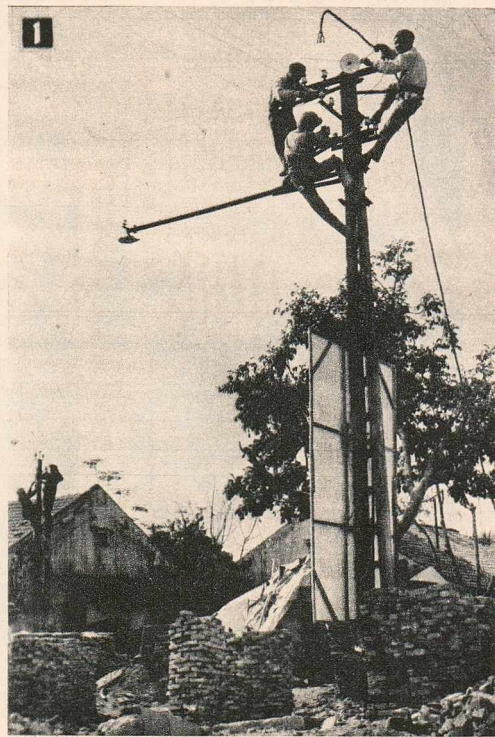
LA ROMA. Din clipa cînd muncitorii de la transporturile publice au declanșat acțiunea lor revendicativă, ore în șir mii de autobuze au rămas în depouri. Pînă cînd, în urma unor tratative ce s-au soldat cu satisfacerea principalelor revendicări ale personalului, autobuzele au pornit din nou în cursele lor obișnuite.

LA BRUXELLES. Multe străzi din capitala belgiană erau pur și simplu pustii în zilele grevei muncitorilor de la rafinăriile de petrol. Întrucît negocierile purtate între reprezentanții sindicatelor și ai organizațiilor patronale nu au dus la o înțelegere, greva a blocat mii de autobuze și limuzine în garaje și parking-uri. Din lipsă de combustibil...

R.D. VIETNAM — la ora reconstrucției

Într-o atmosferă entuziastă, pe care și-a pus vizibil amprenta victoria obținută de poporul vietnamez prin semnarea Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii, în orașele și satele Republicii Democrate Vietnam, pe întreg teritoriul țării se desfășoară o intensă muncă de înlăturare a urmărilor bombardamentelor, de reconstrucție. Iată-i, de pildă, în plină activitate pe lucrătorii uzinei electrice Pen Fu din Hanoi — decorată recent cu Ordinul Rezistenței clasa întii pentru a fi asigurat fără întrerupere energie electrică — care refac rețeaua iluminatului public din capitala R.D. Vietnam (fotografia 1). În imaginea 2: un aspect de pe strada Quang Tung din Haifong, ai cărui locuitori depun o vie activitate pentru reconstrucția clădirilor distruse. În același timp, spre R.D. Vietnam au început să se îndrepte din diferite părți ale lumii ajutoare menite să contribuie la activitatea de refacere. Fotografia 3 îl înfățișează pe directorul depozitului Crucii Roșii din Bonn (R.F.G.) în fața unui prim transport de colete cu ajutoare destinate R.D. Vietnam.

flacăra actualitate

măști „antigaz” la porto marghera

O recentă ordonanță a Inspectoratului muncii din provincia Veneția dispune ca în toate cele 205 întreprinderi industriale din Porto Marghera muncitorii, în număr de 40 000, să poarte, în mod obligatoriu, măști individuale «antigaz» în timpul lucrului. Măsura, determinată de creșterea îngrijorătoare a procentului de poluare a aerului, a stîrnit o vie neliniște și puternice acțiuni de protest atît în rândurile muncitorilor cît

și în cele ale populației. Cu atît mai mult cu cît măsurile prevăzute în ordonanță sînt considerate simple paleative care nu contribuie în nici un caz la rezolvarea propriu-zisă a problemei atît de acute a poluării atmosferei. Situații similare sînt semnalate și în alte zone industriale, insistîndu-se mai ales asupra pericolului grav pe care-l reprezintă uriașele cantități de deșeuri chimice, nocive, care sînt aruncate zilnic în mare.

(Numai întreprinderile Montedison otrăvesc apa mării, în fiecare zi, cu cîte 3 000 tone de bioxid de titanu.)

În imaginea 1: unul din muncitorii din Porto Marghera lucrînd cu masca «antigaz». În imaginea 2: aspect de la o masivă demonstrație de stradă la Porto Marghera, organizată de sindicate pentru a impune luarea unor reale măsuri de protecție împotriva poluării aerului.

un instantaneu cu... suspense

Totul se putea solda cu o tragedie. În timpul turnării unui film publicitar la Perth, în Australia, un tigru folosit ca «interpret patruped» și-a

«ieșit» din rol și s-a repezit, pe neașteptate, asupra unui băiat în vîrstă de 14 ani, care urmărea fascinat filmarea. Dîh fericire, îmblînzitorul și unul dintre operatori au reușit să intervină prompt și să-l salveze pe băiat, care s-a ales astfel doar cu cîteva răni ușoare.

autostrada sub apă

Ploile torențiale ce s-au abătut în cursul ultimelor săptămîni asupra unor vaste regiuni din California au pricinuit dezastre, paralizînd traficul pe numeroase șosele și autostrăzi.

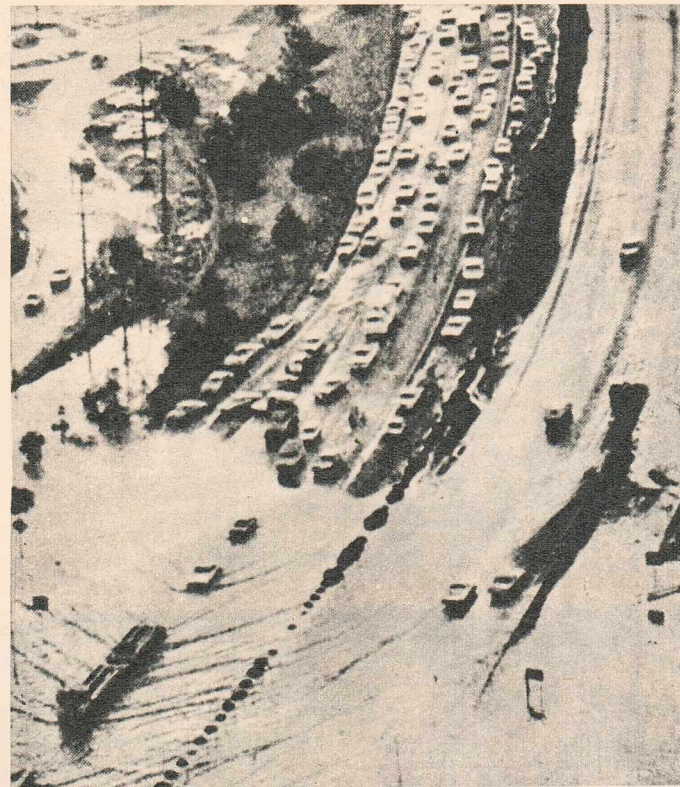
În această imagine, transmisă de agențiile fotografice, este cuprinsă o porțiune a autostrăzii 101 — una dintre cele mai solicitate căi rutiere din California — acoperită literalmente de apă în zona Corte Madera. În aceeași zonă, tăvălugul apelor a distrus terenuri cultivate pe mii de hectare, provocînd pagube însemnate.

bobby seale — primar ?

Pentru prima dată în istoria de șase ani a organizației populației de culoare din S.U.A., «Panterele negre», un cunoscut lider al acesteia — Bobby Seale — candidează la o funcție oficială în S.U.A., și anume la postul de primar al orașului Oakland. După cum a afirmat, el speră să întrunească adeziunea a 90 la sută din cei 156 000 alegători înregistrați — dintre care 40 la sută sînt negri și 10 la sută

chicano. Observatorii remarcă cu interes atitudinea favorabilă lui Seale din partea populației albe. Șeful poliției din Oakland, Charles Gain, își exprima dealtfel deschis admirația față de candidatul de culoare: «Nu știu dacă el va putea întruni toate voturile în aceste alegeri, dar el este capabil să ofere o bază politică care să poată duce la o schimbare».

valizele misterioase

De trei luni, poliția din Roma urmărea două... valize. Două valize misterioase depuse într-unul din seifurile metalice de bagaje din gara Termini, nu se știa de cine și nu se știa de ce. Un «post fix» funcționa silențios de la 20 octombrie, în așteptarea celui care se va prezenta să ridice valizele. Existau unele bănueli că ar fi vorba de o acțiune a traficantilor de stupefiante. Dar în ciuda așteptărilor poliției nimeni nu s-a apropiat de seiful în cauză, ceea ce a dus la concluzia că «marfa» a fost părăsită de traficantii avertizați prin legăturile lor.

Atunci s-a hotărît deschiderea seifului. Rezultatul? Cea mai mare captură de stupefiante efectuată în ultimii ani în Italia: 57 kilograme de hașiș, în valoare de peste 100 de milioane lire italiene. În imagine, agenții poliției făcînd «inventarul» celor două valize părăsite.

„o femeie după măsură“

La «Berliner Metropol-Theater» din capitala R.D. Germane a avut loc de curînd premiera unui original musical intitulat «Eine Frau nach Mass» (O femeie după măsură). Compozitorul Siegfried Schaefer a realizat musicalul după o piesă a lui Nils Werner. Locul acțiunii: viitorul. Dragostea unei tinere cercetătoare pentru colegul ei de laborator este amenințată de apariția unei «femei după măsură», adusă la... viață în urma unor experiențe științifice, pe cale de laborator. În imagine, o scenă din spectacolul care se bucură de o bună primire din partea publicului.

agendă

Între 31 ianuarie și 17 februarie, secretarul general al O.N.U. KURT WALDHEIM întreprinde un amplu turneu în mai multe țări ale Asiei — India, Bangladesh, Thailanda și Japonia. Cu acest prilej, secretarul general al O.N.U. discută cu exponenții țărilor respective în legătură cu aplicarea unor programe O.N.U. înainte de a începe turneul său, Kurt Waldheim a făcut un scurt popas la Londra.

În cadrul alegerilor prezidențiale din Senegal, LEO-POLD SEDAR SENGHOR, care în urma hotărârii Uniunii progresiste senegaleze (partidul de guvernământ) a fost unicul candidat la postul de șef al statului, a fost reales președinte al acestei țări pentru o perioadă de încă cinci ani. Cu prilejul alegerilor generale, care au avut de asemenea loc, au fost declarați aleși un număr de 100 deputați.

«Mă voi căsători cu un militant pentru pace», a declarat recent JANE FONDA, după divorțul ei de regizorul francez Roger Vadim. Zilele acestea, la Los Angeles, în prezența lui Henry Fonda și a unui cerc restrîns de prieteni, a avut loc ceremonia neformală, agrementată cu dansuri vietnameze și cîntece irlandeze, a căsătoriei dintre celebra actriță americană și militantul pacifist Tom Hayden.

În cercurile politice vest-europene este viu comentată vizita ministrului de externe spaniol LOPEZ BRAVO la Vatican. Se exprimă părerea că scopurile acestei misiuni cu caracter special ar fi, pe de o parte, încercarea de a reduce tensiunea existentă în prezent între stat și biserică în Spania, iar pe de altă parte, găsirea unei căi de compromis în vederea reconsiderării atît de controversatului Concordat din 1953.

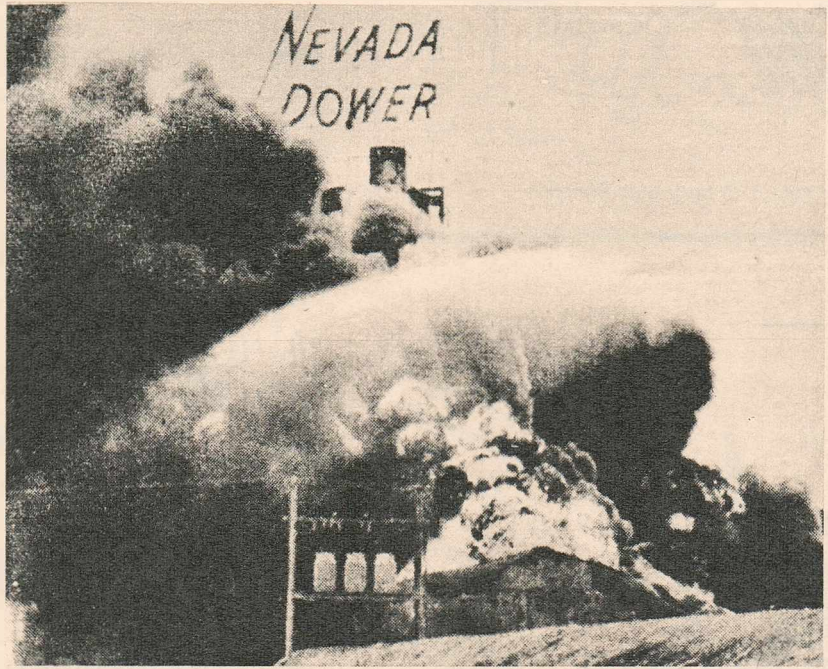
DOMENICO MODUGNO, cîntărețul italian atît de popular în rîndurile iubitorilor de muzică ușoară, a acceptat să interpreteze rolul lui Mackie Messer din «Opera de trei parale» a lui Brecht. El îl va înlocui în acest rol pe actorul Gianni Santuoccio, care a devenit indisponibil datorită unei afecțiuni cardiace. Se pare că «premiera cu Modugno» va avea loc la jumătatea lunii februarie la «Piccolo Teatro» din Milano.

ALEXANDER ONASSIS, în vîrstă de 24 ani, unicul fiu al celebrului miliardar grec Aristotel Onassis, a murit în urma unui accident de avion. Puțin după decolarea de pe aeroportul din Atena, avionul bimotor «Piaggio» s-a precipitat pe neașteptate spre sol, nemaiputînd fi redresat. Au fost dezmințite știrile după care avionul ar fi fost pilotat de fiul armatarului.

panică la las vegas

O puternică explozie, urmată de o trombă uriașă de flăcări și fum a zguduit din temelii orașul cazinourilor — Las Vegas. Cuprinși de panică, amatorii pătimăși ai jocurilor de noroc, turiștii și membrii personalului hotelier au ieșit în stradă crezînd, inițial, că este vorba de o mișcare seismică. Curînd s-a aflat că incendiul uriaș a izbucnit la uzina electrică a orașului și nu a putut fi localizat cu mijloacele locale. Nu se cunoaște încă exact numărul victimelor — morți, răniți sau dispăruți.

cronica de trei secunde

în timp ce erupe vulcanul

Trebuia să ne așteptăm și la asta. Prea reci la minune, hoi ne țineam deștepți și aveam de mult convingerea că serenadele au fost, sînt și vor fi inutile. Un pesimism larvar ne ținea departe de adevăr. Și adevărul e că dacă toate serenadele sînt inutile, unele serenade au un rezultat fericit. Trebuie să ne obișnuim cu ideea că totul nu exclude unicul, iar unicul poate să nu aibă nici o legătură cu totul.

Toți oamenii sînt muritori. Socrate este om. Socrate este nemuritor. De ce nu? Toți bărbații trăiesc fericiți cu

nevestele lor.

Leslie Smith este bărbat. Leslie Smith are o nevastă, Roberta.

Leslie Smith s-a certat cu nevasta sa, Roberta.

Nici un bărbat nu mai crede în serenade.

Leslie Smith este bărbat. Leslie Smith crede în serenade.

Nici un bărbat nu mai cîntă, noaptea, sub balconul casei sale: «Te iubesc».

Leslie Smith este bărbat. Leslie Smith a cîntat sub balconul casei sale, noaptea: «Roberta, te iubesc».

Nici o femeie nu mai ascultă serenadele soțului ei.

Leslie Smith e femeie. Roberta Smith a ascultat serenada soțului ei.

Toți vecinii așteaptă cu înfrigurare să fie deranjați noaptea, din somn.

Leslie Smith avea vecini.

Vecinii l-au deferit justiției pentru scandal nocturn.

Nici o femeie nu-și iartă în două zile bărbatul cu care s-a certat.

Roberta Smith e femeie. Roberta Smith și-a iertat bărbatul în două zile.

Toți oamenii sînt judecători. Unii judecători sînt oameni. Tribunalul l-a achitat pe Leslie Smith.

Nu toate serenadele sînt scandal nocturn.

Nu toate scandalurile nocturne sînt serenade.

Toți bărbații zic că-s nefericiți. Leslie Smith e bărbat.

Leslie Smith zice că e fericit.

Trebuia să ne așteptăm și la asta — ergo cogito: există nenorociri și mai mari, să bombardăm deci vulcanii — quod erat demonstrandum, ergo sum.

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

a bate pe umăr...

Sint oameni, foarte puțini, ce e drept, înzestrați cu puterea magică de a bate pe umăr. Ei bat protector pe umăr atât vecinii, colegii de birou, clasicii literaturii universale cât și legile implacabile ale științei. Chiar și față de tainele încă nedelegate ale naturii au un aer protector...

Nu o dată am văzut cum Shakespeare era bătut protector pe umăr, ca și cum fără această prietenească bătaie pe umăr bietul englez s-ar fi prăbușit în anonim.

— Nu e chiar așa rău Shakespeare cum se spune...

Einstein a fost și el încurajat să nu se lase bătut, s-o țină morțiș înainte, că pînă la urmă...

— O fi ceva și cu teoria relativității, că prea se vorbește mult de ea...

Am văzut cu ochii mei cum a fost bătut voinicește pe umăr și principiul lui Arhimede.

— Eu cred că grecul are dreptate. Am avut și eu aceeași impresie.

El chiar crede că fără această bătaie pe umăr principiul lui Arhimede s-ar fi infirmat.

Dar desigur că individul bate pe umăr în primul rînd contemporanii, colegii de birou, vecinii de bloc, prietenii. El e un fel de arbitru care omologhează atît recordurile cît și căsătoriile, succesele prietenilor.

— Dă-i înainte. Merge!

Am citit... Mi-a plăcut. Dă-i bătaie!...

Și-ți dă un ghiont menit să te arunce în prăpastia progresului. Te biciuie încontinuu, dornic ca tu să obții noi și noi succese.

— Așa. Nu te lăsa.

Dacă obții un succes cu consecințe materiale, protectorul benevol îți cere energie partea lui.

— Fă și tu cinste. Eu am crezut în steaua ta...

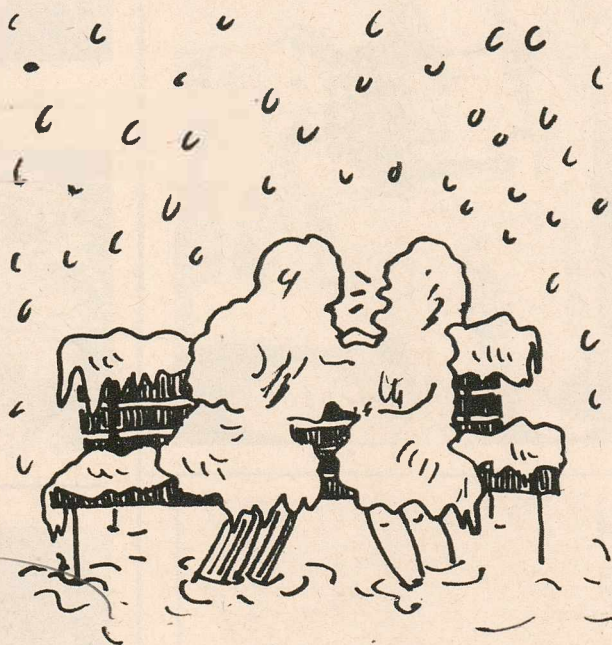
Interesant e cum și-a luat el rolul acesta de protector, rolul măreț de a se simți egal principiului lui Arhimede și, în general, cu tot ce-i cade în mînă. El crede că dacă bate protector pe umăr și-a făcut datoria, a devenit egalul tuturor titanilor, tuturor legilor naturii și altceva n-are de făcut.

De aceea cred că a sosit timpul să fie și el bătut pe umăr. Nu de Arhimede, bineînțeles, ci de cineva din preajma lui.

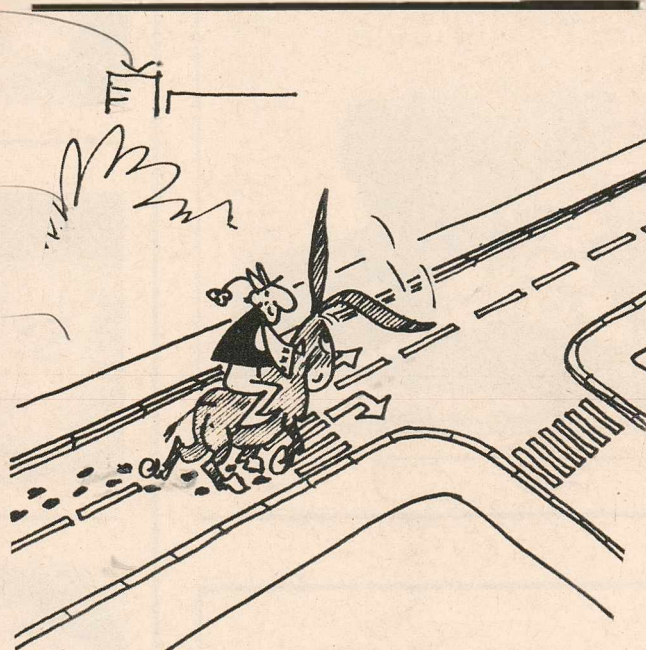
— Mă băietе, vezi-ți mă de treaba ta... Mă băietе, mă...

umor

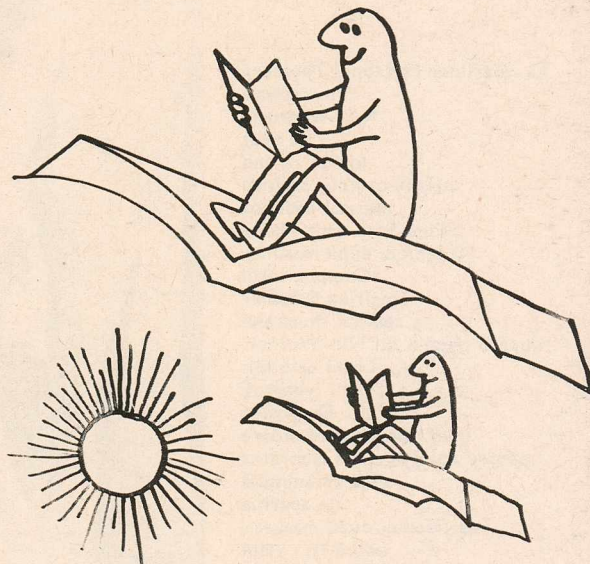
de M. OPROIU

— Ești sigură că nu-ți plac filmele?

DE PESTE HOTARE

DESPRE CARTE

1	A	U	T	O	R	I	P	A	C	T	E
2	D	R	O	S	A	P	R	O	L	O	G
3	E	D	I	T	U	R	A	S	A	M	A
4	C	A	I	A	L	F	S	U			
5	E	A	Z	C	O	G	A	R	I		
6	D	I	C	T	I	O	N	A	R	I	N
7	A	N	T	I	C	A	R	I	A	T	T
8	R	V	Z	A	R	E	M	I	S	E	
9	A	L	E	L	E	L	A	P	E	L	
10	T	A	A	C	I	T	A	T	E		
11	N	A	R	A	D	E	L	I	R	P	
12	S	T	I	N	T	A	C	I	N	T	

ORIZONTAL: 1) Oameni cu carte — Trate. 2) A lega o carte — Cuvînt înainte. 3) Face cărțile — «Mai multe cuvinte» din opera lui Ion Neculce. 4) Primele la carte! — Localitate în S.U.A. — Trecute în sumar! 5) Zece! — Ciini de vînătoare. 6) Cartea cu... cuvinte (nu-i pleonasm!) — Cuvînt introductiv. 7) Ne oferă cărți... gata cite. 8) Cursive! — Accesoriu la o tablă — Scoase pe piață. 9) Exclamație din baladele haiducești. — Se face după catalog. 10) Veșnic în încurcătură — Motourile, de exemplu. 11) Verbul povestitorului — Stare de frenezie. 12) Carte la figurat — Poem.

VERTICAL: 1) Carte de căpătii — «Un om între oameni». 2) Un fel de brînză bună — Alt om cu carte. 3) Culme — Un capitol dramatic — Zei ai casei la romani. 4) Fost-au cită frunză și iarbă... — Se lovesc în... nume (fem.) — Nu duci lipsă. 5) Poet român contemporan — «Dacă ai carte, ai parte». 6) Erou al lui Labiș din ciclul sadovenian (Cozma) — Cadet! 7) Galben la față — Nota redacției — În acest loc (olt.). 8) Pere! — Filă de carte — lele! 9) Haos (reg.) — Scriitor din cronici. 10) Una dintre fiicele școlii — A scoate o carte. 11) Cărți, cărți, cărți... — O serie. 12) Aproape egal! — Și încă un om cu carte.

Toma MICHINICI

Dicționar: ALF, LARI, AOS.

Dezlegarea jocului VÎNT apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BOARE — TAI FUN. 2) RAFALA — CLIMA. 3) IRIS — NACELE. 4) ZEFIR — VERI — O. 5) A — INUTIL — PAR. 6) N — ALIZEE — EI. 7) PAS — ALERGARE. 8) AVINTA — AIT — N. 9) SAMOA — N — PRET. 10) A — UR — VENTILA. 11) RENOVARE — DAR. 12) IE — CRIVAT — NE.